

Διδάγματα από το Μεσοπόλεμο

ΚΡΔ (Κομμουνιστικό Κόμμα Γερμανίας)
Η συνεπής αντιφασιστική και επαναστατική οργάνωση
της γερμανικής εργατικής τάξης

ΚΟΝΤΡΑ

ΜΑΗΣ 2015

Διδάγματα από το Μεσοπόλεμο

ΚΡΔ (Κομμουνιστικό Κόμμα Γερμανίας)

Η συνεπής αντιφασιστική και επαναστατική οργάνωση
της γερμανικής εργατικής τάξης

ΚΟΝΤΡΑ

ΑΘΗΝΑ - ΜΑΗΣ 2015

Φωτογραφία εξώφυλλου:

Το 1ο Συνέδριο της Αντιφασιστικής Δράσης, Βερολίνο, 10 Ιούλη 1932

Το περιεχόμενο αυτής της μπροσούρας δημοσιεύτηκε αρχικά σε σειρά άρθρων στην «Κόντρα», στα φύλλα 748 μέχρι 754 (Οκτώβρης-Νοέμβρης 2013). Εδώ έχει συμπληρωθεί με πρόσθετα στοιχεία, καθώς και με ορισμένα ευρετήρια.

Αντί πρόλογου

Πώς γεννιέται το φασιστικό φαινόμενο, ποιες οι κοινωνικές και πολιτικές του ορίζουσες και προπαντός πώς αντιμετωπίζεται; Τα ερωτήματα αυτά, που χρόνια τώρα θέτουν οι κομμουνιστές και όλοι οι συνεπείς αντιφασίστες, ήρθαν τα τελευταία χρόνια στην πρώτη γραμμή της επικαιρότητας. Χρήσιμο είναι, λοιπόν, ν' ανατρέξουμε στην Ιστορία. Και τι πιο διδακτικό από μια επισκόπηση της ανόδου του φασισμού και της ανάπτυξης του αντιφασισμού στη χώρα όπου ο φασισμός πήρε την πιο αποκρουστική, την πιο βάρβαρη μορφή του, τη Γερμανία.

Η μπροσούρα που έχετε στα χέρια σας αποπειράται να περιγράψει τους βασικούς σταθμούς της ιστορίας και πάλης του KPD, του επαναστατικού Κομμουνιστικού Κόμματος Γερμανίας, που γεννήθηκε στη φωτιά της επανάστασης του 1918 και ανδρώθηκε διεξάγοντας έναν αδιάλλακτο και αμείλικτο ταξικό πόλεμο ενάντια στο φασισμό και την εξουσία τόσο του ντόπιου όσο και του ξένου ιμπεριαλισμού στη Γερμανία. Η ηττημένη Γερμανία του Μεσοπολέμου, της ληστρικής και αποικιακής συνθήκης των Βερσαλλιών, αποτέλεσε θέατρο σκληρών συγκρούσεων ανάμεσα στα βασικά πολιτικά ρεύματα που σημάδεψαν την ιστορία του εικοστού αιώνα: του φασισμού, του κομμουνισμού και της σοσιαλδημοκρατίας.

Ευθείες αναλογίες με τη σημερινή κατάσταση στην Ελλάδα του Μνημονίου και της καπιταλιστικής κρίσης δεν βρίσκονται εύκολα. Χρήσιμα συμπεράσματα, όμως, μπορούν να αντληθούν για αρκετά ζητήματα της ταξικής πάλης, που εμφανίζονται και σε μας σήμερα. Η μεγάλη διαφορά ανάμεσα στο ελληνικό «σήμερα» και το γερμανικό «τότε» είναι αναντίρρητα η ύπαρξη ενός επαναστατικού πολιτικού φορέα της εργατικής τάξης, του KPD, ενός κόμματος που η γέννησή του σημαδεύτηκε ανεξίτηλα από τη θυσία των διεθνιστών ηγετών του, του Καρλ Λίμπκνεχτ και της Ρόζας Λούξεμπουργκ. Ενός κόμματος που βίωσε στα πρώτα χρόνια του τις μεγαλύτερες επαναστατικές αναταράξεις στη Δυτική Ευρώπη μετά τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο, και έφτασε το 1923 στα πρόθυρα της εξουσίας.

Η μεγάλη ομοιότητα με το «τότε» είναι ότι ο εθνικισμός, στη φασιστική του εκδοχή (τάγματα εφόδου, τρομοκρατικές δολοφονικές επιθέσεις, κοινωνική δημαγωγία, αμείλικτη επίθεση στα κοινοβουλευτικά αστικά κόμματα, αλλά την ίδια στιγμή και ευθεία στήριξη του κεφαλαίου και της απεργοσπασίας), εμφανίζεται πλέον στην ίδια μας τη χώρα, χωρίς καμία διαφορά από τη ναζιστική πανούκλα του «τότε». Το Μνημόνιο και η κινεζοποίηση του ελληνικού προλεταριάτου θυμίζουν έντονα τη συνθήκη των Βερσαλλιών και την κατεδάφιση των δικαιωμάτων της γερμανικής εργατικής τάξης, με τη σημαντική διαφορά ότι η Γερμανία της Βαϊμάρης διέθετε ακόμη ένα τεράστιο βιομηχανικό και παραγωγικό ιστό, που οι ίδιες οι νικήτριες δυνάμεις του Α' Παγκοσμίου Πολέμου, οι ΗΠΑ και η Μεγάλη Βρετανία, θεωρούσαν ότι έπρεπε να τεθεί άμεσα σε κίνηση για τα δικά τους συμφέροντα, κάνοντας τεράστιες επενδύσεις σ' αυτόν.

Αλλά ο φασισμός στην ιστορική του μορφή δεν εμφανίζεται μόνο στην Ελλάδα της κινεζοποίησης. Ξεφυτρώνει μέσα στις ίδιες τις ιμπεριαλιστικές μητροπόλεις. Η επέλαση του κόμματος της Λεπέν στη Γαλλία δεν είναι κεραυνός εν αιθρία. Στην Ανατολική Ευρώπη εδώ και χρόνια ο φασισμός είναι ήδη στην εξουσία υπό την αιγίδα της ΕΕ, ξεριζώνοντας τις ιστορικές μνήμες του μεγάλου αντιφασιστικού πολέμου, ξαναγράφοντας την Ιστορία. Η υπόθεση της Ουκρανίας αποκάλυψε ευρέως γεγονότα που σκόπιμα είχαν αποσιωπηθεί από τα διεθνή

ΜΜΕ εδώ και χρόνια. Οι λιγιστοί εν ζωή αντιστασιακοί στις χώρες της Βαλτικής σέρνονται στις φυλακές, οι οπαδοί των SS παρασημοφορούνται, και οι δοσίλογοι, όπως ο ουκρανός Στεπάν Μπαντέρα, εξυμνούνται από το επίσημο κράτος ως πατριώτες. Οσον αφορά τη Γερμανία του «σήμερα», μπορεί οι νεοναζί να μην έχουν ακόμη τη δυναμική της Χρυσής Αυγής και για λόγους ιστορικούς να πιέζονται στο πολιτικό περιθώριο, όμως ολόκληρο το πολιτικό φάσμα, μέχρι και τμήμα της «αριστερής» Λίνκε, πρωτοστατεί σε εθνικιστικές κορόνες ενάντια στους «μπαταχτήδες» Νότιους, που απομυζούν δήθεν τις θυσίες των γερμανών εργατών, και στηρίζει τον ηγεμονικό ρόλο του γερμανικού ιμπεριαλισμού στην Ευρώπη, μέσω του οποίου αναβαθμίζεται η θέση της Γερμανίας στον παγκόσμιο καπιταλιστικό καταμερισμό της εργασίας.

Η προηγούμενη κυβερνητική πλειοψηφία και τα ΜΜΕ των εθνικών εργολάβων στην Ελλάδα ανέσυραν τη θεωρία των «δύο άκρων» από την πολιτική και ιστορική φιλολογία της Δημοκρατίας της Βαϊμάρης. Με τον ίδιο τρόπο, πριν από 85 χρόνια στη Γερμανία, μέσα στη δίνη της έντονης πολιτικής κρίσης του 1932, οι σοσιαλδημοκράτες του SPD, το αστικό πολιτικό κόμμα που διέσωσε αρκετές φορές την κυριαρχία της γερμανικής αστικής τάξης μετά την επανάσταση του 1918, ταύτιζε τον επαναστατικό αγώνα των κομμουνιστών του KPD με τη δολοφονική δράση των ταγμάτων εφόδου των ναζι^[1].

Εκτοτε, οι αστοί ιστορικοί και δημοσιολόγοι βρήκαν μέσα και χώρο για να παρουσιάσουν στον ελληνικό λαό τις απόψεις τους, σύμφωνα με τις οποίες κύριος υπεύθυνος για την άνοδο του Χίτλερ στην εξουσία ήταν το KPD. Κατηγορούν το KPD επειδή δεν συνεργάστηκε εκλογικά με το SPD προκειμένου από κοινού να ανασχέσουν την εκλογική άνοδο των ναζι. Στην πραγματικότητα, κατηγορούν το KPD γιατί δε σύρθηκε πίσω από το SPD, ακολουθώντας τη λογική «του μικρότερου κακού», στηρίζοντας στις προεδρικές εκλογές το Μάρτη του 1932 τον στρατάρχη του Γενικού Επιτελείου Στρατού στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο μοναρχοφασίστα Χίντενμπουργκ, ως... επιλογή σωτηρίας απέναντι στην υποψηφιότητα του Χίτλερ!

Φυσικά, δε διανοούνται να θέσουν το ερώτημα αντίστροφα: γιατί το SPD δεν συνεργάστηκε με το KPD ούτε για μια στιγμή στα συνδικάτα, στο δρόμο, στα εργοστάσια, εκεί που πραγματικά κρινόταν το μέλλον της εξουσίας στη Γερμανία; Στο ερώτημα αυτό δε δίστασαν ν' απαντήσουν τότε οι σοσιαλδημοκράτες. «Δέκα φορές θα συνεργαζόμουν με την μπουρζουαζία, παρά μία με τους κομμουνιστές»^[2], δήλωνε προκλητικά ο ηγέτης των σοσιαλδημοκρατών στο Αμβούργο, Σάρεντορφ, μετά την ανοιχτή έκκληση που απηύθυνε ο ηγέτης του KPD Ερνστ Τέλμαν στους σοσιαλδημοκράτες για κήρυξη γενικής απεργίας, όταν ο Χίτλερ διοριζόταν πρωθυπουργός (Γενάρης του 1933) από το μοναρχοφασίστα πρόεδρο Χίντενμπουργκ (τον εκλεκτό των σοσιαλδημοκρατών για την προεδρία).

1. Το βάπτισμα του πυρός

Στον απόηχο της ρωσικής επανάστασης του Φλεβάρη του 1917, οι συμφορές του πολέμου, η πείνα και οι αμέτρητοι νεκροί προκαλούν, τον Απρίλη του ίδιου χρόνου, τις πρώτες μαζικές απεργίες στη Γερμανία. Τα θεμέλια της γερμανικής αυτοκρατορίας αρχίζουν να τρίζουν. Το Μάρτη του 1918, ο γερμανικός ιμπεριαλισμός επιβάλλει στην αδύναμη ακόμη σοβιετική εξουσία τη συνθήκη του Μπρεστ-Λιτόφσκ. Εξασφαλίζοντας τη νίκη στο Ανατολικό Μέτωπο, το γερμανικό στρατιωτικό επιτελείο προσανατολίζεται σε γενική επίθεση στο Δυτικό Μέτωπο την άνοιξη. Τα γερμανικά στρατεύματα, όμως, ηττώνται και υποχωρούν.

Στις 4 Νοέμβρη του 1918, οι ναύτες του γερμανικού Πολεμικού Ναυτικού στο Κίελο αρνούνται να συμμετάσχουν σε μια μάταιη επίθεση και εξεγείρονται. Ένα επαναστατικό τσοσινάμι συνταράσσει ολόκληρη τη Γερμανία. Οι εργάτες απ' άκρου σε άκρο καταλαμβάνουν τα εργοστάσια, αναλαμβάνουν την παραγωγή, οπλίζονται και συγκροτούν σοβιέτ.^[3]

Η αστική τάξη της Γερμανίας αποσύρει κάθε στήριξη της στην αυτοκρατορία, η μοναρχία πέφτει και το SPD σχηματίζει προσωρινή κυβέρνηση. Στις 9 Νοέμβρη, ο κομμουνιστής Καρλ Λίμπκνεχτ κηρύσσει τη Σοβιετική Δημοκρατία της Γερμανίας στο Βερολίνο. Ταυτόχρονα, ο σοσιαλδημοκράτης Φίλιπ Σάιντεμαν κηρύσσει τη δημοκρατία στη Γερμανία από το παράθυρο του μεγάρου του Ράιχσταγκ.

Ο σοσιαλδημοκράτης Γκούσταβ Νόσκε σπεύδει στο Κίελο, αναλαμβάνει την ηγεσία των τοπικών σοβιέτ και πείθει τους ναύτες να υποχωρήσουν. Ο ηγέτης του SPD Φρίντριχ Εμπερτ καταφέρνει να αποσπάσει την πλειοψηφία των σοβιέτ του Βερολίνου υπέρ της προσωρινής κυβέρνησης. Οι υποσχέσεις προς τους εξεγερμένους προλετάριους είναι πάμπολλες: οχτάωρο, ψωμί, δουλειά, εκκαθάριση των μοναρχικών και φασιστικών στοιχείων από το στρατό, ελευθερία του Τύπου, του συνέρχεσθαι, γενική αμνηστία κτλ. Μόνο που όλες ήταν στάχτη στα μάτια, προκειμένου οι εξεγερμένοι εργάτες να εγκαταλείψουν τον έλεγχο της παραγωγής, να αποδυναμώσουν τα σοβιέτ και να αποδεχτούν ξανά την εξουσία της αστικής τάξης, αυτή τη φορά με τη μορφή της κοινοβουλευτικής δημοκρατίας.

Το SPD, η μεγαλύτερη πολιτική δύναμη της Γερμανίας, το μεγαλύτερο εργατικό κόμμα, με την έκρηξη του Α' Παγκόσμιου Πολέμου έδωσε το έναυσμα για τη μεγάλη προδοσία της εργατικής τάξης στην Ευρώπη. Τον άδικο, ιμπεριαλιστικό πόλεμο που διεξήγαγαν οι αστικές τάξεις των ιμπεριαλιστικών χωρών τον βάφτισε αμυντικό και δίκαιο πόλεμο «υπέρ βωμών και εστίων». Οι βουλευτές του SPD, στη συντριπτική τους πλειοψηφία, ψήφισαν τις έκτακτες πολεμικές πιστώσεις, παρείχαν κάθε δυνατή ιδεολογική και πολιτική στήριξη στο γερμανικό ιμπεριαλισμό.

Κατά τη διάρκεια του πολέμου, η καταστροφή και η εξαθλίωση, μαζί με τις πρώτες προλεταριακές αντιδράσεις, έφεραν την πρώτη σημαντική κρίση στο SPD. Αρκετοί σοσιαλδημοκράτες βουλευτές αρνήθηκαν να ψηφίσουν νέες πολεμικές πιστώσεις. Ακολουθώντας μια κεντριστική πολιτική θέση, που έπαιρνε ίσες αποστάσεις από τη στρατηγική της προλεταριακής επανάστασης, που υποστήριζαν οι μπολσεβίκοι, και την ευθεία στήριξη του γερμανικού στρατιωτικού επιτελείου, που υποστήριζε το SPD, ιδρύουν -αρχικά ως κοινοβουλευτική ομάδα και στη συνέχεια ως ανεξάρτητο πολιτικό φορέα- το Ανεξάρτητο Σοσιαλδημοκρατικό Κόμμα, το USPD. Στα ηγετικά κλιμάκια του νέου σχηματισμού

συμμετέχουν ο Χούγκο Χάσε, ο Καρλ Κάουτσκι και ο Ρούντολφ Χίλφερντιγκ.

Ανάμεσά τους βρίσκεται και μια ομάδα επαναστατών που εξαρχής διαφώνησε με τη συμμετοχή στο πόλεμο και πλήρωσε τη στάση της με διώξεις. Είναι οι λεγόμενοι Σπαρτακιστές, ο Καρλ Λίμπκνεχτ, η Ρόζα Λούξεμπουργκ, ο Φράντς Μέριγκ, η Κλάρα Τσέτκιν, ο Βίλχελμ Πικ κ.ά. Ο Καρλ Λίμπκνεχτ ήταν ο μοναδικός βουλευτής στο Ράιχσταγκ που καταψήφισε εξαρχής τις πολεμικές πιστώσεις, καταδικάζοντας τον πόλεμο ως ιμπεριαλιστικό και άδικο για την εργατική τάξη. Η Ρόζα Λούξεμπουργκ φυλακίστηκε γιατί τόλμησε να περιγράψει τη σήψη της γερμανικής σοσιαλδημοκρατίας και να αμφισβητήσει την εθνική ενότητα υπό τη δικτατορία των στραταρχών Λούντεντορφ και Χίντενμπουργκ.

Κατά την έκρηξη της επανάστασης στη Γερμανία, η εργατική τάξη στερούνταν δυστυχώς επαναστατικού πολιτικού φορέα που να είναι δοκιμασμένος στις μεγάλες καμπές της ταξικής πάλης και να διαθέτει αρκετά και έμπειρα στελέχη από τους κόλπους της εργατικής τάξης, προκειμένου να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τη δημαγωγία και την εξαπάτηση των σοσιαλδημοκρατών ηγετών και να οδηγήσει την εργατική επανάσταση ως το τέλος.^[4]

Αντίθετα, το ρωσικό προλεταριάτο διέθετε το Φλεβάρη του 1917 ένα Μπολσεβίικο Κόμμα ατσαλωμένο σε δεκαπεντάχρονη πάλη (από το 1902) ενάντια στον οπορτουνισμό των μενσεβίκων και την μικροαστική πολιτική και δράση των εσέρων, όχι μόνο μέσα από την προπαγάνδα και τη ζύμωση, αλλά και με την καθοδήγηση μαχητικών, ανειρήνευτων απεργιών και συγκρούσεων και, βεβαίως, με την ολόψυχη συμμετοχή στην επανάσταση του 1905.

Την ίδια στιγμή, η αστική τάξη της Γερμανίας, όπως και οι αστικές τάξεις των χωρών της Αντάντ, είχε πάρει τα αναγκαία διδάγματα από την Οκτωβριανή Επανάσταση.^[5] Δε θα άφηνε την επανάσταση να ωριμάσει, θα χτυπούσε πρώτη, με όλα τα μέσα, αξιοποιώντας τη χρυσή εφεδρεία, τους σοσιαλδημοκράτες ηγέτες.

2. Η αντεπανάσταση επιτίθεται

Μόλις στις 30 του Δεκέμβρη του 1918, οι Σπαρτακιστές, υπό την καθοδήγηση των Λίμπκνεχτ και Λούξεμπουργκ, ίδρυσαν στο επαναστατημένο Βερολίνο το KPD. Το Γενάρη του 1919, η αστική τάξη θα εξαπέλυε την αντεπίθεση. Στις 4 Γενάρη, η κυβέρνηση Εμπερτ απομάκρυνε τον αρχηγό της αστυνομίας του Βερολίνου, που ήταν προσκείμενος στο USPD και είχε αρνηθεί να καταστείλει εργατικές διαδηλώσεις το Δεκέμβρη. Την επομένη, χιλιάδες εργάτες έβγαιναν στους δρόμους του Βερολίνου και καταλάμβαναν τους σιδηροδρομικούς σταθμούς και τα γραφεία του κεντρικού δημοσιογραφικού οργάνου του SPD, της Vorwaerts (Εμπρός).

Το αυθόρμητο ξέσπασμα χιλιάδων εργατών, που συνειδητοποιούσαν την προδοσία και τα ψέματα των ηγετών του SPD, έδωσε τη σκυτάλη στην ένοπλη εξέγερση. Τα στελέχη του KPD συνειδητοποιούσαν ότι η ένοπλη εξέγερση δεν ήταν ακόμη ώριμη. Η απαιτούμενη επαναστατική ενότητα και πειθαρχία δεν ήταν εξασφαλισμένες στις γραμμές των βερολινέζων εργατών. Επιπλέον, το εξεγερμένο Βερολίνο θα έμενε απομονωμένο από την υπόλοιπη Γερμανία και η συντριβή θα ήταν μοιραία. Το KPD, όμως, δεν είχε ακόμη την καθοριστική επιρροή στις εργατικές μάζες, για να μπορέσει να συγκρατήσει την οργή και το μίσος των εργατών και να αποφευχθεί η πρόωρη ένοπλη σύγκρουση και η ήττα, πράγμα

που κατόρθωσαν οι μπολσεβίκοι στην Πετρούπολη τον Ιούλη του 1917. Οι Σπαρτακιστές θα σφράγιζαν την πρώτη τους εμφάνιση στον επαναστατικό στίβο με το αίμα των ηγετών τους. Γνώριζαν, όμως, ότι μόνο με αυτό τον τρόπο θα έσμιγαν οι τύχες του προλεταριάτου με αυτές ενός μεγάλου, μαζικού, επαναστατικού κόμματος.

Από το Νοέμβρη ως το Γενάρη, οι ηγέτες του SPD συνωμοτούσαν με τους αρχηγούς του γενικού επιτελείου του γερμανικού στρατού (Ράιχσβερ), προκειμένου να συντρίψουν την επανάσταση στο Βερολίνο και σε όλη τη Γερμανία. Ο ίδιος ο Εμπερτ έκλεισε μυστική συμφωνία με το νέο επιτελάρχη (μετά την αποχώρηση του Λούντεντορφ τον Οκτώβρη του 1918_ της Ράιχσβερ Βίλχελμ Γκρένερ, σύμφωνα με την οποία το SPD θα άφηνε την Ράιχσβερ εφεξής να δρα με απόλυτη αυτονομία διοίκησης. Ο φιλόδοξος και μέγας ραδιούργος και ιντριγκαδόρος (τότε ταγματάρχης του γερμανικού στρατού και «προστατευόμενος» του Γκρένερ) Κουρτ Φον Σλάιχερ, ο μελλοντικός καγκελάριος, που θα παραχωρούσε τη θέση του στον Χίτλερ το 1933, συνέλαβε το σχέδιο της συγκρότησης ενός στρατού από φασιστικά στοιχεία, των λεγόμενων Φράικορps (Freikorps).

Θορυβημένος από την επιρροή που ασκούσε η επανάσταση στον αστικό στρατό και γνωρίζοντας το κάζο της απόπειρας στρατιωτικού πραξικοπήματος του Κορνίλοφ, τον Αύγουστο του 1917 στην επαναστατημένη Ρωσία, ο Σλάιχερ πρότεινε την άμεση χρηματοδότηση και τον εξοπλισμό μιας παραστρατιωτικής οργάνωσης από ακροδεξιούς και μοναρχικούς λούμπεν προλετάρους και πρώην αξιωματικούς και υπαξιωματικούς του γερμανικού στρατού, που δε θα δίσταζαν να εξοντώσουν τους εξεγερμένους προλετάρους.

Τα Φράικορps ήδη δραστηριοποιούνταν ως τάγματα θανάτου στις χώρες της Βαλτικής,

Ο Χίτλερ χαφιάς, φωτογραφία από γαλλική εφημερίδα το 1923

στα μετόπισθεν του γερμανικού στρατού, τρομοκρατώντας με λεηλασίες, βιασμούς και δολοφονίες τον άμαχο σλαβικό πληθυσμό. Η βασική ιδεολογική θέση αυτών των αποβρασμάτων συνοψίζεται στο σύνθημα «Πισώπλατο Χτύπημα». Θεωρούσαν ως βασικούς υπεύθυνους για την ήττα της Γερμανίας στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο τους μπολσεβίκους, τους εβραίους και τους σοσιαλδημοκράτες. Στο μέλλον έπρεπε να εκδικηθούν για την ήττα της Γερμανίας, εξοντώνοντας τους εργατικούς ηγέτες και επιβάλλοντας μια εθνική φασιστική ηγεσία που θα αναγεννούσε το Τρίτο Ράιχ από τις στάχτες του. Εμπνευστής αυτής της θεωρίας ήταν ο ίδιος ο στρατάρχης Εριχ Λούντεντορφ, που έλαβε μέρος μαζί με τον Χίτλερ στο πραξικόπημα της μπιραρίας το Νοέμβριο του 1923. Αρκετά στελέχη των μετέπειτα ναζί ήταν πρώην μέλη των Φράικορps. Το 1919, ο Χίτλερ εκτελούσε χρέη πράκτορα του γερμανικού επιτελείου, παρακολουθώντας τις συζητήσεις των εξεγερμένων εργατών στα σοβιέτ του Μονάχου.

Στις 12 Γενάρη, οι ορδές των Φράικορps έμπαιναν στο Βερολίνο, κάτω από τις εντολές του σοσιαλδημοκράτη Νόσκε και τις ευλογίες του σοσιαλδημοκράτη Εμπερτ. Οι Σπαρτακιστές αντιστάθηκαν θαρραλέα, αλλά ηττήθηκαν. Το απόγευμα της 15ης Γενάρη, η Ρόζα Λούξεμπουργκ και ο Καρλ Λίμπκνεχτ θα συλλαμβάνονταν και θα εξοντώνονταν από τα Φράικορps.

Μετά τη συντριβή της επανάστασης στο Βερολίνο, ο Νόσκε έδωσε εντολή σε μονάδες των Φράικορps και στα απομεινάρια του αστικού στρατού να συντρίψουν την επανάσταση σε άλλες πόλεις. Στις 3 Μάη του 1919, τα σοβιέτ στο Μόναχο πνίγονταν στο αίμα των εξεγερμένων εργατών. Στο στρατοδικείο που ακολούθησε ο συλληφθείς κομμουνιστής

ηγέτης της βραχύβιας σοβιετικής κυβέρνησης της Βαυαρίας Ευγένιος Λεβίν δήλωσε όταν άκουσε την ποιή του θανάτου από το στρατοδίκη: «Εμείς οι κομμουνιστές είμαστε πάντα καταδικασμένοι σε θάνατο».

3. Η συνθήκη των Βερσαλλιών

Παρά τη νίκη της αντεπανάστασης και το τσάκισμα των γερμανικών σοβιέτ υπό την καθοδήγηση της προσωρινής κυβέρνησης των σοσιαλδημοκρατών Εμπερτ, Σάιντεμαν και Νόσκε, παρά την ανοιχτή συνεργασία με τα μοναρχοφασιστικά τάγματα θανάτου, τα Φράϊκορπς, για την εκπλήρωση του σκοπού της διάσωσης της δικτατορίας της αστικής τάξης, παρά την απεριόριστη αφοσίωση των σοσιαλδημοκρατών προς την αστική τάξη, η τελευταία στάθηκε εντελώς αγράτιστη προς το νέο πολιτικό της τέκνο. Ουδείς ασφαλέστερος εχθρός του ευεργετηθέντος.

Οι εκπρόσωποι του γερμανικού χρηματιστικού κεφαλαίου ανατρίχιαζαν και μόνο στη σκέψη ότι ο πρόεδρος του Ράιχ, ο Εμπερτ, συνεδρίαζε ως επικεφαλής των σοβιέτ στο Βερολίνο το Νοέμβριο του 1918. Μια τέτοια σκηνή δεν έπρεπε να επαναληφθεί σε γερμανικό έδαφος. Η αστική τάξη έκανε ακόμη υπομονή για την τελική και εξίσου σημαντική εθνική ευεργεσία, που μόνο οι σοσιαλδημοκράτες είχαν τη συγκεκριμένη στιγμή τη δύναμη να πραγματοποιήσουν και η οποία δεν ήταν άλλη από την επικύρωση και επιβολή της συνθήκης των Βερσαλλιών. Αμέσως μετά, τα Φράϊκορπς μαζί με τμήματα του γερμανικού στρατού πραγματοποίησαν πραξικόπημα για να ανατρέψουν τη δημοκρατία και να βάλουν τέλος στις στοιχειώδεις ελευθερίες που είχε κατακτήσει η εργατική τάξη με το αίμα της.

Η συνθήκη των Βερσαλλιών προέβλεπε αστρονομικού ύψους πολεμικές επανορθώσεις από την ηττημένη Γερμανία προς τους νικητές του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου, το βάρος των οποίων επωμιζόταν σχεδόν αποκλειστικά το γερμανικό προλεταριάτο, είτε μέσω του πετσοκόμματος των μισθών και της υπερεκμετάλλευσης της εργασίας, είτε μέσω της ληστρικής φορολόγησης^[6]. Συνολικά, η Γερμανία έχανε 65.000 τετραγωνικά χιλιόμετρα από την επικράτεια της και επτά εκατομμύρια γερμανούς πολίτες.

Η εθνική ταπείνωση και η υποδούλωση του γερμανικού προλεταριάτου στους ντόπιους και ξένους ιμπεριαλιστές σφράγισαν τις μετέπειτα πολιτικές και κοινωνικές εξελίξεις στη Δημοκρατία της Βαϊμάρης. Ακόμη όμως, τα καύσιμα της επανάστασης που πυροδοτήθηκε το 1918 δεν είχαν εξαντληθεί. Μια νέα επαναστατική αναμέτρηση διαδεχόταν κάθε πικρή ήττα της ανοργάνωτης, προδομένης και διασπασμένης από τους σοσιαλδημοκράτες ηγέτες εργατικής τάξης, στο χρονικό διάστημα από το 1919 έως το 1923.

Ο Εμπερτ ζητούσε μετ' επιτάσεως από τους εκπροσώπους της προσωρινής κυβέρνησης να πράξουν «τα δέοντα». Ο Σάιντεμαν αρνήθηκε να υπογράψει μια τόσο ταπεινωτική και εξευτελιστική συνθήκη για την ηττημένη Γερμανία και παραιτήθηκε. Βρέθηκε τελικά ο «τυχερός» για να βάλει την υπογραφή τον Ιούνη του 1919, ο νέος καγκελάριος, σοσιαλδημοκράτης Γκούσταφ Μπάουερ.

Μόλις τρία χρόνια μετά, μαζί με τον Εμπερτ, ο Μπάουερ θα βυθιζόταν στη δίνη του σκανδάλου Μπάρμπαρτ, από το όνομα ενός σοσιαλδημοκράτη μαυραγορίτη καπιταλιστή που

θησαύριζε μεσούντος του πολέμου κυρίως με εισαγωγές τροφίμων αμφίβολης ποιότητας και υπερδιογκωμένων τιμών από την Ολλανδία.^[7] Ο Ιούλιος Μπάρμαρτ προσέφερε μίζα 120.000 μάρκων σε αξιωματούχους της πρωσικής κυβέρνησης, καθώς και διάφορες οικονομικές ενισχύσεις στα έντυπα και σε άλλα «ευαγή ιδρύματα» των σοσιαλδημοκρατών, που στόχο είχαν την παρεμπόδιση της κομμουνιστικής διείσδυσης στους εργάτες. Μαζί με τον αδελφό του Χένρι Μπάρμαρτ έλαβαν ως αντάλλαγμα για τις δωρεές τους δάνειο 14,5 εκατ. μάρκων από την κρατική τράπεζα της Πρωσίας, λεφτά που «εξαφανίστηκαν» στο χρηματιστήριο, ενισχύοντας χαρτοφυλάκια διάφορων κολοσσών της βιομηχανίας, με τους οποίους είχαν δoσοληψίες από την περίοδο του πολέμου.

Η κυβέρνηση της Πρωσίας, στην οποία ζούσαν τα δύο τρίτα των γερμανών του Ράιχ, ήταν από το 1918 έως το 1932 αδιάλειπτα υπό τον έλεγχο των σοσιαλδημοκρατών του SPD και των συμμάχων τους. Οι αδελφοί Μπάρμαρτ καταδικάστηκαν το 1928 σε μόλις έξι και έντεκα μήνες φυλάκιση ο καθένας για δωροδοκία! Ήταν ένα από τα μεγαλύτερα σκάνδαλα που σε διαδοχικές φάσεις αξιοποίησαν οι μοναρχικές δυνάμεις και αργότερα βέβαια οι ναζί, κατά την άνοδό τους προς την εξουσία, σπεκουλάροντας με την εβραϊκή καταγωγή των αδελφών Μπάρματ.

4. Το πραξικόπημα του Καπ

Δεν είχε καταλαγιάσει ο κουρνιαχτός από την επιβολή της συνθήκης των Βερσαλλιών, όταν στις 13 Μάρτη του 1920 η ταξιαρχία Ερχαρντ, τμήμα των Φράϊκορπς, διάβαινε την πύλη του Βραδεμβούργου κατευθυνόμενη προς το χώρο της καγκελαρίας. Ο Βόλφγκανγκ Καπ, επικεφαλής ομάδας ακροδεξιών στελεχών (ανάμεσά τους ο πρώην στρατάρχης Λούντεντορφ), πραγματοποιούσε με τη βοήθεια των Φράϊκορπς πραξικόπημα, ανατρέποντας την κυβέρνηση των σοσιαλδημοκρατών. Ο υπουργός Πολέμου Νόσκε και ο πρόεδρος Εμπερτ εγκατέλειψαν σαν κλέφτες άρον-άρον το Βερολίνο, όταν διαπίστωσαν ότι το πραξικόπημα στηριζόταν από το γενικό επιτελείο του στρατού, επικεφαλής του οποίου ήταν ο Χανς Φον Σεκτ, με το οποίο ένα χρόνο πριν, το Γενάρη του 1919, βρίσκονταν σε αγαστή συνεργασία, προκειμένου να αιματοκυλίσουν τα γερμανικά σοβιέτ.

Μια μέρα μετά, τα σοσιαλδημοκρατικά συνδικάτα καλούσαν σε γενική απεργία για την αποτροπή του πραξικοπήματος. Η έκκληση για γενική απεργία βρήκε απήχηση σε 13.000.000 εργάτες σε όλη τη Γερμανία! Ήταν η μαζικότερη απεργία που πραγματοποιήθηκε ποτέ στη χώρα. Η βιομηχανική παραγωγή, το εμπόριο, οι εταιρίες παροχής ύδρευσης, ηλεκτρισμού, τα πάντα παρέλυσαν για μια βδομάδα. Σε διάφορες περιοχές της Γερμανίας οι απεργοί εργάτες ξεπέρασαν τα όρια της απεργίας και εξοπλίστηκαν, χτυπώντας ένοπλα τα αποσπάσματα των Φράϊκορπς. Στη βιομηχανική ζώνη του Ρουρ, 60.000 ένοπλοι εργάτες απειλούσαν ευθέως την εξουσία της αστικής τάξης. Στο Αμβούργο, οι εργάτες του USPD, υπό την καθοδήγηση του Ερνστ Τέλμαν, σάκιζαν τα αποσπάσματα των Φράϊκορπς που έμπαιναν στην πόλη. Το ίδιο συνέβη στη Σαξονία και τη Θουριγγία, προπύργια των κομμουνιστών.

Σε αυτή την κρίσιμη βδομάδα, η σοσιαλδημοκρατία έδινε για ακόμη μια φορά εξετάσεις στην αστική τάξη. Κανείς, ούτε βέβαια οι νέοι σοσιαλδημοκράτες ηγέτες (όπως ο Οτο Βελς, που σε αντίθεση με τον Νόσκε παρέμεινε στη θέση του στο Βερολίνο και θα αναδεικνυόταν

Οι πραξικοπηματίες της ταξιαρχίας Ερχαρντ των Φράικορπς, με τη σβάστικα στο κράνος, μοιράζουν προκηρύξεις στο Βερολίνο.

για τη στάση του αυτή στην κορυφή του SPD), δεν περίμενε τέτοιο κύμα αντίστασης από τους εργάτες. Ο Βελς, όπως και η πλειοψηφία των σοσιαλδημοκρατών ηγετών, δεν διανοούνταν ούτε γι' αστειό να προωθήσει κάποιο σχέδιο ριζοσπαστικοποίησης των εργατών. Το τεράστιο απεργιακό κύμα έπρεπε να ξεφουσκώσει, και κάθε επαναστατικό σκίρτημα έπρεπε να τσακιστεί αμείλικτα.

Αντί να τσακίσουν αμείλικτα τους πραξικοπηματίες, εξοπλίζοντας τους εργάτες, αντί να διαλύσουν τα Φράικορπς και να καθαιρέσουν τους επιτελάρχες του γερμανικού στρατού, πραγματοποίησαν μαζί τους τις πιο επαισχυντες διαπραγματεύσεις παράδοσης που έχουν συμβεί στην ιστορία παρόμοιων αναμετρήσεων. Τους παραχωρούσαν γενική αμνηστία, αρκεί να εγκαταλείψουν τις θέσεις τους! Οι «νικητές» εκλιπαρούσαν τους «ηττημένους» να πάνε στα σπίτια τους! Αντίθετα, για τους ένοπλους εργάτες του Ρουρ επεφύλασσαν για μια ακόμη φορά τον τρόπο του δημίου.

Επικεφαλής των διαπραγματεύσεων για τον αφοπλισμό των ένοπλων εργατών του Ρουρ ήταν άλλος ένας ανατέλλων αστέρας του SPD, ο Καρλ Σέβεριγγκ, ο μετέπειτα υπουργός Μπάτσων και Καταστολής της γερμανικής κυβέρνησης, που έδωσε την εντολή να στηθούν

μυδράλια απέναντι σε εργάτες στο Βερολίνο, την Πρωτομαγιά του 1929, επειδή τόλμησαν να πραγματοποιήσουν πορεία στους δρόμους της πόλης μετά από έκκληση του KPD. Πάνω από 30 νεκροί εργάτες ήταν ο απολογισμός του φονικού τότε. Ο Σέβερινγκ ακολούθησε αμέσως την τακτική της διάσπασης, διαχωρίζοντας τους εργάτες του Ρουρ στους «καλούς» και «παρασυρμένους» ανεξάρτητους, που εν μέρει δικαίως πήραν τα όπλα, και στους «κακούς» και «δόλιους» διασαλευτές της έννομης τάξης, τους υποστηρικτές του USPD και του KPD, καθώς και τους συμβουλευτικούς κομμουνιστές που είχαν επιρροή και δυνάμεις στη περιοχή.

Εν είδει τελεσίγραφου, οι σοσιαλδημοκράτες παρουσίαζαν στους εξεγερμένους εργάτες μια συμφωνία 17 σημείων, με την οποία δήθεν θα διασφάλιζαν την αμνηστία σε όσους επέστρεφαν στην εργασία τους και εγκατέλειπαν τα όπλα. Με την εκποίηση του τελεσίγραφου, ο στρατός και τμήμα των Φράικορπς (μάλιστα τμήμα της ταξιαρχίας Ερχαρντ!) αναλάμβαναν δράση ενάντια τα σοβιέτ του Ρουρ, πνίγοντας ξανά στο αίμα όσους είχαν συμμετάσχει στην εξέγερση, «καλούς» και «κακούς», γράφοντας τα 17 σημεία εκεί που δεν πιάνει μελάνι.

Καρπός του δίχρονου επαναστατικού αγώνα ενάντια στην αστική τάξη και την προδοσία του SPD ήταν και η διάσπαση του USPD και η ένωση της πλειοψηφίας του κόμματος με το KPD,

Ερνστ Τέλμαν

αμέσως μετά το πραξικόπημα του Καπ, τον Οκτώβρη του '20. Στον αγώνα για την ένωση των δύο κομμάτων πρωτεργάτης από την πλευρά του USPD ήταν ο Ερνστ Τέλμαν, ένας πρωτοπόρος εργάτης και επαναστάτης, που οδήγησε 40.000 μέλη του USPD, το 98% της κομματικής βάσης στο Αμβούργο, στο KPD.^[2]

Στη διάρκεια του πολέμου, ο Ερνστ Τέλμαν αντιστάθηκε στο ισχυρό ρεύμα του σοσιαλσβινισμού και της ταξικής ειρήνης και υποταγής που προωθούσε η εργατική αριστοκρατία του Αμβούργου, δημιουργώντας μια μεγάλη αντιπολιτευόμενη ομάδα που επηρεαζόταν από την πολεμική του Καρλ Λίμπκνεχτ και της Ρόζας Λούξεμπουργκ. Ο «Τέντι» (χαϊδευτικό του Τέλμαν, με τον οποίο τον προσφωνούσαν οι εργάτες), στην πρώτη γραμμή του πυρός του γερμανικού μετώπου, συμμετείχε ενεργά στην προπαγάνδα ενάντια στον πόλεμο και διατηρούσε συστηματική επαφή με την αντιπολίτευση στο Αμβούργο. Το 1925, ο Ερνστ Τέλμαν θα εκλεγεί γενικός γραμματέας του KPD, καθοδηγώντας το κόμμα στο δύσκολο έργο της εξασφάλισης

της πλειοψηφίας της εργατικής τάξης στον αγώνα για τη συντριβή της αστικής εξουσίας, το τσάκισμα του φασισμού και τη δικτατορία του προλεταριάτου.

5. Οι Δράσεις του Μαρτίου (1921)

Τον πρώτο χρόνο μετά την συνένωση της αριστερής πτέρυγας του USPD με το KPD, σημαντικό τμήμα της εργατικής τάξης στις κεντρικές περιοχές της Γερμανίας βρισκόταν στις γραμμές των κομμουνιστών. Η πείνα, η ανέχεια, η ανεργία, οι συνεχείς επιδρομές στις μεγαλουπόλεις από ακροδεξιές συμμορίες, καθώς και οι προβοκατόρικες ενέργειες κυβερνητικών στελεχών του SPD που προχώρησαν σε λοκ-άουτ εργοστασίων και κήρυξη στρατιωτικού νόμου στις 17 του Μάρτη στη Σαξονία, φούντωσαν την οργή των εργατών της Σαξονίας και της Θουριγγίας. Οι εργάτες στη Σαξονία πήραν τα όπλα και κατέλαβαν μια σειρά από εργοστάσια, συγκρουόμενοι με την αστυνομία, τις ακροδεξιές συμμορίες και στη συνέχεια με το στρατό. Τα τοπικά στελέχη του κόμματος ευθυγραμμίστηκαν πλήρως με τις διαθέσεις του κόσμου, στηρίζοντας την τοπική εξέγερση.

Πλην του παραιτηθέντος γενικού γραμματέα του KPD Πάουλ Λεβί και μιας σειράς διανοούμενων, όπως η Κλάρα Τσέκιν, που δεν εκπροσωπούσαν ούτε το 10% του κόμματος^[8], η συντριπτική πλειοψηφία του κόμματος, τα εργατικά στελέχη του KPD, αποφάσισε να στηρίξει τα ταξικά αδέρφια, κάνοντας εκκλήσεις σε όλη τη Γερμανία για απεργίες, πορείες και συγκρούσεις με την αστυνομία. Ο απεσταλμένος της Κομμουνιστικής Διεθνούς στη Γερμανία, ο ηγέτης της βραχυβίας εργατικής κυβέρνησης της Ουγγαρίας το 1919 Μπέλα Κουν, στήριξε τις «Δράσεις του Μαρτίου». Στην υπόλοιπη Γερμανία, όμως, δεν επικρατούσε κοινωνικός αναβρασμός, ούτε υπήρχε πολιτική κρίση όμοια με αυτή του 1920, μετά το πραξικόπημα των Φράικορπς, και βεβαίως όμοια με αυτή του 1919, όταν υπήρχαν σοβιέτ ακόμη και στο Μόναχο.

Η Κεντρική Επιτροπή του KPD, αντί να εστιάζει στον αμυντικό χαρακτήρα του αγώνα των εργατών της κεντρικής Γερμανίας και την ανάγκη της στήριξής του με μαζικές κινήσεις αλληλεγγύης σε όλη τη χώρα, υιοθέτησε μια σειρά από επιθετικά συνθήματα βίαιης ανατροπής της κυβέρνησης, που δεν ανταποκρίνονταν στις δοσμένες συνθήκες^[9]. Σε αρκετές περιοχές που οι σοσιαλδημοκράτες εργάτες ήταν πλειοψηφία δεν δέχονταν καν να απεργήσουν, θεωρώντας ότι πρόκειται για μια «κομμουνιστική υπόθεση». Οι δυναμικές ένοπλες ενέργειες (εκτροχιασμοί τρένων, εκρήξεις, απαλλοτριώσεις, ένοπλες παρτιζάνικες συγκρούσεις με την αστυνομία και το στρατό) δεν έτυχαν ευρείας αποδοχής και απομονώθηκαν, οι απεργίες αποκλιμακώθηκαν και τα εργοστάσια ανακαταλήφθηκαν από το στρατό. Αρκετά στελέχη και μέλη του κόμματος φυλακίστηκαν. Αυτά τα γεγονότα χαρακτηρίστηκαν ως «Δράσεις του Μαρτίου» και διαδέχτηκαν χρονικά το κύμα καταλήψεων εργοστασίων που είχε φουντώσει στην Ιταλία το 1920.

Ο Πάουλ Λεβί εξέδωσε τη μπροσούρα «Ο δρόμος μας, ενάντια στον πραξικοπηματισμό»^[10], στην οποία αποκαλούσε τις δράσεις του Μαρτίου, «το μεγαλύτερο μπακουινιστικό πραξικόπημα που πραγματοποιήθηκε ποτέ», αποδίδοντας την ευθύνη για τα λάθη κατά τις «δράσεις του Μαρτίου» αποκλειστικά στα στελέχη της Κομμουνιστικής Διεθνούς και σε «αριστεριστικά στοιχεία» του KPD και αφήνοντας υπόνοιες ότι στελέχη της Κομμουνιστικής Διεθνούς και της Σοβιετικής Ρωσίας επέβαλαν το «πραξικόπημα» στη Γερμανία, προκειμένου

να «ανακουφίσουν» τους μπολσεβίκους στη Ρωσία, που μόλις έβγαιναν από το στάδιο του «πολεμικού κομμουνισμού» και της πολεμικής αναμέτρησης με τους εισβολείς της Αντάντ, το στρατό της πολωνικής αριστοκρατίας και τους «λευκούς». Οι συκοφαντίες αυτές έγιναν σημαία από όλα τα αστικά κόμματα και τον Τύπο της Ευρώπης, που παρουσίαζαν τους ευρωπαίους κομμουνιστές ως μαριονέτες της Μόσχας.

Ο Λεβί κατηγορούσε στελέχη της Διεθνούς ως «σεκταριστές», γιατί στήριζαν τη διάσπαση του ιταλικού σοσιαλδημοκρατικού κόμματος και τη δημιουργία του ιταλικού κομμουνιστικού κόμματος από τους Αμαντέο Μπορντίγκα και Αντόνιο Γκράμσι. Ο πανικόβλητος Λεβί συμπεριφερόταν όπως ο Πλεχάνοφ μετά το Δεκέμβριο του 1905, που καταδίκασε την ένοπλη εξέγερση των εργατών επειδή δεν υπήρχαν ακόμη οι υλικοί όροι για την εξασφάλιση της πολυπλόκτης νίκης. Μπροστά στην ανάγκη των νεαρών κομμουνιστικών κομμάτων να χαράξουν αυτοτελή και ανεξάρτητη από την σοσιαλδημοκρατία πολιτική δράση, ο Λεβί έβλεπε μόνο την πολιτική του ενιαίου μετώπου, που στην ουσία σήμαινε υποταγή του κομμουνιστικού κόμματος στη σοσιαλδημοκρατία.

Στο 3ο Συνέδριο της Κομμουνιστικής Διεθνούς, ο Τέλμαν μαζί με την πλειοψηφία των εργατικών στελεχών του KPD υπερασπίστηκε τις αλληλέγγυες δράσεις των κομμουνιστών του KPD προς τους εξεγερμένους εργάτες της Κεντρικής Γερμανίας^[8]. Για τον Τέλμαν, η επαναστατική πειθαρχία του προλεταριάτου, το κύρος του προλεταριακού κόμματος και των προλεταριακών ηγετών θα αποκτιόνταν μόνο με τη σκληρή και αμείλικτη αναμέτρηση με τα λάθη τους και όχι υιοθετώντας τις δεξιές «νουθεσίες» του πανικόβλητου Λεβί που αποποιήθηκε κάθε ευθύνη για τα γεγονότα, φορτώνοντάς τα σε δεύτερους («αριστεριστές») και τρίτους (στελέχη της ΚΔ). Αυτή ήταν στην ουσία και η θέση που υιοθέτησε το 3ο Συνέδριο της ΚΔ για τις «Δράσεις του Μαρτίου». Το KPD έκανε «ένα βήμα εμπρός»^[9]. Για πρώτη φορά κατόρθωνε ως μαζικό πολιτικό κόμμα της εργατικής τάξης να λάβει πρωτοβουλίες για μαζικό ξεσηκωμό της εργατικής τάξης. Πάνω στα λάθη και στην εμπειρία των «Δράσεων του Μαρτίου» έπρεπε να οικοδομηθεί μια σωστή προγραμματική και οργανωτική πολιτική για την συγκέντρωση της πλειοψηφίας της εργατικής τάξης στην επαναστατική πάλη και την επαναστατική προοπτική.^{[5],[9]}

Ενα-δύο χρόνια αργότερα, ο Λεβί έγινε σοσιαλδημοκράτης και μεταπήδησε στο SPD. Το 1928, ο Τρότσκι ανακινούσε ξανά τις συκοφαντίες του Λεβί^[11], ενώ το 1921 υιοθετούσε τη θέση της ΚΔ και του Λένιν^[12] για τις «Δράσεις του Μαρτίου», ως αναγκαίου αμυντικού αγώνα του προλεταριάτου. Το 1921 καταδίκασε τις θέσεις του Λεβί περί τυχοδιωκτισμού και πραξικοπηματισμού, με επιστολές του σε στελέχη ευρωπαϊκών κομμάτων καταδίκασε τις συκοφαντίες περί δάκτυλου της Μόσχας^[13], και στις προσωπικές του σημειώσεις απέδιδε τις «Δράσεις του Μαρτίου» στην επαναστατικοποίηση των εργατών της Κεντρικής Γερμανίας^[14], και όχι σε κάποιο... «επαναστατικό τυχοδιωκτισμό» στελεχών. Το 1928 απέδιδε την εκκίνηση των «Δράσεων του Μαρτίου» στον τυχοδιωκτισμό στελεχών της ΚΔ, του Μπουχάριν και του Μπέλα Κουν, που νόμιζαν ότι με αυτό τον τρόπο θα στηρίξουν την ΕΣΣΔ!

Ο Τρότσκι, έχοντας «σπάσει τα μούτρα του» στην προσπάθειά του να εκτροχιάσει το μπολσεβίκικο κόμμα από το λενινιστικό του πρόγραμμα, έκλεινε για άλλη μια φορά το μάτι στη διεθνή μπουρζουαζία και δη στο βασικό πολιτικό της στήριγμα στην Ευρώπη, τη σοσιαλδημοκρατία. Από το 1928, η επαναστατική πολιτική των κομμουνιστικών κομμάτων, με το ενιαίο ταξικό μέτωπο από τα κάτω την περίοδο της μεγάλης καπιταλιστικής κρίσης, θα στιγματίζεται από τον Τρότσκι μονίμως ως «πραξικοπηματισμός της Μόσχας». Αντίστοιχα, η

επαναστατική πολιτική του λαϊκού μετώπου, μετά την επικράτηση του φασισμού σε Γερμανία, Αυστρία και τη φασιστική απόπειρα πραξικοπήματος το 1934 στο Παρίσι, θα χαρακτηρίζεται από τον Τρότσκι ως «ταξική συνεργασία». Και στις δυο περιόδους, ο Τρότσκι και οι οπαδοί του θα φλερτάρουν οργανωτικά και πολιτικά με τη σοσιαλδημοκρατία.

6. Η κρίση του Ρουρ (1923)

Το Γενάρη του 1923, η κυβέρνηση Κούντο (κυβέρνηση τεχνοκρατών από διάφορα κεντρώα κόμματα) δεν μπορούσε πλέον να καταβάλλει τις επανορθώσεις με το ρυθμό που υπαγόρευε η συνθήκη των Βερσαλλιών. Η κυβέρνηση Κούντο υιοθέτησε μια πολιτική επιδότησης των γερμανικών βιομηχανιών έναντι των ξένων ιμπεριαλιστών, υποτίμησε το μάρκο και κήρυξε στο τέλος στάση πληρωμών. Ο γαλλικός στρατός εισέβαλε στη βιομηχανική περιοχή του Ρουρ, θέτοντας τη λειτουργία των βιομηχανιών υπό κατοχικό διοικητικό και οικονομικό έλεγχο, με αντάλλαγμα τη δόση των αποζημιώσεων που χρωστούσε η Γερμανία στη Γαλλία. Μια οικονομική θύελλα άρχισε να αγκαλιάζει όλη την Ευρώπη.

Ο υψηλός πληθωρισμός άρχισε να οξύνει την οικονομική και πολιτική κρίση στη Γερμανία, πυροδοτώντας μια σειρά από απεργίες και κινητοποιήσεις σε όλη τη χώρα. Συμμορίες φασιστών άρχισαν να κινητοποιούνται ξανά στις μεγαλουπόλεις της Γερμανίας, προβάλλοντας αντισημιτικά και αντικυβερνητικά συνθήματα. Στις αρχές Αυγούστου, ο Στάλιν έστειλε επιστολή στην αρμόδια επιτροπή της ΚΔ για το γερμανικό ζήτημα, καλώντας τα στελέχη της ΚΔ να αποθαρρύνουν τους γερμανούς κομμουνιστές από μια άμεση και πρόωγη προσφυγή στην ένοπλη εξέγερση και να μην σιμπήσουν σε καμία περίπτωση στις προβοκάτσιες των φασιστικών επιδρομών, όπως είχε συμβεί το Μάρτη του 1921. Η Γερμανία δεν ήταν ακόμη σε επαναστατική κατάσταση^[15]. Το KPD δεν μπορούσε να καταλάβει άμεσα στην εξουσία. Η πλειοψηφία των εργατών ήταν ακόμη με τους σοσιαλδημοκράτες.

Τον Αύγουστο, ο πληθωρισμός άρχισε να φτάνει σε δυσθεώρητα ύψη, οδηγώντας το εργατικό εισόδημα στα τάρταρα. Σε έκκληση των κομμουνιστών για γενική απεργία, ο επικεφαλής των σοσιαλδημοκρατικών συνδικάτων Οτο Βελς αρνήθηκε κάθε κουβέντα για πάλι ενάντια στην κυβέρνηση. Εντούτοις, ένα μαζικό κύμα απεργιών καθώς και καταλήψεων εργοστασίων άρχισε να ξεσπά ξανά σε όλη τη Γερμανία, κινητοποιώντας πάνω από 3,5 εκατομμύρια εργάτες. Μέσα στην έντονη πολιτική και οικονομική κρίση, ο καγκελάριος Κούντο οδηγούνταν σε παραίτηση. Στο υπουργικό συμβούλιο άρχισε ο χορός των παραιτήσεων και μετακινήσεων. Η κυβερνητική αστάθεια έφερε ξανά τους σοσιαλδημοκράτες του SPD προ των ευθυνών τους απέναντι στη γερμανική αστική τάξη. Κατόπιν εισήγησης του πρώην κεντριστή, νυν στελέχους του SPD Ρούντολφ Χίλφερντινγκ, το SPD στήριζε τη δημιουργία μιας κυβέρνησης με πρωθυπουργό το δεξιό Γκουστάφ Στρέσεμαν του DVP (Γερμανικό Λαϊκό Κόμμα), που το 1920 είχε στηρίξει το πραξικόπημα των Φράϊκορπς!

Σημαντικό τμήμα εργατών άρχισε να εγκαταλείπει τη σοσιαλδημοκρατία και να εντάσσεται στις γραμμές των κομμουνιστών, και στα εργοστασιακά σωματεία στην πλευρά των συγκρούσεων και των απεργιών. Η επαναστατική κατάσταση άρχισε να ωριμάζει. Τον Οκτώβρη, στη Σαξονία και τη Θουριγγία, τμήμα της ηγεσίας του SPD αποφάσισε να συμμετάσχει σε κυβέρνηση ενιαίου μετώπου με τους κομμουνιστές του KPD, σε ρήξη με την

κεντρική πολιτική κατεύθυνση του SPD, που πλέον συνεργαζόταν με τους δεξιούς του DVP. Η πολιτική και οικονομική κρίση που ξεσπούσε ευνοούσε τη δημιουργία μιας κυβέρνησης που δεν ήταν ακόμη δικτατορία του προλεταριάτου, αλλά μπορούσε να λάβει επαναστατικά μέτρα στις παραμονές της επανάστασης, εξοπλίζοντας την εργατική τάξη για την επικείμενη επαναστατική αναμέτρηση^[6]. Ο Εμπερτ καλούσε ξανά το επιτελείο της Ράιχσπερ να αναλάβει δράση.

Υπό την ομορτοουνιστική ηγεσία των Μπράντλερ και Ταλχάιμερ, ηγετικών στελεχών του KPD, η κυβέρνηση της Σαξονίας δεν έλαβε κανένα επαναστατικό μέτρο ανακούφισης των εργατών, έστω με την απαλλοτρίωση των πολυπληθέστατων ογκωδών κατοικιών των πρώην αριστοκρατών, που έμεναν ερμητικά κλειστές για τους χιλιάδες άστεγους εργάτες, μέτρα που είχε άμεσα πάρει η βραχυβία Σοβιετική Δημοκρατία της Βαυαρίας τρία χρόνια πριν. Στην ουσία, η κυβέρνηση αυτή δε διέφερε σε τίποτα από μια κυβέρνηση ταξικής συνδιαλλαγής και συνεργασίας ανάμεσα σε ρεφορμιστές πολιτικούς. Αντί να οξύνει την επαναστατική κρίση και να επιταχύνει την επαναστατική άνοδο των μαζών, η κυβέρνηση της Σαξονίας καθησυχάζε και συγκρατούσε την εργατική τάξη, υποτάσσοντάς την σε ρεφορμιστικά σοσιαλδημοκρατικά πλαίσια.

Ο σχηματισμός της κυβέρνησης ενιαίου μετώπου άρχισε να συζητείται έντονα μέσα στο KPD από το Γενάρη. Ο Ερνστ Τέλμαν ήταν από τα βασικά στελέχη μέσα στο κόμμα που εντόπισαν έγκαιρα τον κίνδυνο από τότε και άσκησαν δριμύτατη κριτική στην καθοδήγηση Μπράντλερ-Ταλχάιμερ, κατηγορώντας την ότι θέλει να οδηγήσει τους κομμουνιστές σε μια μακρόχρονη κυβέρνηση ενιαίου μετώπου με τους σοσιαλδημοκράτες, αποπλίζοντας την εργατική τάξη, δίνοντας χρόνο στο αστικό σύστημα εξουσίας να σταθεροποιηθεί^[7]. Η κριτική του Τέλμαν βασιζόταν στην ανάλυση του Μπράντλερ, που έφερνε ως παράδειγμα για την κυβέρνηση ενιαίου μετώπου την τακτική των μπολσεβίκων στην επανάσταση του 1905, που σε καμία περίπτωση δεν συνδέόταν με την προοπτική του KPD να πυροδοτήσει άμεσα την προλεταριακή επανάσταση και να πάρει την εξουσία σε όλη τη Γερμανία.

Από την πλευρά της ΚΔ, ο Τρότσκι, από κοινού με τον Καρλ Ράντεκ και με τη συνενοχή του Ζηνόβιεφ, στήριζε την ομορτοουνιστική πολιτική των Μπράντλερ και Ταλχάιμερ. Ο Τρότσκι ετοιμαζόταν να ανοίξει μέτωπο με το λενινιστικό πρόγραμμα των μπολσεβίκων στην ΕΣΣΔ και ελλείψει οπαδών του στο μπολσεβίκικο κόμμα αναζητούσε τη στήριξη των σοσιαλδημοκρατών της Δύσης. Ως λαϊκός επίτροπος Στρατιωτικών Υποθέσεων φρόντιζε επιμελώς να φιλοτεχνήσει στο εξωτερικό το προφίλ του «δεύτερου μεγάλου ηγέτη των μπολσεβίκων μετά τον Λένιν». Η δεξιά καθοδήγηση του KPD βόλευε την τακτική του Τρότσκι να αποκαταστήσει δεσμούς με τη διεθνή σοσιαλδημοκρατία.

Μόλις, πέντε χρόνια πριν, τον Απρίλη του 1917, ο Τρότσκι έκανε εκκλήσεις για ενότητα των μενσεβίκων και των μπολσεβίκων. Στο άνοιγμα που έκανε το μπολσεβίκικο κόμμα, τον Αύγουστο του 1917, σε στελέχη των μενσεβίκων και των εσέρων που διάκειντο ευμενώς προς τους μπολσεβίκους, ο Τρότσκι έδωσε το παρών, αποσύροντας τις προγενέστερες αντιμπολσεβίκικες προγραμματικές και ιδεολογικές του θέσεις, δηλώνοντας ότι «θα βαράει προσοχή στις αποφάσεις του κόμματος». Τώρα ένιωθε «δυνατός» για να πάρει τη ρεβάνς.

Αντί να ενισχύσουν τις κριτικές φωνές στελεχών του KPD, όπως του Τέλμαν, προκειμένου να ενισχύσουν την επαναστατική κατεύθυνση στο KPD, οι Τρότσκι και Ράντεκ φρόντιζαν

αυτές οι φωνές να απομονωθούν μέσα στο κόμμα ως «αριστεριστικές». Ενδεικτική της συνθηκολόγησης απέναντι στη δεξιά καθοδήγηση του ΚΡΔ είναι η ανακοίνωση της Εκτελεστικής Γραμματείας της Κομμουνιστικής Διεθνούς για τη σύγκρουση μέσα στο ΚΡΔ με θέμα την κυβέρνηση ενιαίου μετώπου, που δεν ασκεί καθόλου κριτική στην καθοδήγηση του ΚΡΔ όσον αφορά τις θέσεις του Μπράντλερ για το ρωσικό 1905^[18].

Στις αρχές Οκτώβρη, ο Στάλιν θέτει στην αρμόδια επιτροπή της ΚΔ, ζήτημα το ΚΡΔ να διατυπώσει άμεσα το σύνθημα για τη δημιουργία σοβιέτ στη Γερμανία^[15]. Ο Μπουχάριν συναινεί. Οι Τρότσκι και Ράντεκ αντιτείνουν ότι... είναι αρκετά τα εργοστασιακά σωματεία! Ο Ζηνόβιεφ συντάσσεται με τους τελευταίους. Η πρόταση του Στάλιν μειοψηφεί. Ο Τρότσκι, που εμφανιζόταν λάβρος υπέρ της δημιουργίας σοβιέτ στην Κίνα των μερικών εκατομμυρίων εργατών το 1926, όταν ακόμη το αριστερό Κουομιτάγκ του Βουχάν συγκέντρωνε τη στήριξη της συντριπτικής πλειοψηφίας δεκάδων εκατομμυρίων κινέζων αγροτών, το 1923, με επαναστατική κατάσταση στη Γερμανία των 15 εκατομμυρίων εργατών, με την πρόσφατη παρακαταθήκη των σοβιέτ του Βερολίνου, του Μονάχου και του Ρουρ, προτιμούσε... τα εργοστασιακά σωματεία. Τα σοβιέτ θα... τρώμαζαν τους σοσιαλδημοκράτες εταίρους στην κυβέρνηση της Σαξονίας.

Κάτω από την πίεση των επαναστατικών στελεχών του ΚΡΔ, με πρωτεργάτη τον Τέλμαν, μετά από αλληπάλληλες ταλαντεύσεις, η ΚΕ του ΚΡΔ όρισε ημερομηνία για ένοπλη εξέγερση των εργατών. Πιστή στην απόφαση του κόμματος έμεινε μόνο η καθοδήγηση του ΚΡΔ στο Αμβούργο, που έσωσε την τιμή του ΚΡΔ και της γερμανικής εργατικής τάξης. Ήμερώματα στις 23 Οκτώβρη, οι εργάτες του Αμβούργου, υπό την καθοδήγηση του Ερνστ Τέλμαν, επιτέθηκαν στα αστυνομικά τμήματα, απαλλοτρίωσαν τον οπλισμό τους και έστησαν οδοφράγματα στην πόλη^[9], τσακίζοντας τις επιθέσεις της αστυνομίας επί δύο μέρες και περιμένοντας τις υπεσχημένες ενισχύσεις από την κυβέρνηση της Σαξονίας για να αναμετρηθούν με το στρατό. Σε Σαξονία και Θουριγγία, ο στρατός αιφνιδίασε τους εργάτες, συλλαμβάνοντας τους ηγέτες τους και ανατρέποντας την κυβέρνηση του ενιαίου μετώπου. Στο Αμβούργο, επί μια μέρα και μια νύχτα οι εξεγερμένοι εργάτες αντιστάθηκαν σθεναρά στο στρατό. Στο τέλος υποχώρησαν συντεταγμένα, με ελάχιστες απώλειες συγκριτικά με τις προγενέστερες αναμετρήσεις.

Ο θρύλος του κόκκινου Αμβούργου θα στοίχειωνε για πολύ ακόμη τον ύπνο των αστών και του βασικού πολιτικού τους στηρίγματος, πλέον, των σοσιαλδημοκρατών ηγετών.

Ζήτω η εξέγερση του Αμβούργου!

7. Το πραξικόπημα της μπιραρίας

Από την άλλη, δειλά-δειλά, τα απομεινάρια των Φράικορπς άρχισαν να σχηματίζουν τις πρώτες πολιτικές ομαδοποιήσεις με ορισμένες αξιώσεις. Ανάμεσά τους θα ξεχώριζε γρήγορα ως ηγετική φυσιογνωμία ο Αδόλφος Χίτλερ. Το 1920, θα έπαιρνε από τον Βόλφγκανγκ Καπ τα εύσημα του δεινού ρήτορα και αξιόλογου οργανωτή στο «κίνημα» των Φράικορπς. Στο Βερολίνο, όμως, όπου είχε σταλεί για «επισχύσεις», τα βρήκε σκούρα, γιατί οι εργάτες είχαν βγει μαζικά στους δρόμους και τα Φράικορπς είχαν ήδη απομονωθεί και αφοπλιστεί.

Το 1923, ο Χίτλερ θα οδηγούσε μια παλιοπαρέα του πραξικοπήματος του Καπ, μετέπειτα στελέχη του ναζιστικού κόμματος, στο λεγόμενο «πραξικόπημα της μπιραρίας». Ο όρος βέβαια είναι λάθος, γιατί στο Μόναχο δεν κυβερνούσε καμιά δημοκρατική κυβέρνηση, αλλά χούντα του στρατού που είχε πάρει την εξουσία κατόπιν εντολής του Εμπερτ. Ο Χίτλερ προσπάθησε να οδηγήσει τους επικεφαλής του πραξικοπήματος σε μια «μεγάλη πορεία» προς το Βερολίνο, κατά το πρότυπο του Μουσολίνι το 1922. Η αντίσταση που προέβαλε η ομάδα του σε μια δράκα μπάτσων δεν κράτησε ούτε ώρα και ο ίδιος και η ομάδα του συνελήφθησαν.

Ο Χίτλερ, σε αντίθεση με τους σύγχρονούς του γερμανούς εθνικιστές και μοναρχικούς, όπως ο Καπ ή ο Λούντεντορφ, κατανοούσε ήδη από το 1923 ότι μόνο ένα κίνημα που θα χρησιμοποιούσε ένα πρόγραμμα κοινωνικής δημαγωγίας με αντικαπιταλιστική φρασεολογία, σε συνδυασμό με τρομοκρατικές μεθόδους από πειθαρχημένα και οργανωμένα τάγματα εφόδου, θα ήταν σε θέση να «χτυπήσει» αποφασιστικά το επαναστατικό κίνημα, να αποκτήσει ερείσματα στη γερμανική εργατική τάξη και να επιβάλει τη φασιστική δικτατορία της αστικής τάξης. Τα Φράικορπς ήταν το παράδειγμα προς αποφυγή. Από τη μια δεν είχαν κανένα έρεισμα στην εργατική τάξη και από την άλλη προκαλούσαν τον τρόμο στους αγρότες και τους μικροαστούς ως κατεξοχήν λούμπεν στοιχεία που επιδίδονταν μονίμως σε πλιάτσικο.

Στην προσπάθειά του ο Χίτλερ βρήκε εξαρχής χρηματοδότη στο πρόσωπο του μεγιστάνα του πλούτου Φριτς Τίσεν^[20]. Δεν στηρίξε εξαρχής το σύνολο της αστικής τάξης τον Χίτλερ, παρά μόνο ένα «κέντρο» της. Ο Χίτλερ και η παρέα του «φυλακίστηκαν» για το «πραξικόπημα της μπιραρίας» επί οχτώ μήνες. Τέθηκαν σε κατ' οίκον περιορισμό σε ένα πύργο αριστοκρατών, όταν την ίδια χρονιά οι συλληφθέντες της εξέγερσης του Αμβούργου καταδικάζονταν σε χρόνια κάθειρξης στα μπουντρούμια της Βαϊμάρης. Το «κέντρο» είχε «καθαρίσει».

8. Η σχετική σταθεροποίηση του καπιταλισμού (1924-1928)

Μετά την κρίση του Ρουρ, που προκάλεσε η εισβολή του γαλλικού στρατού στο γερμανικό έδαφος και η αδυναμία του γερμανικού κράτους να καταβάλλει τις αποζημιώσεις στο ρυθμό που απαιτούσε η συνθήκη των Βερσαλλιών, ο αμερικανικός ιμπεριαλισμός πάτησε πόδι στο ζήτημα των γερμανικών επανορθώσεων. Μετά το γερμανικό, ο γαλλικός ιμπεριαλισμός ήταν ο επόμενος μεγάλος «χαμένος» του Α' Παγκόσμιου Πολέμου. Επωμιζόμενος το μεγαλύτερο βάρος της αναμέτρησης με τα γερμανικά στρατεύματα στον πόλεμο στο έδαφος της γηραιάς ηπείρου, βρέθηκε με ένα διογκωμένο εθνικό χρέος έναντι τόσο της Αγγλίας όσο και της Αμερικής.

Το 1923, η Γαλλία παρίστανε προσωρινά την «αγριόγατα» του ξένου ζυγού στη Γερμανία. Σε λιγότερο από χρόνο θα αποσυρόταν ήσυχα στη γωνιά της σα ναζιάρα γατούλα, υπό τις αυστηρές νουθεσίες του θείου Σαμ. Υπό την άμεση εποπτεία του χρηματιστικού κολοσσού της JP Morgan εκπονήθηκε ένα σχέδιο καταβολής πιστώσεων και δανείων στη Γερμανία, καθώς και αναβολής της πληρωμής των δόσεων των γερμανικών επανορθώσεων. Το σχέδιο αυτό ήταν το σχέδιο της αμερικανικής επιτροπής Ντόουζ. Η εργατική τάξη της Γερμανίας έπρεπε να υπομένει τώρα το διπλό ζυγό του ξένου και του γερμανικού χρηματιστικού κεφαλαίου^[6].

Η ενίσχυση της ανάκαμψης της γερμανικής βιομηχανίας, της ατμομηχανής της ευρωπαϊκής οικονομίας κατά την έναρξη του Α΄ Παγκόσμιου Πολέμου, ήταν αναγκαία τόσο για να εξασφαλιστεί η μελλοντική καταβολή των επανορθώσεων, αφού με διαλυμένη οικονομία δεν καταβάλλονταν αποζημιώσεις, όσο και ως μεγάλη ευκαιρία για το αμερικανικό χρηματιστικό κεφάλαιο να εισβάλει στην Ευρώπη και να αλλάξει προς όφελός του τις ισορροπίες στον έλεγχο των αγορών. Τις πιστώσεις ακολούθησαν μια σειρά από κολοσσιαίες επενδύσεις του αμερικανικού χρηματιστικού κεφαλαίου στη βαριά βιομηχανία της Γερμανίας και δη στην πολεμική βιομηχανία^[21].

Στο τέλος του σχεδίου Ντόουζ το 1929, η ατμόσφαιρα στη Ευρώπη μύριζε μπαρούτι. Η προοπτική ενός νέου πολέμου διαφαινόταν πλέον ξεκάθαρα, καθώς μεταβαλλόταν και η ρητορική και η πολεμική των κομμάτων εντός της Γερμανίας, ενισχύοντας τον εθνικισμό και εγκαταλείποντας τον κοσμοπολιτισμό του «αφοπλισμού» και της «ειρήνευσης» των πρώτων χρόνων του σχεδίου Ντόουζ.

Η άμεση εισροή κεφαλαίου και η σταθεροποίηση του νομίσματος οδήγησε τον πρώτο χρόνο εφαρμογής του σχεδίου Ντόουζ σε σχετική βελτίωση της οικονομικής κατάστασης της εργατικής τάξης, συγκριτικά με αυτή που βίωνε στη διάρκεια του πολέμου και κατά την πρώτη περίοδο (1918-23) της γενικής κρίσης του καπιταλισμού, των μεγάλων επαναστατικών αναμετρήσεων και της νικηφόρας Οκτωβριανής Επανάστασης^[22].

Το επαναστατικό κύμα είχε αρχίσει να υποχωρεί σε όλη την Ευρώπη. Το SPD, με πρωτεργάτη τον Εμπερτ και με τη στήριξη τόσο της Δεύτερης Διεθνούς όσο και της Διεθνούς του Αμστερνταμ (της Διεθνούς των συνδικάτων των σοσιαλδημοκρατών), πρωτοστάτησε στην εφαρμογή του σχεδίου Ντόουζ^[6]. Στις ομοσπονδιακές εκλογές του Ράιχσταγκ το 1924, το SPD, με επικεφαλής τον Οτο Βελς, τον νέο φέρελπι ηγέτη της σοσιαλδημοκρατίας, που αναδείχτηκε κατά τη σοσιαλδημοκρατική «αντίσταση» στο πραξικόπημα του Καπ, βγήκε ξανά πρώτο κόμμα. Το 1925, στη δίνη του σκανδάλου Μπάρμαρτ, το SPD θα χάσει τη μάχη για την προεδρία από το μοναρχοφασίστα Χίντενμπουργκ, αλλά μέχρι το 1928 θα διατηρήσει την πρωτοκαθεδρία σε μια σειρά κυβερνήσεις. Στις εκλογές του 1928, το SPD έβγαине πάλι πρώτο κόμμα στο Ράιχσταγκ, αρκετά ενισχυμένο συγκριτικά με το 1924, σχηματίζοντας κυβέρνηση συνεργασίας με καγκελάριο το σοσιαλδημοκράτη Χέρμαν Μίλερ και υπουργό Εσωτερικών το σοσιαλδημοκράτη Καρλ Σέβερινγκ, το διαπραγματευτή του αφοπλισμού των ένοπλων εργατών του Ρουρ το 1920, που οδήγησε τα Φράικορπς και το στρατό στη μαζική εξόντωση των εξεγερμένων εργατών.

Μετά τα χρόνια της επανάστασης, η επαναστατική πρωτοπορία της εργατικής τάξης είχε συγκεντρωθεί στο KPD. Μετά την ένωση με την πλειοψηφία του USPD, το κόμμα απόκτησε και μαζική εργατική βάση. Είχε διαμορφωθεί ένας ακλόνητος επαναστατικός

πυρήνας στην ηγεσία του, παρά τις σποραδικές συγκρούσεις με διάφορες φράξιες, άλλοτε διανοούμενων λικβινταριστών και άλλοτε πρακτόρων της σοσιαλδημοκρατίας. Στην περίοδο της επαναστατικής υποχώρησης, το KPD θα ακολουθούσε το δύσκολο δρόμο της μπολσεβικοποίησης, της καθημερινής και συστηματικής εντατικής δουλειάς με τις πολιτικές αποκαλύψεις, της μαζικής δουλειάς του «μυρμηγκιού» στις οργανώσεις της εργατικής τάξης, των οικονομικών διεκδικήσεων και απεργιών, κόντρα στο ρεφορμισμό και την υπονόμευση του SPD, προκειμένου να θέσει τα θεμέλια για την απόσπαση της πλειοψηφίας της εργατικής τάξης από την επιρροή του SPD, όρο απαραίτητο για τη νίκη της προλεταριακής επανάστασης στη Γερμανία.

9. Το 6ο Συνέδριο της Κομμουνιστικής Διεθνούς

Το Σεπτέμβριο του 1928, πραγματοποιείται στη Μόσχα το 6ο Συνέδριο της Κομμουνιστικής Διεθνούς. Υπό την καθοδήγηση του μπολσεβίκικου κόμματος, η ΚΔ προβλέπει ότι «η περίοδος αυτή (σ.σ. από το 1928) οδηγεί αναπόφευκτα, μέσω της παραπέρα ανάπτυξης των αντιθέσεων της καπιταλιστικής σταθεροποίησης, στον παραπέρα κλονισμό της καπιταλιστικής σταθεροποίησης και στην απότομη όξυνση της γενικής κρίσης του καπιταλισμού»^[23]. Ένα χρόνο αργότερα, τον Οκτώβριο του 1929, το χρηματιστήριο της Wall Street στη Νέα Υόρκη καταρρέει, σηματοδοτώντας την έναρξη της διεθνούς καπιταλιστικής κρίσης.

Το 6ο Συνέδριο προσανατόλιζε έγκαιρα τους κομμουνιστές και την εργατική τάξη στην Ευρώπη στην οργάνωση της αντίστασης σε ένα τεράστιο κύμα αντεργατικών μέτρων, σε ένα οδοστρωτήρα κοινωνικών κατακτήσεων που ερχόταν άμεσα. Ειδικά για τη Γερμανία, με το τεράστιο εθνικό χρέος από τις επανορθώσεις της συνθήκης των Βερσαλλιών και τα δάνεια και τις πιστώσεις του σχεδίου Ντόουζ, η εμφάνιση της κεφαλαιοκρατικής κρίσης σήμαινε και άμεση, σκληρή επίθεση της αστικής στην εργατική τάξη. Την ίδια στιγμή, προσανατόλιζε τους κομμουνιστές να υιοθετήσουν επιθετική τακτική έναντι των σοσιαλδημοκρατικών κομμάτων, μιας και η οικονομική κρίση θα κατέστρεφε την «κοινωνική ειρήνη» της δεύτερης περιόδου και θα όξυνε αναπόφευκτα την ταξική πάλη, φέρνοντας περισσότερους εργάτες στις γραμμές των κομμουνιστών.

Συνοψίζοντας τον αντεπαναστατικό ρόλο και τη δράση της κυβερνώσας σοσιαλδημοκρατίας στην πρώτη και τη δεύτερη περίοδο, η ΚΔ έκρουε τον κώδωνα του κινδύνου για τη δράση της «αριστερής» σοσιαλδημοκρατίας σε συνθήκες όξυνσης της κρίσης. Αν η «δεξιά» πτέρυγα της σοσιαλδημοκρατίας διαπραγματευόταν ανοιχτά με τους εκπροσώπους του χρηματιστικού κεφαλαίου, η «αριστερή» της πτέρυγα θα αξιοποιούσε την κοινωνική και «επαναστατική» της δημαγωγία προκειμένου να συγκρατήσει και να εγκλωβίσει την πλειοψηφία της εργατικής τάξης όχι απλώς σε ρεφορμιστικά πλαίσια, όπως στη δεύτερη περίοδο, αλλά στην άμεση αποδυνάμωσή της, λόγω της μαζικής ανεργίας, των λοκ-άουτ και του ολέθρου της πείνας, και βαθμιαία στην πλήρη καθυπόταξή της κάτω από τη σιδερένια φτέρνα του χρηματιστικού κεφαλαίου.

Η πολιτική του ενιαίου μετώπου δεν έπρεπε σε καμία περίπτωση να υποχωρήσει. Ισα-ίσα, απαλλαγμένοι από τα αριστεριστικά και σεκταριστικά λάθη του παρελθόντος, οι κομμουνιστές έπρεπε να καταβάλουν πολύ μεγαλύτερες προσπάθειες μέσα στις μαζικές

οργανώσεις της εργατικής τάξης, προκειμένου να ξεσκεπάσουν τον προδοτικό ρόλο των «αριστερών» σοσιαλδημοκρατών και να καθοδηγήσουν την εργατική τάξη στο δρόμο της σκληρής αντίστασης στα νέα μέτρα, ανοίγοντας το δρόμο της επαναστατικής ανόδου του εργατικού κινήματος.

Την ίδια στιγμή, η ΚΔ προειδοποιούσε για την άνοδο του φασισμού, για τη γοητεία που ασκούσε στους χρεοκοπημένους μικροαστούς, στους αγρότες που στέναζαν από τα τραπεζικά χρέη και το τοκογλυφικό κεφάλαιο, στη διανοήση που ελκόταν από τη ρητορική ενάντια στη «φλυαρία των κοινοβουλίων», ενώ υπογράμμιζε την εναλλαγή των μεθόδων διακυβέρνησης που θα μπορούσε να πάρει η δικτατορία του μονοπωλιακού κεφαλαίου: από τη μια φασισμός, από την άλλη συνασπισμός με τη σοσιαλδημοκρατία, που στις συνθήκες όξυνσης της κρίσης θα παίρνει φασιστικά μέτρα σε βάρος των εργατών, θα διευθύνει τον αγώνα της αστικής τάξης για τη λήψη των πιο βάρβαρων και αντεργατικών μέτρων, προκειμένου να πληρώσει άλλη μια φορά την κρίση το προλεταριάτο. Στην περίπτωση της Γερμανίας (και όχι μόνο) η ΚΔ έκανε διάνια.

10. Οι απεργίες του Ρουρ

Δεν είχε περάσει ούτε μήνας από το κλείσιμο του συνεδρίου της ΚΔ, όταν τα πρώτα σημάδια της κρίσης εμφανίζονταν στη Γερμανία. Η τεράστια βιομηχανική ζώνη του Ρουρ απειλούνταν με μαζικά λοκ-άουτ, απολύσεις διακοσίων χιλιάδων εργατών και πετσόκομμα μισθών. Μέσα σε λίγες μέρες, όλο το σύστημα των συλλογικών διαπραγματεύσεων και της ταξικής συνεργασίας, στο οποίο είχαν επενδύσει την πολιτική τους η συνδικαλιστική γραφειοκρατία και το SPD, κατέρρεε.

Σε μια περιοχή με ένα εκατομμύριο εργάτες, στα ελεύθερα συνδικάτα (τα συνδικάτα των σοσιαλδημοκρατών) ήταν οργανωμένοι διακόσιες χιλιάδες εργάτες. Οι γερμανοί κομμουνιστές πήραν εξ αρχής την πρωτοβουλία του αγώνα, πυροδοτώντας αιφνιδιαστικά απεργίες, δουλεύοντας τόσο μέσα στα ρεφορμιστικά συνδικάτα όσο και έξω από αυτά, οργανώνοντας ανοργάνωτους και ακομμάτιστους εργάτες. Χιλιάδες εργάτες σχημάτισαν ταξικά συνδικάτα υπό την καθοδήγηση των κομμουνιστών και πολέμησαν κάτω από τις πιο δύσκολες συνθήκες το μονοπωλιακό κεφάλαιο και τους λακέδες του, μαζί με χιλιάδες άλλους σοσιαλδημοκράτες ή κομμουνιστές εργάτες από τα ελεύθερα συνδικάτα. Ένα τεράστιο δίκτυο αλληλεγγύης σχηματίστηκε στις πόλεις του Ρουρ για τη στήριξη των απεργών και την απόκρουση των καθημερινών επιθέσεων των μπάτσων και των ναζί.

Η απεργία αυτή, που οργανώθηκε αμέσως με το ξέσπασμα της κρίσης, έπαιρνε και σημαντικά αντικαπιταλιστικά χαρακτηριστικά. Στο κλασικό επιχείρημα ότι οι επιχειρήσεις «δε βγαίνουν», η απάντηση των κομμουνιστών ήταν ότι οφείλουμε να οξύνουμε την κρίση με τις απεργίες και να ανατρέψουμε τον καπιταλισμό. Χωρίς καπιταλισμό, με σοσιαλισμό, δε θα αντιμετωπίζαμε ανεργία και πείνα.

Αρχικά, ο ίδιος ο Σέβερινγκ και στελέχη της συνδικαλιστικής γραφειοκρατίας παρενέβησαν διεκδικώντας η υπόθεση να ακολουθήσει τη... δικαστική οδό, να ξεφουσκώσει η οργή και η αγανάκτηση των εργατών και έτσι να κερδίσουν πολύτιμο χρόνο οι καπιταλιστές. Όταν όμως άρχισε η απεργία, αξιοποιήθηκαν οι «αριστεροί» σοσιαλδημοκράτες των συνδικάτων, που υπονόμειαν συνεχώς τον αγώνα. Στο τέλος, έφτασαν ανοιχτά στην απεργοσπασία. Οι ναζί,

προφυλάσσοντας τα συμφέροντα των βιομηχανιών του Τίσεν και των φίλων του στην περιοχή, από την πρώτη στιγμή σχημάτισαν ομάδες απεργοσπαστών και χαφιέδων.

Η τεράστια διείσδυση που είχε το KPD στον εργατικό ξεσηκωμό του Ρουρ θορύβησε το μονοπωλιακό κεφάλαιο. Μέσω του ιμάντα της «δεξιάς» σοσιαλδημοκρατίας, που είχε ανοιχτές επαφές με τους εκπροσώπους του μεγάλου μονοπωλιακού κεφαλαίου, έφτανε στα αυτιά των «αριστερών» σοσιαλδημοκρατών η εντολή: «πετάξτε τους κομμουνιστές έξω από τα συνδικάτα». Τότε αρχίζει η ιστορία ενός οργανωμένου ρουφιανέματος από την «αριστερή» σοσιαλδημοκρατία. Αρχικά κατά δεκάδες και μετά κατά εκατοντάδες οι κομμουνιστές διαγράφονται από τα συνδικάτα. Λίστες με ονόματα συγκεντρώνονται και αποστέλλονται στα αφεντικά. Σταδιακά, η δουλειά των κομμουνιστών στα ελεύθερα συνδικάτα αναγκάζεται να ακολουθεί τους κανόνες της παρανομίας και της συνωμοτικότητας.

11. Ο σοσιαλφασισμός εν δράσει

«Η ανθρώπινη ζωή είναι η υπέρτατη αξία», αναφωνούν εν χορώ όλοι οι υπερασπιστές της αστικής εξουσίας, κάθε φορά που ένας δικός τους άνθρωπος, ένας αστυνομικός διευθυντής, ένας χαφιές, ένας μπράβος που στρατολογήθηκε για να τρομοκρατεί εργάτες, μετακομίζει μόνιμα στην οδό Αναπαύσεως, όταν κάποιοι από τη δική μας πλευρά αποφασίζουν να του στερήσουν το μονοπώλιο στη βία. Στην αντίθετη περίπτωση, όταν το αίμα των εργατών κυλάει από τις σφαίρες ή τα γκλομπς των μπάτσων, τότε πρόκειται περί «αλήθικων, περιθωριακών στοιχείων» που είχαν και την αποκλειστική ευθύνη για την τύχη τους.

Η ίδια ταξική ερμηνεία στην αφαίρεση της ζωής διαπερνά και όλη την αστική ιστοριογραφία. Τριάντα τρεις δολοφονημένοι εργάτες την Πρωτομαγιά του 1929 στο Βερολίνο από τα μυδράλια των μπάτσων είναι μια επουσιώδης λεπτομέρεια στην επισκόπηση των πολιτικών τεκταινομένων στη δημοκρατία της Βαϊμάρης. Ακόμη περισσότερο, αν τη διαταγή της σφαγής στους αδίστακτους δολοφόνους-μπάτσους την έδωσε ο αστυνομικός διευθυντής του Βερολίνου, σοσιαλδημοκράτης, στέλεχος του SPD, Καρλ Τσεργκίμπελ, με την πολιτική κάλυψη της σοσιαλδημοκρατικής κυβέρνησης της Πρωσίας, προεξάρχοντος του υπουργού Εσωτερικών της Πρωσίας, επίσης σοσιαλδημοκράτη, Αλμπερτ Γκρτζενσίνσκι, και με «ιθύνοντα νο» της όλης επιχείρησης το βασικό διαπραγματευτή με το στρατό, με διαπιστευτήρια από το 1920, με τη σφαγή των σοβιέτ του Ρουρ, υπουργό Εσωτερικών του Ράιχ, επίσης σοσιαλδημοκράτη, Καρλ Σέβεριγγκ.

Όλα αυτά είναι μια... ασήμαντη ιστορική λεπτομέρεια μπροστά στο «αδιανόητο», «αριστερίστικο», «έγκλημα» των κομμουνιστών του KPD, καθώς και των κομμουνιστών της Τρίτης Διεθνούς, με πρώτο και καλύτερο τον Στάλιν, να αποκαλούν έκτοτε τους γερμανούς σοσιαλδημοκράτες σοσιαλφασίστες. Ενα «κενό» στην ιστορική αφήγηση, με τεράστια σημασία για την κατανόηση των γεγονότων, επινοήθηκε προκειμένου να γραφτούν οι πιο επαίσχυντοι λίβελοι σε βάρος των γερμανών κομμουνιστών, της Κομμουνιστικής Διεθνούς και του μπολσεβίκικου κόμματος. Ας σταθούμε, λοιπόν, στα αδιαμφισβήτητα γεγονότα.

Η ταξική πάλη στην Γερμανία άρχισε να οξύνεται μετά τα απεργιακά γεγονότα του Ρουρ. Οι κομμουνιστές άρχισαν να αποκτούν σημαντικά ερείσματα σε ανένταχτους εργάτες, να τους οργανώνουν σε ταξικά συνδικάτα, απαλλαγμένα από τη ρεφορμιστική υπονόμευση

των σοσιαλδημοκρατών, και να τους κινητοποιούν ενάντια στην καπιταλιστική λαίλαπα. Στη βιομηχανική περιοχή του Ρουρ, σε λιγότερο από ένα χρόνο απεργιακών αγώνων, τα ταξικά συνδικάτα είχαν κατορθώσει να συσπειρώσουν χιλιάδες εργάτες. Το 1931 θα έφταναν τους 60.000^[24]. Παρά το κύμα των διώξεων και των διαγραφών που υφίσταντο μέσα στα ελεύθερα συνδικάτα, οι γερμανοί κομμουνιστές συγκρότησαν την Επαναστατική Συνδικαλιστική Αντιπολίτευση (RGO), δίνοντας σκληρές μάχες ενάντια στους ρεφορμιστές ηγέτες.

Η συσπείρωση των μαχητών του Κόκκινου Μετώπου (RFB), οι ομάδες προλεταριακής αυτοάμυνας που συγκροτήθηκαν το 1924 ως ενιαιομετωπικός στρατιωτικός σχηματισμός της εργατικής τάξης, προκειμένου να αποκρούουν συντονισμένα και αποτελεσματικά τις προβοκάσιες των μπάτσων και τις επιδρομές των φασιστών, αριθμούσαν ήδη 150.000 μέλη^[25]. Επικεφαλής της οργάνωσης αυτής ήταν από την ίδρυσή της ο ίδιος ο Ερνστ Τέλμαν. Η πλειοψηφία των κόκκινων μαχητών δεν ήταν μέλη του KPD, ήταν όμως σχεδόν όλοι πρωτοπόροι εργάτες, βετεράνοι του Α' Παγκόσμιου Πολέμου, μαχητές στην πρώτη γραμμή των επαναστατικών γεγονότων από το 1918 έως το 1923. Ήταν ο φόβος και ο τρόμος τόσο των μπάτσων της Βαϊμάρης όσο και των ταγμάτων εφόδου των ναζί και των μοναρχοφασιστικών ταγμάτων εφόδου των Χαλυβδόκρανων, που ανήκαν στο μοναρχοφασιστικό Εθνικό Γερμανικό Λαϊκό Κόμμα (DNVP).

Στις εκλογές των εργοστασιακών σωματείων του Βερολίνου οι κομμουνιστές αναδεικνύονταν σε πρώτη δύναμη. Ήταν ηλίου φαεινότερον, ότι το KPD κάλπαζε προς την πρώτη θέση ως πολιτική δύναμη στο Βερολίνο, πράγμα που θα επιβεβαιωνόταν πανηγυρικά στις ομοσπονδιακές εκλογές του Σεπτεμβρίου του 1930. Η ορμητική άνοδος της επιρροής του KPD στην εργατική τάξη έπρεπε να ανακοπεί. Γι' αυτό οι σοσιαλδημοκράτες ηγέτες ανέλαβαν το ρόλο της φασιστικής τρομοκρατίας και καταστολής.

Μέσα στον Απρίλη, το KPD έριξε το σύνθημα για σχηματισμό απεργιακών επιτροπών στα εργοστάσια, για το γιορτασμό της Πρωτομαγιάς με τη διεξαγωγή μαζικής πορείας στο κέντρο του Βερολίνου. Η απήχηση της έκκλησης των κομμουνιστών ήταν τεράστια ανάμεσα στους εργάτες και διόλου ευκαταφρόνητη ακόμη και στους σοσιαλδημοκράτες εργάτες. Αυτό ήταν μια πρόκληση πρώτου μεγέθους για την αστική τάξη. Μετά από χρόνια, το KPD θα παρήλανε ξανά μαζικά ως νόμιμο κόμμα στην πρωτεύουσα. Αυτή τη φορά, μάλιστα, όχι ως μειοψηφία, όπως ήταν οι Σπαρτακιστές το 1918, αλλά ως πλειοψηφία. Οι κομμουνιστές έπρεπε να πάρουν ένα καλό μάθημα «για το θράσος τους».

Οι σοσιαλδημοκράτες πέρασαν στην αντεπίθεση. Η κυβέρνηση της Πρωσίας απαγόρευσε την πραγματοποίηση οποιασδήποτε υπαίθριας συγκέντρωσης στο

Απογευματινή έκδοση της Vorwaerts στις 29 Απρίλη 1929 με τίτλο: «200 νεκροί την Πρωτομαγιά;» και υπότιτλο: «Τα σχέδια πραξικοπήματος των κομμουνιστών».

Βερολίνο την Πρωτομαγιά. Ο σοσιαλδημοκρατικός Τύπος και τα ΜΜΕ του Κέντρου άρχισαν να καταγγέλλουν με μπαράζ δημοσιευμάτων... πραξικόπημα (!) που ετοιμάζει ο Τέλμαν την Πρωτομαγιά, υπό τις εντολές... της Μόσχας (!!), εξομοιώνοντας την εξέγερση του 1923 στο Αμβούργο με την αναγγελθείσα πρωτομαγιάτικη πορεία!

Ο Τσεργκίμπελ άρχισε να «διαρρέει» στις σοσιαλδημοκρατικές φυλλάδες ότι η Πρωτομαγιά θα είναι μέρα των νεκρών»^[26]. Η τρομοκρατία άρχισε να αυξάνεται κατακόρυφα. Στις 27 Απρίλη, η κεντρική απεργιακή επιτροπή που είχε συσταθεί για την Πρωτομαγιά έστειλε μήνυμα στον Τσεργκίμπελ, ότι οι εργάτες δεν πτοούνται από την τρομοκρατία του και την Πρωτομαγιά θα είναι όλοι στη θέση τους, στην απεργία, στην πορεία^[26]. Στις 29 Απρίλη, η «Vorwaerts» (όργανο των Σοσιαλδημοκρατών) κυκλοφορούσε με τίτλο: «200 νεκροί την Πρωτομαγιά;» και υπότιτλο: «Τα σχέδια πραξικοπήματος των κομμουνιστών»!

12. Η ματοβαμμένη Πρωτομαγιά (Blutmai) του 1929

Εημέρωνε η Πρωτομαγιά του 1929. Από το πρωί άρχισαν οι προσυγκεντρώσεις των απεργών στα προάστια του Βερολίνου και γύρω από το κέντρο. Προς το μεσημέρι πάνω από 200.000 εργάτες δοκίμασαν να προσεγγίσουν την Αλεξάντερ Πλατς από διαφορετικές κατευθύνσεις. Εξω από το μέγαρο της αστυνομίας άρχισαν άγριες συγκρούσεις. Διμοιρίες των μπάτσων προσπαθούσαν συνεχώς να διαλύσουν τους απεργούς και να τους τρέψουν σε φυγή. Μάταια.

Οδοφράγματα που έστησαν 3000 εργάτες στη Briesestrasse.

Οι μαχητές του Κόκκινου Μετώπου, στην πρώτη γραμμή, επανασυσπείρωναν τους εργάτες και η μάχη συνεχιζόταν αδιάλειπτα. Σε διάφορα σημεία του Βερολίνου οι εργάτες έβάζαν εμπόδια και έστηναν οδοφράγματα στους δρόμους για να ανακόψουν τον ανεφοδιασμό των μπάτσων και τις ενισχύσεις τους.

Όταν οι μπάτσοι είδαν ότι δεν μπορούσαν να σπάσουν τον κλοιό των διαδηλωτών, άρχισαν να πυροβολούν στο ψαχνό. Αργότερα, κατέφτασαν και στρατιωτικά οχήματα με πολυβόλα. Τα κεντρικά γραφεία του KPD, το σπίτι του Καρλ Λίμπκνεχτ, δεχόταν βροχή από σφαίρες. Από τη δολοφονική μανία των μπάτσων δεν γλίτωσαν ούτε οι σοσιαλδημοκράτες εργάτες που είχαν συγκεντρωθεί σε κλειστούς χώρους. Ένας από τους νεκρούς της Πρωτομαγιάς ήταν σοσιαλδημοκράτης εργάτης που γυρνούσε σπίτι του από συγκέντρωση του SPD. Επесе νεκρός από σφαίρα, επειδή άνοιξε το παράθυρο του σπιτιού του. Οι μπάτσοι δεν ορρωδούσαν προ ουδενός. Σακάτευαν γέρους, γυναίκες, παιδιά, χωρίς κανένα δισταγμό. Εισέβαλλαν σε σπίτια που είχαν την κόκκινη σημαία αναρτημένη στα παράθυρα, τα έκαναν γης Μαδιάμ και προέβαιναν σε συλλήψεις στο σωρό.

Τη νύχτα, τα κόκκινα προλεταριακά προάστια, το Βέντινγκ και το Νόικελν, «έβραζαν». Τα νέα για τους νεκρούς διαδηλωτές είχαν ήδη κάνει το γύρο του Βερολίνου. Στήθηκαν οδοφράγματα για ν' αποκρούσουν τις επιδρομές των μπάτσων. Η λέξη «εκδίκηση» άρχισε να μεταφέρεται από στόμα σε στόμα. Τα πρώτα όπλα άρχισαν να βγαίνουν στα οδοφράγματα. Οι πρώτες εκκλήσεις για ένοπλη εξέγερση άρχισαν να εμφανίζονται. Τα πράγματα άρχισαν να παίρνουν επικίνδυνη τροπή.

Ο ίδιος ο Τέλμαν βρέθηκε στην πρώτη γραμμή του πυρός στα οδοφράγματα, εξηγώντας στους εργάτες ότι η ένοπλη εξέγερση εκείνη τη στιγμή θα ήταν καταστροφική για το προλεταριάτο του Βερολίνου^[25]. Η Γερμανία δε βρισκόταν ακόμη σε επαναστατική κατάσταση. Η εργατική τάξη έπρεπε να δώσει ακόμη πολλούς αγώνες προκειμένου να οξύνει την κρίση του καπιταλισμού και να φέρει την επαναστατική άνοδο των μαζών και την ένοπλη εξέγερση. Οι μαχητές των οδοφραγμάτων έπρεπε να υποχωρήσουν συντεταγμένα και να μη «τσιμπήσουν» στην πρόκληση των σοσιαλφασιστών.

Το ίδιο βράδυ, ο Τσεργκίμπελ επέβαλε στρατιωτικό νόμο και απαγόρευσε την κυκλοφορία στα προάστια του Βερολίνου. Τα σπίτια έπρεπε να είναι όλα κλειστά, τα παράθυρα κλειδαμπαρωμένα και τα φώτα κλειστά! Οποιος δεν συμμορφωνόταν θα αντιμετωπιζόταν ως στασιαστής και θα υφίστατο τις συνέπειες του νόμου. Τελευταίος νεκρός από τα πυρά των αστυνομικών έπεφτε ένας νεοζηλανδός δημοσιογράφος, λίγο πριν τα μεσάνυχτα στις 3 Μάη.

Την επόμενη μέρα, το KPD κάλεσε σε πολιτική απεργία ενάντια στη φασιστική καταστολή της κυβέρνησης του μονοπωλιακού κεφαλαίου. Πενήντα χιλιάδες σε όλη τη Γερμανία και είκοσι πέντε χιλιάδες στο Βερολίνο συμμετείχαν. Σταδιακά οι εργάτες άρχισαν να αποχωρούν από τα οδοφράγματα. Οι συγκρούσεις ακόμη συνεχίζονταν. Την τρίτη μέρα, ο απολογισμός ήταν 33 νεκροί, εκατοντάδες τραυματίες και 1.200 συλληφθέντες. Λιγότερο από το ένα δέκατο των συλληφθέντων ήταν μέλη του KPD ή μαχητές του Κόκκινου Μετώπου.

Το KPD υπερασπίστηκε, φυσικά, όλους τους συλληφθέντες και τους μαχητές των οδοφραγμάτων. Η σύγκριση με τους αναθεωρητές τους Περισσού, που όψιμα παρουσιάζονται και ως «τριτοδιεθνιστές», είναι προφανής. Στο λαϊκό ξεσηκωμό του Βερολίνου

έσπασαν... πολλά τζάμια. Επιπλέον, οι γερμανοί κομμουνιστές ούτε ελεεινολόγησαν ούτε προβοκατορολόγησαν όσους εργάτες σήκωσαν όπλα στα οδοφράγματα. Τους υποστήριξαν πολιτικά και υπερασπιστικά στα δικαστήρια απέναντι στον ταξικό εχθρό. Δεν τους πέταξαν βορά στα σκυλιά των Πρετεντέρηδων και των Μανιαδάκηδων της εποχής.

13. Δημοκρατική... δικτατορία

Στην αντίπερα όχθη, όλα τα ηγετικά στελέχη της σοσιαλδημοκρατίας επαίνεσαν τον σφαγέα Τσεργκίμπελ για τη σθεναρή του στάση απέναντι στους «πραξικοπηματίες». Δεν αποδόθηκαν ποτέ ευθύνες στην αστυνομία για τους νεκρούς και τους τραυματίες. Αντιθέτως, απαγορευόταν για επτά βδομάδες η κυκλοφορία της «Ρότε Φάνε» (Κόκκινη Σημαία), κεντρικού δημοσιογραφικού οργάνου του KPD στην Πρωσία. Επιπρόσθετα, η συσείρωση των μαχητών του Κόκκινου Μετώπου κηρυσσόταν παράνομη οργάνωση, αρχικά στην Πρωσία από τον υπουργό Εσωτερικών της Πρωσίας Αλμπερτ Γκρζενσίνσκι και λίγο μετά σε όλη τη Γερμανία από τον Καρλ Σέβερινγκ.

Η κίνηση αυτή αποτέλεσε ένα από τα σημαντικότερα χτυπήματα στον αγώνα της εργατικής τάξης ενάντια στον ανερχόμενο ναζισμό. Τα τάγματα εφόδου των ναζί την εποχή εκείνη δεν είχαν ούτε 60.000 μέλη. Οι φασίστες αφήνονταν από τους σοσιαλδημοκράτες να αλωνίζουν ανενόχλητοι στα προλεταριακά κέντρα και να κάνουν επιδρομές τη μέρα εξοπλισμένοι σαν αστακοί. Αντιθέτως, οι κομμουνιστές, αποπλισμένοι από τις καθημερινές επιδρομές των μπάτσων στα γραφεία τους, έπρεπε να εξοπλίζονται παράνομα και να δίνουν ένα συνεχή διμέτωπο αγώνα, τόσο ενάντια στην καταστολή των μπάτσων όσο και στη φονική επιδρομή των φασιστών, πληρώνοντας βαρύ φόρο αίματος. Το 1930, οι εργάτες που δολοφονήθηκαν από τους μπάτσους του Σέβερινγκ ήταν 43, το 1931 έφτασαν τους 54. Άλλοι τόσοι περίπου δολοφονήθηκαν από τους ναζί την ίδια περίοδο. Την ίδια περίοδο, ούτε ένας φασίστας δε σκοτώθηκε από την αστυνομία^[27]!

Η θεωρία των «δυο άκρων» έμπαινε σε εφαρμογή. Επί δύο χρόνια οι σοσιαλδημοκράτες κανάκευαν και χαϊδέυαν τους φασίστες, προκειμένου να κάνουν τη «βρόμικη δουλειά», να προσπαθήσουν να ξεριζώσουν με την κτηνωδία τους τους κομμουνιστές από το Βερολίνο. Ενώ ήταν φως φανάρι ότι οι ναζί παραβίαζαν κάθε νόμο της Βαϊμάρης, μπροστά στα «στραβά» μάτια των «ανυποψίαστων» μπάτσων μακέλευαν ανυπεράσπιστους εργάτες. Όταν οι φασίστες άρχισαν να σηκώνουν κεφάλι, επέκτειναν τις φονικές επιδρομές και στους σοσιαλδημοκράτες. Αυτό ήταν το περιβόητο «τελευταίο δημοκρατικό προπύργιο» της Βαϊμάρης, το «ανάχωμα» στον ανερχόμενο ναζισμό και τον «κομμουνιστικό εξτρεμισμό», η σοσιαλδημοκρατική κυβέρνηση της Πρωσίας!

Στο συνέδριο του SPD, που έγινε στο Μαγδεμβούργο, μετά τα γεγονότα της Πρωτομαγιάς, οι σοσιαλδημοκράτες ηγέτες επιβεβαίωσαν πλέον και προγραμματικά-διακηρυκτικά ότι εντάσσονται στο μπλοκ του σοσιαλφασισμού, στο μπλοκ του συνασπισμού του μονοπωλιακού κεφαλαίου για την άμεση λήψη φασιστικών μέτρων εις βάρος της εργατικής τάξης. Η πρόβλεψη του δού συνεδρίου της Κομμουνιστικής Διεθνούς επιβεβαιωνόταν. Στο συνέδριο του SPD παρέλασαν για να απευθύνουν χαιρετισμό σχεδόν όλοι οι εκπρόσωποι του χρηματιστικού κεφαλαίου. Στη συντριπτική τους πλειοψηφία οι σύνεδροι ανήκαν στην εργατική αριστοκρατία της Γερμανίας. Παραθέτουμε ενδεικτικά μόνο ένα απόσπασμα από

το λόγο του ηγέτη του SPD Οτο Βελς:

«Είναι καθήκον μας να ενδυναμώσουμε και να υπερασπιστούμε τη δημοκρατία. Στο ενδεχόμενο οι εχθροί της δημοκρατίας στη Γερμανία να προκαλέσουν τόσο σοβαρά χτυπήματα σ' αυτή, ώστε να μη μας μένει άλλος δρόμος από αυτόν της δικτατορίας, ας γνωρίζουν οι Χαλυβδόκρανοι, οι εθνικοσοσιαλιστές και τα κομμουνιστικά τους αδέρφια από τη Μόσχα τα εξής: Οι σοσιαλδημοκράτες και τα συνδικάτα που εκπροσωπούν τη μεγάλη μάζα του γερμανικού λαού, παραμένοντας σταθεροί στις οργανώσεις τους, με ακλόνητη πειθαρχία και υπευθυνότητα, θα κατορθώσουν, παρά τα δημοκρατικά τους φρονήματα, να αναλάβουν τη διαχείριση της δικτατορίας. Το δικαίωμα στη δικτατορία ανήκει μόνο σε αυτούς, σε κανέναν άλλο»^[28]

14. Η σύγκρουση των κολοσσών του μονοπωλιακού κεφαλαίου

Είναι αδιαμφισβήτητο γεγονός, ότι όλοι οι μεγιστάνες του μονοπωλιακού κεφαλαίου της Γερμανίας στήριξαν την επιβολή της δικτατορίας του Χίτλερ το 1933. Ομως, την περίοδο από το 1929 έως το 1932 μόνο μια μερίδα του μονοπωλιακού κεφαλαίου στάθηκε σταθερά υπέρ της λύσης της φασιστικής δικτατορίας του Χίτλερ.

Το 1929, η κυβέρνηση συνεργασίας κέντρου, σοσιαλδημοκρατών και δεξιάς, υπό τον σοσιαλδημοκράτη καγκελάριο Χέρμαν Μίλερ, ανέλαβε να ανανεώσει τη Συνθήκη των Βερσαλλιών, υιοθετώντας το σχέδιο Γιανγκ. Το σχέδιο Γιανγκ προέβλεπε την επέκταση της καταβολής επανορθώσεων από τη Γερμανία έως το 1988! Οι σοσιαλδημοκράτες εμφάνιζαν την ανανέωση του νέου εφιαλτικού ζυγού ως σωτηρία για τους εργάτες!

Η εφαρμογή του σχεδίου Γιανγκ από την κυβέρνηση Μίλερ σήμαινε αμέσως αντεργατικά μέτρα: κατάργηση του οχταώρου, πετσόκομμα μισθών, επιβολή υψηλών έμμεσων φόρων σε όλα τα είδη λαϊκής κατανάλωσης, ανεργία, και βεβαίως γενναία επιδότηση των τραπεζών και των καπιταλιστών με κρατικές εγγυήσεις, ζεστό χρήμα από τον κρατικό κορβανά και τεράστιες φοροαπαλλαγές, μεταφέροντας τα βάρη της φορολογίας αποκλειστικά στα μόνιμα υποζύγια του καπιταλισμού: την εργατική τάξη και την εργαζόμενη αγροτιά^[28].

Η πλειοψηφία των εκπροσώπων του χρηματιστικού κεφαλαίου, με πρωτεργάτες τους εκπροσώπους της ηλεκτροβιομηχανίας και του τεράστιου τραστ της χημικής βιομηχανίας IG Farben (τα μετέπειτα μονοπώλια Bayer, Hoechst και BASF), καθώς και τμήμα της βαριάς βιομηχανίας, της πολεμικής βιομηχανίας του Κρουπ, στήριξαν το σχέδιο Γιανγκ. Προσέβλεπαν σε μια διευθέτηση του χρέους και των αντιτιθέμενων συμφερόντων τους με το χρηματιστικό κεφάλαιο της Αγγλίας και της Γαλλίας. Διερευνούσαν τη λύση στρατιωτικοποίησης της οικονομίας και συγκρότησης ενός κοινού πολεμικού μετώπου Γαλλίας, Γερμανίας, Πολωνίας ενάντια στην ΕΣΣΔ^[29].

Η ομάδα αυτή θεωρούσε ότι το SPD είναι το βασικό τους κοινωνικό και πολιτικό στήριγμα στην πολιτική αφοπλισμού και υποταγής της εργατικής τάξης στην επιβολή ενός νέου γερμανικού εργασιακού μεσαίωνα, που θα έριχνε την τιμή της εργατικής δύναμης στα τάρταρα, προσφέροντας μεγαλύτερα κέρδη στα μονοπώλια. Συν τοις άλλοις, το SPD είχε πρόσφατα δώσει τα διαπιστευτήριά του στο ζήτημα της στρατιωτικοποίησης, κάνοντας μια μεγαλοπρεπέστατη κωλοτούμπα από το προεκλογικό του πρόγραμμα. Πριν τις εκλογές του

1928, ο Οτο Βελς υποσχόταν ότι το SPD θα διοχέτευε τα κονδύλια που προορίζονταν για εξοπλισμούς σε σχολεία και νοσοκομεία. Μετά τις εκλογές, η κυβέρνηση Μίλερ έφτιαχνε τα πρώτα πολεμικά πλοία (Panzerkreuzer), ξυπνώντας δυσάρεστες μνήμες στην εργατική τάξη.

Από την άλλη μεριά, όμως, το SPD δεν μπορούσε να σηκώσει άμεσα το βάρος της διακυβέρνησης χωρίς πολιτική παροχών. Θα έχανε άμεσα τη στήριξή του από την πλειοψηφία της εργατικής τάξης, που θα κατέληγε στους κομμουνιστές και εν τέλει στην προλεταριακή επανάσταση. Το SPD θα περνούσε σύντομα στην «αντιπολίτευση». Θα διατηρούσε, όμως, τα υψηλόβαθμα υπαλληλικά του στελέχη στην κρατική διοίκηση του Ράιχ, καθώς και την κυβέρνηση της Πρωσίας.

Το κόμμα της «συνταγματικής τάξης» των μεσοαστών, δικηγόρων, εμπόρων και καθολικών εργατών, το καθολικό κέντρο, θα αξιοποιούνταν για την κατεδάφιση των κατακτήσεων που είχαν απομείνει στην εργατική τάξη. Από τις τάξεις του κέντρου διόρισε ο πρόεδρος Χίντενμπουργκ, το Μάρτη του 1930, τον καγκελάριο Χάινριχ Μπρίνινγκ. Ο Μπρίνινγκ σχημάτισε κυβέρνηση μειοψηφίας. Κυβερνούσε σύμφωνα με το άρθρο 48 του Συντάγματος της Βαϊμάρης, που έδινε τη δυνατότητα στον πρόεδρο του Ράιχ να εκδίδει έκτακτα διατάγματα (Notverordnungen) με νομοθετική ισχύ, παραμερίζοντας το Ράιχσταγκ.

Στην αντίπαλη ομάδα συμφερόντων του μονοπωλιακού κεφαλαίου, ο παλιός ευεργέτης του

Από διαμαρτυρία μελών του RFB ενάντια στην κατασκευή των πολεμικών πλοίων. Στο πλακάτ αναγράφεται: «Έτσι βλέπει το SPD την παιδική σίτιση».

Χίτλερ, από την εποχή του «πραξικοπήματος της μπιραρίας», το μεγάλο αφεντικό της βαριάς βιομηχανίας χάλυβα, ο Φριτς Τίσεν, και από κοντά το αφεντικό της βαριάς βιομηχανίας άνθρακα στην περιοχή του Ρουρ, ο Εμίλ Κίρντορφ, απέρριψαν εξαρχής το σχέδιο Γιανγκ. Η ομάδα αυτή προσέβλεπε σε μια εθνική στρατηγική στρατιωτικοποίησης της οικονομίας, μονομερούς κατάργησης του χρέους των επανρθώσεων, υποτίμησης του νομίσματος για ενίσχυση των εξαγωγών έναντι των άλλων ιμπεριαλιστών. Θεωρούσε ότι ο στόχος αυτός μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνο με την επιβολή στρατιωτικής δικτατορίας στη Γερμανία, που θα έβαζε την εργατική τάξη στο γύψο. Η ομάδα αυτή χρηματοδότησε την καμπάνια συλλογής υπογραφών για τη διενέργεια δημοψηφίσματος ενάντια στο σχέδιο Γιανγκ, το καλοκαίρι του 1929, που πραγματοποιήθηκε από την συμμαχία του βαρόνου των ΜΜΕ Αλφρεντ Χούγκενμπεργκ, ηγέτη του DNVP, του Χίτλερ και του ηγέτη των «Χαλυβδόκρωνων».

Σε αυτό το κοινό εθνικιστικό μέτωπο ο Χίτλερ απέκτησε το κύρος του «σοβαρού» ηγέτη της «εθνικής αντιπολίτευσης» και ένα βήμα που δεν διέθετε ποτέ πριν. Από τις αναρίθμητες φυλλάδες του Χούγκενμπεργκ η φωνή του Χίτλερ και η προπαγάνδα των ναζι έφτανε σε κάθε γωνιά της Γερμανίας, εκτινάσσοντας την επιρροή των ναζι στη γερμανική κοινωνία.

15. Ο ρόλος των συνδικάτων

Η αστικοποίηση της συνδικαλιστικής γραφειοκρατίας είχε ήδη συντελεστεί. Οι μεγαλογραφειοκράτες σοσιαλδημοκράτες συνδικαλιστές, όπως ο Θέοντορ Λάιπαρτ και ο Φριτς Τάρνοβ (οι Παναγόπουλοι της εποχής) δημιουργούσαν με τις εισφορές των εργατών τη λεγόμενη «Εργατική Τράπεζα» (Arbeiterbank), τζογάροντας το υστέρημα των εργατών σε επενδύσεις του χρηματιστικού κεφαλαίου. Μερικά χρόνια πριν, τα λεφτά αυτά πήγαιναν στο μεγαλύτερο τους τμήμα προς ενίσχυση των απεργιακών ταμείων. Την εποχή που εξετάζουμε, αντιθέτως, το μεγαλύτερο ποσοστό των εισφορών κατευθύνονταν απευθείας στις κοινές επενδύσεις με το χρηματιστικό κεφάλαιο^[29].

Στη 10^η Ολομέλεια της Εκτελεστικής Γραμματείας της Κομμουνιστικής Διεθνούς, ο Τέλμαν τόνιζε στους κομμουνιστές της Ευρώπης, ότι όφειλαν να διαχωρίζουν την κατάκτηση της εργατικής τάξης στα συνδικάτα -εφόσον ήταν μαζικές οργανώσεις με εσωτερική ζωή συγκεντρώσεων και συνελεύσεων και όχι ψήφοι και νούμερα στα χαρτιά- από την κατάκτηση του αστικού μηχανισμού των συνδικάτων^[29]. Τα συνδικάτα της Γερμανίας, ειδικά στην πρωτοβάθμια μορφή τους, τα εργοστασιακά σωματεία, ήταν καρπός των σκληρών επαναστατικών αναμετρήσεων της πρώτης περιόδου. Η πειθαρχία που απέρρευε από τα καταστατικά των εργατικών σωματείων ωφελούσε εν πολλοίς τον αγώνα της εργατικής τάξης, την ατσάλενα ενότητα των εργατών στους ταξικούς αγώνες στην πρώτη και δεύτερη περίοδο της γενικής κρίσης του καπιταλισμού.

Στα τέλη της δεύτερης και στις αρχές της τρίτης περιόδου, όμως, τα πράγματα είχαν πια αλλάξει. Τα προηγούμενα χρόνια οι γραφειοκράτες συνδικαλιστές συμμετείχαν σε απεργίες, προκειμένου να συγκρατήσουν τους εργάτες σε ρεφορμιστικά πλαίσια και στην πολιτική επιρροή του SPD. Στην περίοδο που εξετάζουμε, οι γραφειοκράτες αναγκάζονταν να μπουν στις απεργίες προκειμένου να τις σαμποτάρουν και να τις αποτελειώσουν. Οι σφραγίδες, η νομότυπη σύσταση των ΔΣ, ο τρόπος οργάνωσης της συνέλευσης, η εγκυρότητα

οποιασδήποτε διαδικασίας χρησιμοποιούνταν ανοιχτά ως όπλο από τους γραφειοκράτες, προκειμένου να παρακλώσουν κάθε αγωνιστικό σκίρτημα του προλεταριάτου. Ο Τέλμαν τόνιζε χαρακτηριστικά, ότι σε καμία περίπτωση δεν έπρεπε οι κομμουνιστές να μένουν στα πλαίσια της καταστατικής πειθαρχίας, αλλά να την ξεπερνούν επιδέξια, όπως θα έπρεπε να ξεπερνούν και την αστική νομιμότητα, περιφρουρώντας δυναμικά –και με όρους επαναστατικούς και παράνομα μέσα– την απεργία απέναντι στους απεργοσπάστες, τους μπάτσους και τα δικαστήρια, πυροδοτώντας και ενισχύοντας παράλληλα την ταξική αλληλεγγύη προς ενίσχυση της απεργίας.

16. Η επαναστατική προοπτική

Το KPD πολέμησε λυσσαλέα την κυβέρνηση στο ζήτημα του σχεδίου Γιανγκ, προειδοποιώντας τους γερμανούς εργάτες ότι η νέα διεθνής κρίση που έχει ξεσπάσει δεν αφήνει περιθώρια ελιγμών, πολιτικής επιδομάτων και πρόνοιας από το χρηματιστικό κεφάλαιο, όπως συνέβη τα πρώτα χρόνια της εφαρμογής του σχεδίου της επιτροπής Ντόουζ. Οι επιπτώσεις της κρίσης μαζί με το σχέδιο Γιανγκ θα είναι άμεσα επώδυνες για το προλεταριάτο. Η ανεργία και η πείνα θα σαρώσουν την πόλη και την ύπαιθρο, προειδοποιούσε το KPD.

Πολύ πριν τις εκλογές του Σεπτεμβρίου του 1930, όταν οι ναζί αναδείχτηκαν δεύτερο κόμμα μετά τους σοσιαλδημοκράτες με ποσοστό 18,3%, το KPD έβλεπε τη δυναμική άνοδο των ναζί. Ο Τέλμαν είχε περιγράψει αναλυτικά τον κίνδυνο άλματος των ναζί που το 1928 είχαν λάβει 2,6% στις ομοσπονδιακές εκλογές, εντοπίζοντας και τη μερίδα του μονοπωλιακού κεφαλαίου που τους στήριζε, καθώς και τα στρώματα που έλκονταν από την κοινωνική δημαγωγία του Χίτλερ. Συγκεκριμένα, τους βασικούς συμμάχους του προλεταριάτου στην ύπαιθρο: φτωχούς, μεσαίους αγρότες, σημαντικό τμήμα του προλεταριάτου στην ύπαιθρο (εργάτες γης), καθώς και τα μικροαστικά στρώματα στην πόλη.

Οι γερμανοί κομμουνιστές δεν καλλιεργούσαν αυταπάτες, ούτε μασούσαν τα λόγια τους. Έδειχναν την επαναστατική προοπτική, αλλά τόνιζαν ότι η Γερμανία δεν είχε ακόμη επαναστατική κατάσταση. Δεν έριχναν μεταβατικά συνθήματα (εργατικός έλεγχος, εθνικοποιήσεις βιομηχανιών, τραπεζών, εργατική κυβέρνηση), αποπροσανατολίζοντας και απομακρύνοντας τους εργάτες από το τεράστιο έργο της συγκέντρωσης των αναγκαίων δυνάμεων για την προλεταριακή επανάσταση και την επιβολή της δικτατορίας του προλεταριάτου. Οι γερμανοί κομμουνιστές δεν αποπειράθηκαν να εγκλωβίσουν την εργατική τάξη σε ρεφορμιστικές λύσεις διαχείρισης του καπιταλισμού. Το KPD δεν ήθελε να γίνει SPD στη θέση του SPD. Οι γερμανοί κομμουνιστές διακήρυτταν ανοιχτά ότι οποιαδήποτε λύση και να ακολουθηθεί στο πλαίσιο του καπιταλισμού θα είναι ολέθρια για την εργατική τάξη. Αναλυτικά εξηγούσαν πως είτε μια υποτίμηση του νομίσματος, που θα αμφισβητούσε τις σχέσεις ισοτιμίας συναλλάγματος που επέβαλε το σχέδιο Γιανγκ, είτε η συνέχιση του σχεδίου Γιανγκ, θα ήταν ολέθριες για το προλεταριάτο της Γερμανίας. Στο έδαφος του καπιταλισμού δεν υπήρχε σωτηρία για την εργατική τάξη^[28].

17. Το κύριο χτύπημα στο σοσιαλφασισμό

Στις εκλογές του Σεπτεμβρίου του 1930, το KPD κέρδιζε πάνω από ένα εκατομμύριο ψήφους, φτάνοντας στην τρίτη θέση, μετά τους ναζί. Οι κομμουνιστές δεν αναπαύτηκαν στις «δάφνες» της εκλογικής τους επιτυχίας. Λίγες μέρες μετά τις εκλογές, ο Τέλμαν εφιστούσε την προσοχή σε δυο τάξεις που θα μπορούσαν εύκολα να αναπτυχθούν στο κόμμα, αν δεν υπήρχε ταξική επαγρύπνηση: από τη μια ο πανικός μπροστά στην άνοδο του Χίτλερ και η αναζήτηση διεξόδου στο «φιλελευθερισμό», στη συνεργασία με την άρχουσα τάξη, και από την άλλη η άποψη ότι και να πάρει ο Χίτλερ την εξουσία θα ακολουθήσουμε μετά εμείς. Και οι δυο αυτές τάξεις εμφανίζονταν έντονα στους σοσιαλδημοκράτες. Και οι δυο πρέπει να καταπολεμηθούν, τόνιζε ο Τέλμαν, συμπληρώνοντας ότι η κυβέρνηση των ναζί θα είναι η πιο αντιδραστική μορφή της δικτατορίας του χρηματιστικού κεφαλαίου^[30].

Πράγματι, μετά τον εκλογικό θρίαμβο του Χίτλερ, οι σοσιαλδημοκράτες άρχισαν να αναπτύσσουν τη θεωρία του «μικρότερου κακού». Εχοντας φροντίσει να κάμψουν την αντίσταση της πλειοψηφίας της εργατικής τάξης στην πρώτη σημαντική αναμέτρησή της με τη γερμανική μπουρζουαζία, τώρα επεδίωκαν να την παραλύσουν πλήρως, αξιοποιώντας το φόβητρο του ναζισμού, προκειμένου να εξασφαλίσουν τη συνέχιση της υποταγής της εργατικής τάξης στην πολιτική του μονοπωλιακού κεφαλαίου, στην πολιτική της κυβέρνησης Μπρίνινγκ, την πολιτική που έστρωνε με μαθηματική ακρίβεια το δρόμο στο «χειρότερο κακό», τον ίδιο το Χίτλερ.

Για το KPD, ο κύριος εχθρός ήταν το μονοπωλιακό κεφάλαιο, που αξιοποιούσε είτε την τρομοκρατία των SA (τάγματα εφόδου) είτε τη συνδικαλιστική γραφειοκρατία και το SPD, προκειμένου να στρώσει το δρόμο σε μια φασιστική δικτατορία. Το κύριο χτύπημα, όμως, οι γερμανοί κομμουνιστές έπρεπε να το εστιάζουν στο SPD, προκειμένου να απεγκλωβίσουν την πλειοψηφία της εργατικής τάξης από τη λογική της ταξικής υποταγής. Αυτό δε σήμαινε ότι θα άφηναν στο απυρόβλητο τον Χίτλερ ή ότι θα αποδυνάμωναν τη μάχη ενάντια στους χιτλερικούς, ίσα - ίσα.

Η εργατική τάξη τσάκισε το πραξικόπημα του Καπ με μια τεράστια πολιτική απεργία το 1920. Οι απεργίες που ξέσπασαν το 1923, μετά την εισβολή των γαλλικών στρατευμάτων στην περιοχή του Ρουρ, έφεραν την πτώση της κυβέρνησης Κούντο. Μόνο η αναβίωση των σκληρών ταξικών συγκρούσεων και αναμετρήσεων της εποχής εκείνης θα μπορούσε να μπλοκάρει την άνοδο του φασισμού στην εξουσία. Οι σοσιαλδημοκράτες ηγέτες, όμως, αρνούσαν πλέον κάθε συμμετοχή σε απεργία. Αν στην αρχή της κρίσης οι «αριστεροί» σοσιαλδημοκράτες συμμετείχαν στις απεργίες για να τις υπονομεύσουν, πλέον καλλιεργούσαν και διέδιδαν την ηττοπαθή θεωρία ότι μες στην κρίση δεν μπορούν να γίνουν απεργίες, δεν μπορούν να φέρουν οφέλη για την εργατική τάξη.

Το ενιαίο μέτωπο με τους σοσιαλδημοκράτες εργάτες έπρεπε πάση θυσία να συγκροτηθεί και να ενισχυθεί. Μόνο που αυτό δε θα ήταν ένα εκλογικό μέτωπο, κεντρικής συμπόρευσης και συνεργασίας από τα πάνω, αλλά ένα μέτωπο ταξικό, ένα κόκκινο μέτωπο που θα σφυρηλατούνταν από τα κάτω, στην πορεία του αγώνα, προβάλλοντας ταξικά αιτήματα, όπως αύξηση μισθών, οχτάωρο, κοινωνική ασφάλιση, ψωμί, ελευθερία, τερματισμό της καταστολής των υπαίθριων συγκεντρώσεων, των επιδρομών στα γραφεία των εργατικών ενώσεων κτλ.

Ο Τέλμαν έγκαϊρα προειδοποίησε τους γερμανούς κομμουνιστές και την εργατική τάξη, ότι δεν μπορεί πλέον να προκύψει νέο USPD μέσα από το SPD. Το KPD ήταν πλέον ένα ισχυρό, μαζικό επαναστατικό κόμμα. Θα απορροφούσε στις γραμμές του και στο ενιαίο μέτωπο κάθε γνήσια αριστερή φωνή δυσαρέσκειας στην πολιτική του SPD. Αντιθέτως, κάθε μερίδα των σοσιαλδημοκρατικών στελεχών που παρίσταναν τους «αριστερούς», μέσα ή περίξ του SPD, θα αξιοποιούνταν από το σύστημα ως αμορτισέρ για την απόσβεση κραδασμών και τον εγκλωβισμό των εργατών στην ολέθρια λογική της ταξικής συνεργασίας και υποταγής.

Πράγματι, ορισμένα κοινοβουλευτικά στελέχη, «δυσαρεστημένα» από τη στήριξη του SPD στην κυβέρνηση Μπρίνινγκ, αποχώρησαν από το SPD, συνενώθηκαν με την ομάδα των διαγραμμένων δεξιών Μπράντλερ και Ταλχάμερ και συγκρότησαν από κοινού το SAPD, τηρουμένων των αναλογιών ένα ΔΗΚΚΙ της εποχής. Το κόμμα αυτό δεν μπόρεσε να αναχαιτίσει το κύμα προσχώρησης των σοσιαλδημοκρατών εργατών προς τους κομμουνιστές. Στις εκλογές του Ιούλη του 1932 θα έπαιρνε μόλις 0.2%.

18. Η περίοδος της διακυβέρνησης Μπρίνινγκ

Η κυβέρνηση Μπρίνινγκ πήρε εξ αρχής μέτρα αυστηρής λιτότητας, επέβαλε νέα φορολογικά χαράτσια, νέους έμμεσους φόρους στα είδη πλατιάς λαϊκής κατανάλωσης, ενώ συρρίκνωση τις εισφορές των καπιταλιστών στην κοινωνική ασφάλιση, τσακίζοντας τα ασφαλιστικά ταμεία. Οι συλλογικές συμβάσεις ουσιαστικά διαλύθηκαν, με τους μισθούς να μειώνονται συνεχώς. Από την αρχή του 1929 έως τα μέσα του 1931, ο μέσος μισθός στη βιομηχανία είχε μειωθεί κατά 40%. Για τους νέους εργαζόμενους καταργήθηκε κάθε κοινωνική πρόνοια, καθώς και το επίδομα ανεργίας.

Η ανεργία εκτινάχτηκε στα ύψη. Στα τέλη του 1931 το 44% του ενεργού πληθυσμού, περίπου 6 εκατομμύρια Γερμανοί, ήταν άνεργο, σύμφωνα με τις επίσημες στατιστικές. Χιλιάδες άστεγα παιδιά κυκλοφορούσαν στις μητροπόλεις της Γερμανίας, πάνω από 600.000 νέοι δεν είχαν πρόσβαση σε στοιχειώδη τρόφιμα^[51]. Η εργατική τάξη είχε δεχτεί ένα από τα σημαντικότερα πλήγματα στην ιστορία της.

Οι σοσιαλδημοκράτες, πιστοί στη θεωρία του «μικρότερου κακού», που ανέπτυξαν αμέσως μετά τις εκλογές του '30, στήριξαν ποικιλοτρόπως την αηληλή επίθεση του μονοπωλιακού κεφαλαίου στην εργατική τάξη. Αφόπλισαν τα ελεύθερα συνδικάτα, στα οποία οργανώνονταν πάνω από τέσσερα εκατομμύρια εργάτες, καταργώντας τη λέξη απεργία από το λεξιλόγιο της πολιτικής τους φιλολογίας. Πραγματοποίησαν μαζικές διώξεις και διαγραφές των κομμουνιστών από τα συνδικάτα που έλεγχαν. Όταν οι κομμουνιστές κατάφεραν να συγκεντρώσουν την πλειοψηφία των εργατών σε ένα κλάδο, τον διασπούσαν αμέσως ή τον συνένωναν με άλλο, στον οποίο είχαν την πλειοψηφία οι σοσιαλδημοκράτες. Παράλληλα, υλοποιούσαν τη φορολογική πολιτική της κυβέρνησης Μπρίνινγκ, ελέγχοντας την κυβέρνηση της Πρωσίας. Η σοσιαλδημοκρατική κυβέρνηση της Πρωσίας ήλεγχε τα 2/3 των γερμανών φορολογούμενων.

Το μεγάλο απεργιακό κύμα που είχε ξεσπάσει από το 1929 είχε αρχίσει σταδιακά να υποχωρεί. Στα τέλη του 1931, οι απεργίες ήταν ελάχιστες. Ο τεράστιος εφεδρικός στρατός των ανέργων, που είχε σχηματιστεί σε τόσο σύντομο χρονικό διάστημα, ήταν ο βασικός λόγος.

Η διόγκωση της ανεργίας άγγιζε, φυσικά, και τους γερμανούς κομμουνιστές. Η πλειοψηφία των μελών και των στελεχών του KPD στα τέλη του 1931 ήταν άνεργη.

Παρά ταύτα, υπό αυτές τις απίστευτα δύσκολες συνθήκες, το KPD έδωσε titάνιες μάχες προκειμένου τα εκατομμύρια των άνεργων εργατών να μην εγκαταλείψουν το συλλογικό αγώνα για την επιβίωση. Κανένας δεν έπρεπε να μείνει στο καβούκι του. Στα εργατικά προάστια πραγματοποιούνταν καθημερινά συσσίτια, συλλογικές κουζίνες, στις οποίες συμμετείχαν ενεργά οι γερμανοί κομμουνιστές. Οι κομμουνιστές διοργάνωναν τις λεγόμενες «πορείες πείνας» (Hungerdemonstrationen) έξω από τις αποθήκες των μεγαλεμπόρων και των μεγαλοβιομηχάνων, απαιτώντας να δοθούν τα τρόφιμα που κρατούσαν για κερδοσκοπικούς λόγους στο λαό. Οι πορείες αυτές δέχονταν την αμειλικτή καταστολή των μπάτσων της Βαϊμάρης και ειδικά των μπάτσων της σοσιαλδημοκρατικής κυβέρνησης της Πρωσίας.

Οι άνεργοι δεν έπρεπε να ξεσιτωθούν επειδή δεν μπορούσαν να καταβάλλουν τα νοίκια τους. Μεγάλα εγκαταλειμμένα κτίρια της παλιάς αριστοκρατίας καταλαμβάνονταν για να στεγαστούν άστεγοι εργάτες. Δεκάδες οικοδομικά τετράγωνα στα εργατικά προάστια κήρυσαν κατά περιόδους στάση πληρωμών στα νοίκια, υπό την καθοδήγηση των κομμουνιστών. Ο αγώνας αυτός ήταν ιδιαίτερα σκληρός. Οι μπάτσοι πολιορκούσαν ασφκτικά τα οικοδομικά τετράγωνα προκειμένου να εισβάλουν και να καταστειλουν τους κατοίκους. Η μάχη κρατούσε ορισμένες φορές για ώρες και μέρες.

Με αυτούς τους αγώνες, καθώς και με τη συγκρότηση της προλεταριακής αυτοάμυνας, το κομμουνιστικό κόμμα κατάφερε να κάνει απόρητα για τους φασίστες φρούρια τα βασικά βιομηχανικά κέντρα της Γερμανίας. Οι άνεργοι εργάτες των μητροπόλεων δεν «τσιμπούσαν» στη δημαγωγία του Χίτλερ και των ναζί. Η εργατική τάξη των επαρχιακών πόλεων, οι εργάτες στις μικρές βιοτεχνίες και μικρές βιομηχανίες της υπαίθρου και των επαρχιακών προαστίων, εκεί που το αφεντικό παρουσιαζόταν πάντα σαν «στοργικός συνάδελφος» και «οικογενειακός ευεργέτης», που «πλήρωνε κι αυτός τα δεινά της κρίσης, όπως οι υπάλληλοί του», καθώς και οι εργάτες γης ήταν ιδιαίτερα ευάλωτοι στην ναζιστική δημαγωγία.

Μετά την πτώση της κυβέρνησης Μίλερ, ο Καρλ Σέβερινγκ μεταπήδησε στο χαρτοφυλάκιο του υπουργού Εσωτερικών της Πρωσίας. Εκ των εισηγητών της θεωρίας του «μικρότερου κακού», στήριξε ενεργά τα σχέδια της γερμανικής αστικής τάξης να βάλει σε «γύψο» το γερμανικό προλεταριάτο. Υλοποιώντας την κεντρική κυβερνητική πολιτική, ο Σέβερινγκ εξασφάλισε τεράστια κονδύλια για την ενίσχυση του κατασταλτικού μηχανισμού της Πρωσίας. Στον προϋπολογισμό της Πρωσίας για το 1932 όλα τα κονδύλια των κρατικών δαπανών ήταν πετσοκομμένα, πλην αυτού που αφορούσε τον εξοπλισμό της αστυνομίας, που αυξανόταν κατά 10 εκατομμύρια μάρκα! Για νέα και σύγχρονα μέσα καταστολής των μπάτσων στις οδομαχίες προϋπολογίζονταν περίπου 200.000 μάρκα. Για τους αστυνομικούς σκύλους προϋπολογίζονταν 460.000 μάρκα. Οι ακόλουθες συγκρίσεις είναι αποκαλυπτικές για τη φασιστικοποίηση του πρωσικού κράτους: για κάθε αστυνομικό σκύλο το πρωσικό κράτος κατέβαλλε μηνιαία 54.15 μάρκα, για κάθε αστυνομικό άλογο 46.83 μάρκα, για κάθε παιδί της εργατικής τάξης μόλις 5 φένιχ (1 μάρκο=100 φένιχ)! Στα χρόνια της δυναστείας των Χοεντσόλερν το βασίλειο της Πρωσίας κατέβαλλε κάθε χρόνο 103 εκατομμύρια μάρκα για την αστυνομία, στα χρόνια του Σέβερινγκ, το ποσό αυτό ανερχόταν στα 400 εκατομμύρια μάρκα^[32]!

Η κυβέρνηση της Πρωσίας υπήρξε από την πρώτη στιγμή το μεγάλο «διαφθορείο» της σοσιαλδημοκρατίας, ο οργανικός δεσμός της με το αστικό κράτος. Πριν τον πρώτο παγκόσμιο πόλεμο, η αστική τάξη διέφθειρε τις σοσιαλδημοκρατικές συνειδήσεις, χρηματοδοτώντας τα ανώτερα στρώματα της εργατικής τάξης, τους πιο ειδικευμένους εργάτες της βαριάς βιομηχανίας, την εργατική αριστοκρατία. Μετά τον πόλεμο, σχηματίστηκε ταχύτατα μια τεράστια κάστα ανώτερων διοικητικών υπαλλήλων, υποστηρικτών και στελεχών του SPD, που παρασιτούσαν σε βάρος της εργατικής τάξης. Το σκάνδαλο Μπάρμαρτ και οι μίζες στους «ημέτερους» σοσιαλδημοκράτες, διοικητικά στελέχη της Πρωσίας, δεν είχε ακόμη ξεχαστεί. Αλλωστε, μόλις το 1928, οι αδελφοί Μπάρμαρτ είχαν πέσει στα μαλακά με μερικούς μήνες φυλάκιση.

Μετά την πτώση της κυβέρνησης Μίλερ, εκπρόσωποι της ισχυρής μερίδας του μονοπωλιακού κεφαλαίου που στήριζε την λύση Μπρίνινγκ, όπως ο Ρόμπερτ Μπος και ο Χέρμαν Μπίχερ (εκπρόσωπος της AEG) χρηματοδοτούσαν τη δημιουργία κοινού ερευνητικού ινστιτούτου μαζί με τη συνδικαλιστική γραφειοκρατία, για την ανάδειξη μιας «νέας και ελπιδοφόρας οικονομίας»^[20].

Τέλος, ο κατασταλτικός μηχανισμός της Πρωσίας στελεχωνόταν σε σημαντικό ποσοστό από πρώην εργάτες, σοσιαλδημοκράτες, αδίστακτους γενίτσαρους που δεν δίσταζαν με το παραμικρό να πυροβολήσουν προκειμένου να καταστείλουν τις εργατικές κινητοποιήσεις και τις κινητοποιήσεις των κομμουνιστών. Τα πυρά τους, όμως, στρέφονταν αποκλειστικά σε απεργούς ή κομμουνιστές. Δεκάδες εργάτες έπεφταν νεκροί κάθε χρόνο από τους μπάτσους της Πρωσίας από το 1929 έως το 1932. Αντιθέτως, οι φασίστες των ταγμάτων εφόδου βρίσκονταν στο απυρόβλητο.

19. Το «κόκκινο» δημοψήφισμα

Αρχές του '30, η σοσιαλδημοκρατική κυβέρνηση της Πρωσίας του Οτο Μπράουν επανέφερε στη νομιμότητα τους «Χαλυβδόκρανους», τα τάγματα εφόδου του Εθνικού Λαϊκού Κόμματος, που «σάρωναν» στην ύπαιθρο, στρατολογώντας κυρίως δυσारेστημένους αγρότες. Αντίθετα, η Συσπείρωση των Μαχητών του Κόκκινου Μετώπου (RFB), παρέμενε στη βαθιά παρανομία. Σε μια προκλητική επίδειξη δύναμης, 100.000 μέλη των «Χαλυβδόκρανων» παρήλασαν προκλητικά στην πόλη Κόμπλεντς. Η πρωσική αστυνομία δεν τους ενόχλησε καθόλου. Σε αντίθεση με το «πραξικόπημα» των κομμουνιστών, που οι σοσιαλδημοκράτες εντόπιζαν στην πρωτομαγιάτικη πορεία του 1929, ένα χρόνο μετά, στους «Χαλυβδόκρανους» οι σοσιαλδημοκράτες έβλεπαν έναν κοινοβουλευτικό πολιτικό αντίπαλο.

Ο αρχηγός των «Χαλυβδόκρανων» Φραντς Σέλντε ανήγγειλε τη συλλογή υπογραφών για τη διενέργεια δημοψηφίσματος υπέρ της διάλυσης του κοινοβουλίου της Πρωσίας, της πτώσης της σοσιαλδημοκρατικής κυβέρνησης Μπράουν και της διενέργειας νέων εκλογών. Στο μέτωπο αυτό συντάχτηκαν τόσο ο Χίτλερ όσο και ο Χούγκενμπεργκ. Κατήγγειλαν τη «μαρξιστική» κυβέρνηση της Πρωσίας ως προπύργιο της «εθνοπροδοτικής κυβέρνησης» Μπρίνινγκ, που εφαρμόζει τη συνθήκη των Βερσαλλιών και οδηγεί στον όλεθρο και την πείνα το γερμανικό λαό.

Παρά την αμέριστη στήριξη και χρηματοδότηση των Κίρντορφ και Τίσεν, των μονοπωλητών

που στήριζαν τη λύση της δικτατορίας του Χίτλερ, η καμπάνια αυτή δεν κατόρθωσε να αποδώσει. Οι υπογραφές που μαζεύτηκαν το Μάρτη του '31 ήταν πολύ λιγότερες από το άθροισμα των εκλογικών αποτελεσμάτων των εθνικιστών της Γερμανίας στις εκλογές του Σεπτεμβρίου του '30. Ήταν λίγο πάνω από το απαιτούμενο όριο (20% του εκλογικού σώματος της Πρωσίας) για τη διενέργεια δημοψηφίσματος. Το αποτέλεσμα ήταν θλιβερό για τους γερμανούς εθνικιστές.

Το KPD αρχικά επιτέθηκε με σφοδρότητα στην καμπάνια των εθνικιστών, καταγγέλλοντάς τους ως απατεώνες-λαϊκιστές που στηρίζουν τα συμφέροντα μερίδας του μονοπωλιακού κεφαλαίου της βαριάς βιομηχανίας και δεν ενδιαφέρονται για τα δεινά που επέφερε η κρίση και η υλοποίηση του σχεδίου Γιανγκ στον εργαζόμενο γερμανικό λαό. Η κίνηση αυτή εντασσόταν στην τακτική του σχηματισμού και της ενίσχυσης του ενιαίου εργατικού μετώπου με τους σοσιαλδημοκράτες εργάτες.

Στην περίοδο, όμως, που μεσολάβησε από τη συλλογή των υπογραφών μέχρι τη διενέργεια του δημοψηφίσματος, η κυβέρνηση Μπρίνινγκ, με τη συνοχή της κυβέρνησης της Πρωσίας, πήρε μια σειρά από νέα αντιδραστικά μέτρα σε βάρος των εργατών, συρρικνώνοντας κι άλλο το εργατικό εισόδημα και εκτινάσσοντας την ανεργία. Η προπαγάνδα του εθνικιστικού μετώπου παρουσίαζε τους σοσιαλδημοκράτες, που στήριζαν την κυβέρνηση Μπρίνινγκ και τη σαρωτική επίθεση του γερμανικού κεφαλαίου στην εργατική τάξη, ως «μαρξιστική» κυβέρνηση που παρέχει γην και ύδωρ στους γάλλους και τους γερμανούς «πλουτοκράτες». Οι γερμανοί κομμουνιστές έπρεπε να επιλέξουν ανάμεσα στη συνέχιση της καμπάνιας ενάντια στο δημοψήφισμα, πράγμα που θα τους ταύτιζε στα μάτια και τη συνείδηση των αγροτών της Πρωσίας καθώς και των εργατών των κωμοπόλεων και των επαρχιακών προαστίων με τους σοσιαλδημοκράτες, ή στη συμμετοχή στο δημοψήφισμα προκειμένου να τσακίσουν τη φασιστική δημαγωγία και να αποδείξουν στην πράξη ότι δεν έχουν καμία σχέση με το προπύργιο της αντίδρασης και του χρηματιστικού κεφαλαίου, τη σοσιαλδημοκρατική κυβέρνηση^[33].

Σταθμίζοντας τα «υπέρ» και τα «κατά» της συμμετοχής, ήταν καθαρό ότι με την εξαγγελία της συμμετοχής στο δημοψήφισμα οι σοσιαλδημοκράτες εργάτες θα δέχονταν «βροχή» την προπαγάνδα της σοσιαλδημοκρατικής ηγεσίας και του σοσιαλδημοκρατικού Τύπου, ότι οι κομμουνιστές συντάσσονται με τους φασίστες. Οι γερμανοί κομμουνιστές, όμως, γνώριζαν ότι η προπαγάνδα αυτή μπορούσε να «πιάσει» μόνο προσωρινά σε τμήμα των σοσιαλδημοκρατών εργατών. Τα απτά αποτελέσματα της πολιτικής της καταστολής και της συρρίκνωσης του εισοδήματος της εργατικής τάξης, την οποία στήριζαν οι σοσιαλδημοκράτες ηγέτες, ήταν πολύ πιο ισχυρά από κάθε κυβερνητική προπαγάνδα. Αντίθετα, στην περίπτωση που το κομμουνιστικό κόμμα συνέχιζε να αντιτίθεται στο δημοψήφισμα για την πτώση της κυβέρνησης Μπράουν, η γερμανική ύπαιθρος θα έκοβε κάθε δεσμό με την εργατική τάξη των μητροπόλεων, ευθυγραμμιζόμενη πλήρως στην πολιτική του Χίτλερ.

Προκειμένου να αφαιρέσει το έδαφος της επικείμενης «καταιγιστικής» σοσιαλδημοκρατικής προπαγάνδας σε βάρος των κομμουνιστών, η ηγεσία του KPD απαίτησε την ύστατη στιγμή από την κυβέρνηση Μπράουν να άρει την παρανομία του RFB, να σταματήσει τις επιδρομές των μπάτσων στις εργατικές συνοικίες και τις εργατικές και κομμουνιστικές ενώσεις και να σταματήσει την καταστολή των εργατικών κινητοποιήσεων. Σε αντίθετη περίπτωση, οι

κομμουνιστές θα συμμετείχαν στο δημοψήφισμα. Η σοσιαλδημοκρατική ηγεσία, φυσικά αρνήθηκε.

Η αστική ιστοριογραφία, βέβαια, δεν παρουσιάζει όλα αυτά τα γεγονότα. Επιδιώκει να εμφανίζει τους κομμουνιστές ως συνοδοιπόρους των ναζι. Γράφουν επαισχυντα ψεύδη, ότι δήθεν οι κομμουνιστές έκαναν κοινές διαδηλώσεις με τους ναζι. Ακριβώς το αντίθετο γίνονταν. Η καταστολή της σοσιαλδημοκρατικής κυβέρνησης σε βάρος των κομμουνιστικών κινητοποιήσεων οξύνθηκε απότομα. Αντίθετα, τους ναζι τους «χάιδευαν».

Σχεδόν όλες οι πορείες και διαδηλώσεις των κομμουνιστών κηρύσσονταν παράνομες και δέχονταν την επίθεση της αστυνομίας. Κομμουνιστές εργάτες ή συμπαθούντες έπεφταν νεκροί ή σακατεύονταν από τις σφαίρες των σοσιαλδημοκρατών μπάτσων. Ήταν τέτοια η σύγκρουση το καλοκαίρι του '31, που τις μέρες πριν την πραγματοποίηση του δημοψηφίσματος στους τοίχους του Βερολίνου άρχισαν να εμφανίζονται συνθήματα όπως: «Για έναν πυροβολημένο εργάτη, δυο νεκροί αξιωματικοί μπάτσοι. Το RFB παίρνει εκδίκηση», «Για κάθε νεκρό κομμουνιστή, δυο νεκροί μπάτσοι»^[54].

Το απόγευμα της 9ης Αυγούστου, δυο «σκληρά καρύδια», αξιωματικοί της αστυνομίας, που πρωτοστατούσαν στην καταστολή των κομμουνιστικών κινητοποιήσεων διατάσσοντας πυροβολισμούς στο ψαχνό, ο Πάουλ Ανλάουφ και ο Φραντς Λενκ, εκτελούνταν σε ενέδρα στη Μπίλοβ Πλατς, τη σημερινή πλατεία Ρόζα Λούξεμπουργκ, κοντά στα κεντρικά γραφεία του KPD, που βρίσκονταν στο σπίτι του Καρλ Λίμπκνεχτ. Αν και το KPD του Τέλμαν δεν ανέλαβε ποτέ την ευθύνη της εκτέλεσης, ούτε βέβαια την καταδίκασε, όλοι γνώριζαν ότι οι εκτελεστές ήταν κομμουνιστές. Η χαρά στα πρόσωπα των εργατών στα κόκκινα προάστια του Βερολίνου δεν κρυβόταν.

Εντέλει το δημοψήφισμα δεν συγκέντρωσε τις απαιτούμενες ψήφους για την πτώση της κυβέρνησης Μπράουν. Exit polls δεν υπήρχαν εκείνη την περίοδο, οπότε οι φασίστες είχαν κάθε λόγο να ισχυρίζονται ότι οι κομμουνιστές ψηφοφόροι απείχαν μαζικά από το δημοψήφισμα. Το ίδιο βέβαια ισχυρίζονταν και οι σοσιαλδημοκράτες και έκτοτε σημαντικό τμήμα της αστικής ιστοριογραφίας. Η πραγματικότητα, βέβαια, είναι εντελώς διαφορετική.

Ο σκληρός πυρήνας των κομμουνιστών ψηφοφόρων είχε χίλιους λόγους να ψηφίσει υπέρ της πτώσης της κυβέρνησης Μπράουν. Εδιναν καθημερινά μάχη με τους μπάτσους στο Βερολίνο. Σίγουρα υπήρχε μια μη αμελητέα «φιλελεύθερη» τάση μέσα στους κομμουνιστές ψηφοφόρους, που φοβόταν ότι η πτώση της κυβέρνησης Μπράουν μπορεί να έφερνε τον Χίτλερ στην κυβέρνηση της Πρωσίας, οπότε απείχαν. Η πλειοψηφία, όμως, των ψηφοφόρων συντάχτηκε με τη γραμμή του κόμματος. Αντίθετα, οι συντηρητικοί ψηφοφόροι του Βερολίνου και των μεγάλων πόλεων της Πρωσίας δεν ήθελαν σε καμία περίπτωση να ταυτιστούν με τους κομμουνιστές. Γι' αυτό και ψήφισαν πολύ λιγότεροι απ' όσους είχαν υπογράψει για τη διενέργεια του δημοψηφίσματος. Δεν είναι τυχαίο, άλλωστε, ότι οι εκτελέσεις των Πάουλ Ανλάουφ και Φραντς Λενκ καθώς και η καταστολή των κομμουνιστικών κινητοποιήσεων ενόψει του δημοψηφίσματος αποκόβονται στην κυρίαρχη ιστορική αφήγηση από το ίδιο το δημοψήφισμα. Το KPD είχε μετατρέψει το δημοψήφισμα που ξεκίνησαν οι φασίστες, σε «κόκκινο» δημοψήφισμα.

20. Η μεθόδευση της φασιστικής δικτατορίας

Στις αρχές του 1932, η διακυβέρνηση Μπρίνινγκ έστρωνε το έδαφος για την εγκαθίδρυση της φασιστικής δικτατορίας του γερμανικού χρηματιστικού κεφαλαίου. Η εργατική τάξη κουβαλούσε μια τεράστια ήττα στην πλάτη της: μαζική ανεργία, πείνα, καταβράθρωση μισθών, κατάρρευση της κοινωνικής ασφάλισης. Παράλληλα, η ορατή άνοδος του φασισμού στην ύπαιθρο και στα μικροαστικά στρώματα των πόλεων προκαλούσε τον πανικό και μεγέθυνε την απελπισία και το γενικό «μούδιασμα». Χωρίς ταξική οπτική, χωρίς μαζικούς αγώνες, η μόνη διέξοδος που διαφαινόταν στον ορίζοντα για την πλειοψηφία των εργατών ήταν η εκλογική «σωτηρία».

Σ' αυτήν ακριβώς πόνταρε και η μεγάλη μερίδα του μονοπωλιακού κεφαλαίου, που στήριζε την διακυβέρνηση Μπρίνινγκ, προκειμένου να μεθοδεύσει τη φασιστική δικτατορία. Οι σοσιαλδημοκράτες ηγέτες του SPD, πρόθυμοι και υπάκουοι υπηρέτες του κεφαλαίου, αξιοποιούνταν ξανά για μια νέα σημαντική προδοσία. Η χρονική διεύρυνση της κυβέρνησης μειοψηφίας, χωρίς τη λειτουργία του κοινοβουλίου, αλλά με έκδοση προεδρικών διαταγμάτων βάσει του άρθρου 48 του Συντάγματος της Βαϊμάρης, περνούσε από την επανεκλογή του μοναρχοφασίστα Χίντενμπουργκ στη θέση του προέδρου του Ράιχ. Η επτάχρονη θητεία του έληγε τον Μάρτιο του 1932.

Από την άλλη ο στρατός εγγυόταν την συνέχιση της επιβολής της δικτατορίας της αστικής τάξης, κάτι που εγκαινιάζόταν περίφημα με τη σύνθεση του υπουργικού συμβουλίου της κυβέρνησης Μπρίνινγκ, με την ανάδειξη του αρχηγού του Γενικού Επιτελείου του στρατού Βίλχελμ Γκρένερ στη θέση αρχικά του υπουργού Αμυνας και αργότερα του υπουργού Εσωτερικών του Ράιχ. Ενα ξεχωριστό κυβερνητικό οφίτσιο είχε δημιουργηθεί για τον μεγάλο ραδιούργο –στρατηγό πλέον– Κουρτ Φον Σλάιχερ, που ήλεγχε στο παρασκήνιο τις στρατιωτικές υποθέσεις και ήταν ο «εξ απορρήτων» του προέδρου Χίντενμπουργκ.

Ο ίδιος ο Μπρίνινγκ ανέλαβε να δώσει τις κατάλληλες εγγυήσεις και διαβεβαιώσεις εκ μέρους των μονοπωλητών της χημικής βιομηχανίας και της ηλεκτροβιομηχανίας στην ηγεσία του SPD. Αλλωστε, στελέχη των συγκεκριμένων μονοπωλίων κατείχαν υπουργικούς θώκους στην κυβέρνηση και διατηρούσαν στενή σχέση με τον Μπρίνινγκ. Οι ηγέτες της σοσιαλδημοκρατίας πίστευαν ότι στη χειρότερη περίπτωση το SPD θα διατηρούσε μια θέση διακοσμητικής «αντιπολίτευσης» σε ένα δικτατορικό σχήμα διακυβέρνησης, όπως τα χρόνια του Α' Παγκόσμιου Πολέμου, όταν οι σοσιαλδημοκράτες ψήφιζαν τις πολεμικές πιστώσεις, στηρίζοντας τη συνέχιση του πολέμου και τη de facto δικτατορία των στραταρχών Λούντεντορφ και Χίντενμπουργκ, προσφέροντας ως αντάλλαγμα την ενσωμάτωση και την υποταγή της εργατικής τάξης στα σχέδια μιας νέας πολεμικής αναμέτρησης στην ευρωπαϊκή ήπειρο.

Στο ένα και μοναδικό ραδιοφωνικό προεκλογικό του διάγγελμα ο Χίντενμπουργκ υπενθύμιζε ακριβώς αυτή την περίοδο, της «εθνικής ομοψυχίας», της «αδελφότητας» των χρόνων του πολέμου. Υποσχόταν ότι η υποψηφιότητά του θα αναβίωνε ξανά αυτές τις στιγμές, προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι «εξτρεμιστές» Χίτλερ και Τέλμαν. Στο σοσιαλδημοκρατικό ακροατήριο ο πρωθυπουργός της Πρωσίας Οτο Μπράουν, που ήταν υποψήφιος του SPD για την προεδρία το 1925 (στο δεύτερο γύρο αποσύρθηκε για να στηριχτεί ο υποψήφιος

του κέντρου Βίλχελμ Μαρξ έναντι του Χίντενμπουργκ), ανέλαβε να «κατευνάσει» τις αντιδράσεις των σοσιαλδημοκρατών εργατών, χρησιμοποιώντας προφανώς άλλη γλώσσα. Ο Χίντενμπουργκ ήταν η μόνη υποψηφιότητα που θα μπορούσε να εγγυηθεί τη διατήρηση της δημοκρατίας από τον Χίτλερ! Οι σοσιαλδημοκράτες έπρεπε να στηρίξουν τον Χίντενμπουργκ από τον πρώτο γύρο^[35]!

Το KPD παρουσίασε τη δική του ξεχωριστή υποψηφιότητα στις προεδρικές εκλογές, αυτή του ηγέτη του Ερνστ Τέλμαν. Το βασικό προεκλογικό του σύνθημα συμπύκνωνε τη δραματική εξέλιξη των μελλούμενων: «Όποιος ψηφίζει Χίντενμπουργκ ψηφίζει Χίτλερ, όποιος ψηφίζει Χίτλερ ψηφίζει πόλεμο». Από τον πρώτο εκλογικό γύρο, το Μάρτη του 1932, ο Χίντενμπουργκ έπαιρνε το 49.6%, ο Χίτλερ 30.1% και ο Τέλμαν μόλις 13.2%, παραμένοντας στο ποσοστό των εκλογών του 1930. Οι εργάτες του SPD ευθυγραμμίστηκαν πλήρως με τη νέα εκδοχή της λογικής του «μικρότερου κακού». Στο δεύτερο γύρο, τον Απρίλη, το ποσοστό του Τέλμαν έπεφτε στο 10.2%. Μια μη αμελητέα τάση των κομμουνιστών ψηφοφόρων υπέκυπτε στο διάχυτο «φιλελευθερισμό», ψηφίζοντας Χίντενμπουργκ.

Οι προεδρικές εκλογές ήταν όμως και το τέλος των εκλογικών αυταπατών και η έναρξη της ταξικής αντεπίθεσης. Από το Μάη του 1932 άρχιζαν ξανά οι απεργίες και οι μαζικές ταξικές συγκρούσεις.

21. Η κυβέρνηση Φραντς φον Πάπεν

Η επανεκλογή του Χίντενμπουργκ στην προεδρία ήταν το σημείο εκκίνησης για την εφαρμογή του σχεδίου της φασιστικής δικτατορίας. Ενθαρρυμένοι από την ενίσχυση της εκλογικής τους δύναμης, οι ναζί άρχισαν να επεκτείνουν τις επιθέσεις τους και στους σοσιαλδημοκράτες εργάτες και να γεμίζουν το Βερολίνο με γιάφκες που χρησιμοποιούνταν ως βάσεις εφόρμησης από τα τάγματα εφόδου. Η σοσιαλδημοκρατική κυβέρνηση της Πρωσίας αποφάσισε –με τρία χρόνια καθυστέρηση και δεκάδες νεκρούς κομμουνιστές από τις επιθέσεις των ναζί– να κάνει επιδρομές στα γραφεία των SA και να κατάσχει τον οπλισμό τους^[35]. Τελικά, αποκαλύφθηκε ότι θύλακες του στρατού, αξιωματικοί της Ράιχσβερ, εξόπλιζαν τα SA και συμμετείχαν στις φονικές επιδρομές ενάντια στις εργατικές ενώσεις, προκειμένου να εντείνουν την τρομοκρατία και να ρίξουν την κυβέρνηση της Πρωσίας. Πίσω από το σχέδιο αυτό δεν ήταν βέβαια άλλος από τον ίδιο τον Σλάιχερ, αν και τα δικαστήρια και οι ανακριτές δεν τον «ακούμπησαν».

Εργάτες της πολιτοφυλακής του SPD, οι Ράιχσμπανερ (σμι: αυτοί που φέρουν τη σημαία του Ράιχ), καθώς και μέλη της σοσιαλδημοκρατικής νεολαίας άρχισαν να αντιδρούν μαζικά στην ανοχή που έδειχνε η ηγεσία του SPD στα τάγματα εφόδου. Η ηγεσία του SPD επιχείρησε να «καναλιζάρει» την οργή και την αγανάκτηση της βάσης διαπραγματευόμενη με την αστική τάξη: Απαιτούσε από την κυβέρνηση Μπρίνινγκ να θέσει τα SA στην παρανομία. Αυτή ήταν και η τελευταία πράξη της κυβέρνησης Μπρίνινγκ. Ο Γκρένερ καθώς και οι εκπρόσωποι του μονοπωλιακού κεφαλαίου αποχώρησαν από την κυβέρνηση. Μια νέα κυβέρνηση μειοψηφίας σχηματιζόταν τον Ιούνιο του '32 με καγκελάριο τον Φραντς φον Πάπεν, εκπρόσωπο της δεξιάς, φιλομοναρχικής τάσης του Κέντρου, με στενές διασυνδέσεις με τους μεγαλοκτηματίες της Πρωσίας και μέλος του διαβόητου Herrenklub, μιας κακόφημης ένωσης αντιδημοκρατικών

και φιλομοναρχικών διανοούμενων με διακηρυγμένο στόχο την παρεμπόδιση της εξάπλωσης του μαρξισμού στη Γερμανία.

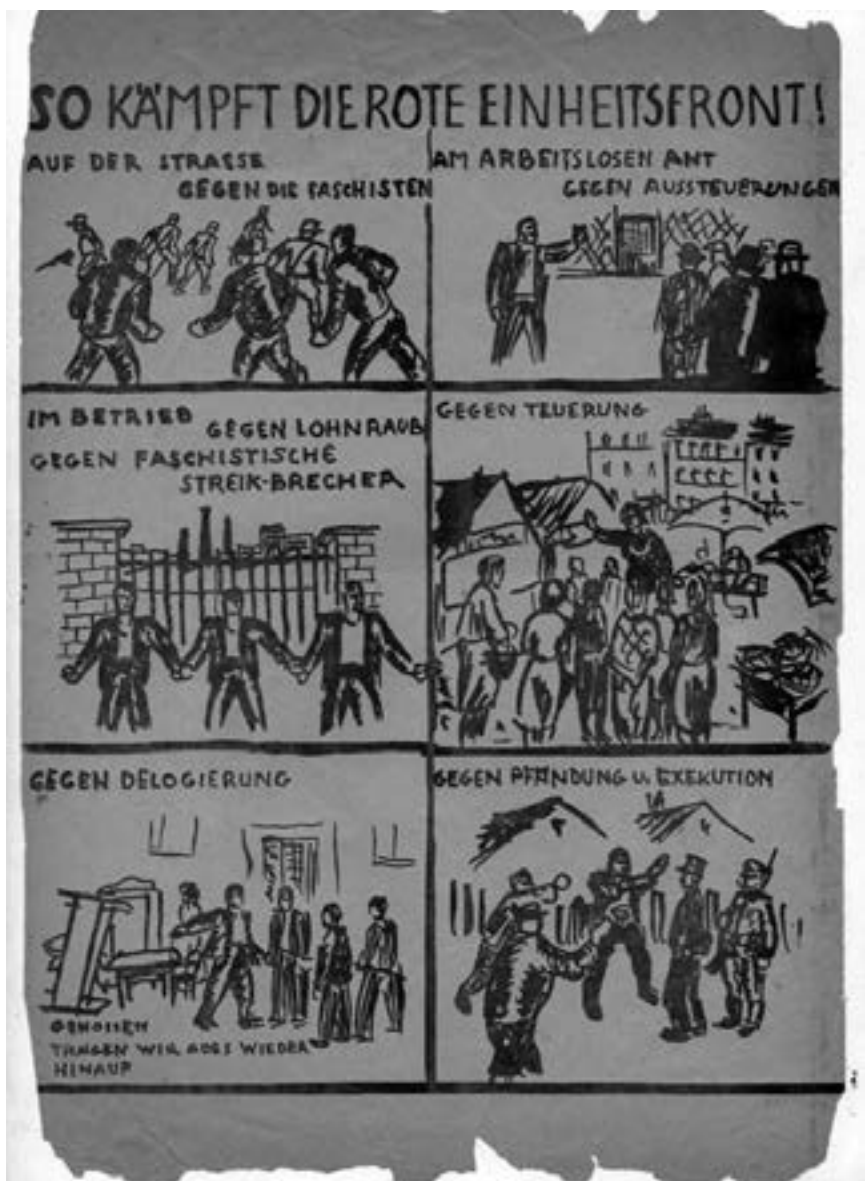
Η νέα κυβέρνηση εξακολουθούσε να έχει βέβαια τη στήριξη της πλειοψηφίας του μονοπωλιακού κεφαλαίου, όπως και η κυβέρνηση Μπρίνινγκ. Επειδή το νέο κυβερνητικό συμβούλιο αποτελούνταν κυρίως από αριστοκράτες και φιλομοναρχικά στοιχεία, με τον ίδιο τον Σλάιχερ υπουργό Αμυνας, η ηγεσία του SPD αποκαλούσε την κυβέρνηση φον Πάπεν «κυβέρνηση Ναζί-Βαρόνων». Εσκεμμένα τα στελέχη του SPD επεδίωκαν να παρουσιάσουν την κυβέρνηση ως όργανο φιλομοναρχικών, αριστοκρατικών δυνάμεων και όχι ως όργανο της κυριαρχίας των καπιταλιστών και του μονοπωλιακού κεφαλαίου.

22. Το κόκκινο ενιαίο μέτωπο γίνεται πραγματικότητα

Η κυβέρνηση φον Πάπεν κατεδάφισε την κοινωνική ασφάλιση και κατήργησε τις συλλογικές διαπραγματεύσεις. Η σοσιαλδημοκρατική ηγεσία, βέβαια, όπως και η συνδικαλιστική γραφειοκρατία, δεν έκανε καμία έκκληση για απεργιακό αγώνα. Το ποτήρι της υπομονής είχε ξεχειλίσει. Οι σοσιαλδημοκράτες εργάτες άρχισαν να συμμετέχουν μαζικά σε κοινούς απεργιακούς αγώνες με τους κομμουνιστές. Από το Μάη μέχρι το Νοέμβρη του 1932 πραγματοποιήθηκαν σε όλη τη Γερμανία 1.100 απεργίες, κόντρα στη συνδικαλιστική γραφειοκρατία, τις δυνάμεις καταστολής και τα δικαστήρια που έβγαζαν συνεχώς καταδικαστικές αποφάσεις. Το 80% των απεργιών αυτών ήταν νικηφόρες^[36].

Οι εκπρόσωποι της ηλεκτροβιομηχανίας και της χημικής βιομηχανίας άναψαν το πράσινο φως στο φον Πάπεν να διερευνήσει τη συμμετοχή του Χίτλερ στην κυβέρνηση. Ο Χίτλερ, όμως, όπως και οι υποστηρικτές του βιομήχανοι, ήθελε την καγκελαρία. Προϊόν αυτών των διαπραγματεύσεων ήταν η άρση της παρανομίας των ταγμάτων εφόδου των ναζί, στα τέλη του Ιούνη. Η πράξη αυτή οδήγησε ακαριαία σε άγριες οδομαχίες, με δεκάδες νεκρούς, τις μέρες του Ιούλη. Αυτή τη φορά οι κομμουνιστές είχαν στο πλάι τους σοσιαλδημοκράτες εργάτες που αψηφούσαν τις απειλές της σοσιαλδημοκρατικής ηγεσίας να μη συνεργάζονται με τους κομμουνιστές. Σε ενιαία παράταξη σοσιαλδημοκράτες και κομμουνιστές, κάτω από κόκκινα λάβαρα, τσάκιζαν τις επιδρομές των SA^[36]. Ήταν ολοφάνερο ότι τα τάγματα εφόδου των ναζί δεν μπορούσαν να νικήσουν το ενιαίο μέτωπο της εργατικής τάξης, που μόλις σχηματιζόταν. Η τρομοκρατία τους έπρεπε να ενισχυθεί από τις δυνάμεις καταστολής, από το έτοιμο οπλοστάσιο της σοσιαλδημοκρατικής κυβέρνησης της Πρωσίας. Έτσι και έγινε.

Στις 17 Ιούλη, 7.000 μέλη των SA συγκεντρώνονταν από όλη την πρωσική περιφέρεια του Schleswig-Holstein για να παρελάσουν στην «κόκκινη» συνοικία του Αμβούργου, την Αλτόνα. Οι ναζί ήθελαν να κάνουν επίδειξη δύναμης μέσα στη συνοικία-σύμβολο της εξέγερσης του Αμβούργου το 1923. Την προηγούμενη, είχαν πάρει άδεια από το σοσιαλδημοκράτη Οτο Εγκερστεντ, αστυνομικό διευθυντή της Αλτόνα, προκειμένου να πραγματοποιήσουν τα σχέδιά τους. Με συνθήματα όπως «Θα τσακίσουμε τους κόκκινους», οι ναζί κατέφταναν με στρατιωτικό σχηματισμό στην Αλτόνα, στρατοπεδεύοντας κοντά στο δημαρχείο. Όταν το απόγευμα αποφάσισαν να περάσουν από την εργατική συνοικία, τους περίμενε «θερμή» υποδοχή. Η αστυνομία παρενέβη στη σύγκρουση προς όφελος των ναζί, πυροβολώντας αδιάκριτα στα παράθυρα των σπιτιών, δολοφονώντας 16 κατοίκους. Δυο ναζί κείτονταν νεκροί

Υλικό του 1932: Έτσι πολεμάει το κόκκινο ενιαίο μέτωπο. Στους δρόμους ενάντια στους φασίστες. Στα ταμεία ανεργίας ενάντια στη διακοπή χορήγησης των επιδομάτων. Στη δουλειά ενάντια στη μείωση των μισθών, ενάντια στους φασίστες απεργοσπάστες. Ενάντια στην ακρίβεια. Ενάντια στις εξώσεις: «σύντροφοι ας τα ανεβάσουμε όλα πάλι επάνω». Ενάντια στις κατασχέσεις.

από σφαίρες. Οι σοσιαλδημοκράτες μπάτσοι επέρριψαν την ευθύνη του μακελειού σε 15 κομμουνιστές, οι οποίοι υποτίθεται ότι πυροβολούσαν από τις στέγες τους συντρόφους τους γείτονες! Τέσσερις από τους δεκαπέντε συλληφθέντες κομμουνιστές θα αποκεφαλίζονταν με γκιλοτίνα από τους ναζί την 1η Αυγούστου του 1933.

Η σφαγή αυτή ήταν η αφορμή που έψαχνε η κυβέρνηση φον Πάπεν για να ανατρέψει πραξικοπηματικά τη σοσιαλδημοκρατική κυβέρνηση της Πρωσίας, στις 20 Ιούλη του 1932. Ο Τέλμαν απηύθυνε αμέσως έκκληση στην ηγεσία του SPD και στην ηγεσία των ελεύθερων συνδικάτων για την εξαγγελία γενικής απεργίας προκειμένου να αναχαιτιστεί το πραξικόπημα. Η ηγεσία του SPD, αντιθέτως, κάλεσε τους Ράιχσμπαπεν να μην αντισταθούν στο πραξικόπημα και αρνήθηκε κάθε κουβέντα για απεργία. Οι σοσιαλδημοκράτες εργάτες άρχισαν να εγκαταλείπουν το SPD και να εντάσσονται στις γραμμές του KPD. Στις εκλογές της 31ης Ιούλη, το KPD κατέγραφε νέα άνοδο (14.3%) και το SPD απώλεια πάνω από 700.000 ψήφων που τις κέρδιζε το KPD. Αντιθέτως, οι ναζί έπιαναν «ταβάνι». Το ανώτερο ποσοστό που άγγιξαν ποτέ σε ελεύθερες εκλογές οι ναζί ήταν 37%, στις εκλογές του Ιούλη του '32.

Προεκλογικές αφίσες του SPD που ταυτίζουν τους ναζί με το KPD. Η πρώτη αναφέρει: «Οι δυο ευθύνονται για το ότι μας κυβερνάει το Herrenklub και ότι καθημερινά ο εργαζόμενος λαός στενάζει. Στις 6 Νοέμβρη και οι δυο πρέπει να καταδικαστούν! Η δεύτερη, «ενάντια στον Πάπεν, τον Χίτλερ και τον Τέλμαν».

23. Το «θερμό» φθινόπωρο του '32

Η κορύφωση των απεργιακών αγώνων ήταν η απεργία των εργαζόμενων στα μέσα μαζικής μεταφοράς του Βερολίνου, το Νοέμβριο του '32^[37]. Στην Επαναστατική Συνδικαλιστική Αντιπολίτευση (RGO) οργανώνονταν μόνο 1.200 από τους 22.000 εργάτες των μεταφορών του Βερολίνου. Μετά από τηλεσίγραφο της εργοδοσίας για εκ νέου μείωση μισθών, οι κομμουνιστές της RGO κατάφεραν να πείσουν την πλειοψηφία των εργατών να απεργήσει. Ο αγώνας αυτός κράτησε πέντε μέρες και είχε την ενεργή στήριξη και αλληλεγγύη εκατοντάδων χιλιάδων βερολινέζων εργατών, παραλύοντας την πρωτεύουσα. Η απεργία δέχτηκε εξ αρχής άγρια καταστολή από τους μπάτσους της Πρωσίας, που πλέον υπερασπιζόνταν την πραξικοπηματική εξουσία της κυβέρνησης φον Πάπεν, δολοφονώντας τρεις εργάτες και τραυματίζοντας δεκάδες. Ανάμεσα στους 22.000 εργάτες υπήρχαν και 1.000 που ανήκαν στα ναζιστικά συνδικάτα και συμμετείχαν στην απεργία. Η ηγεσία των σοσιαλδημοκρατών δεν στήριξε την απεργία. Αντιθέτως, με αφορμή τη συμμετοχή των ναζιστών εργατών στην απεργία, κατηγορούσε τους κομμουνιστές ως συνοδοιπόρους των ναζί!!

Στην εκλογική αναμέτρηση του Νοέμβρη του 1932, πέντε μέρες μετά την έναρξη της απεργίας των μεταφορικών, το ποσοστό των ναζί έπεφτε στο 33%. Οι ναζί έχαναν 2.000.000 ψήφους, χωρίς καν να έχουν συμμετάσχει σε κυβερνητικό σχήμα. Αντιθέτως, το KPD έπαιρνε άλλες 600.000 ψήφους από το SPD, φτάνοντας στο 16.9% και τα 6.000.000 ψήφους συνολικά. Το SPD, αντιθέτως, έπεφτε στα 7.200.000 ψήφους με ποσοστό 20.4%. Τα αποτελέσματα αυτά έφεραν τον πανικό στα επιτελεία του μονοπωλιακού κεφαλαίου. Πλέον,

Διαδήλωση των SA μπροστά στα κεντρικά γραφεία του KPD

ήταν ξεκάθαρο πως το SPD κατέρρευε και οι σοσιαλδημοκράτες εργάτες κατευθύνονταν στις γραμμές των κομμουνιστών, στις γραμμές της επανάστασης. Αντιθέτως, ο Χίτλερ είχε αρχίσει να «ξεφουσκώνει». Τα ίδια αποτελέσματα παρουσιάζονταν και στις εκλογές της Θουριγγίας λίγο αργότερα. Οι ναζί έπεφταν κατά 40%!

24. Ο Χίτλερ στην εξουσία

Το Δεκέμβριο, ο Σλάιχερ έπεισε τον Χίντεμπουργκ να αναλάβει αυτός χρέη καγκελάρου και να προσπαθήσει να διαμορφώσει μια κοινωνική συμμαχία στήριξης της κυβέρνησής του από τους ηγέτες των SA, τον Στράσσερ και τη συνδικαλιστική γραφειοκρατία του SPD, τον Λάιπαρτ. Ο μόνος που στήριζε πλέον τον Σλάιχερ ήταν το αφεντικό της πολεμικής βιομηχανίας, ο Κρουπ. Στις 22 Γενάρη, τα SA έκαναν προκλητική διαδήλωση μπροστά στα κεντρικά γραφεία του KPD, με τη συνοδεία 15.000 μπάτσων και στρατιωτικών οχημάτων. Στις 29 του ίδιου μήνα, μια λαοθάλασσα 150.000 κομμουνιστών και σοσιαλδημοκρατών εργατών, με επικεφαλής τον ίδιο τον Τέλμαν, τον Ούλμπριχτ, τον Φλόριν και τους άλλους ηγέτες του κόμματος, βάδισε στους δρόμους τους Βερολίνου, διακηρύσσοντας την ετοιμότητά της να τσακίσει τους ναζί.

Τα αφεντικά της ηλεκτρικής και χημικής βιομηχανίας έβλεπαν ως μοναδική διέξοδο σωτηρίας, τον Χίτλερ. Μαζί με τους Τίσεν και Κίρντορφ επέβαλαν στον Χίντεμπουργκ τον διορισμό του Χίτλερ στη καγκελαρία, στις 30 Γενάρη του 1933. Το KPD απήυθνε ξανά έκκληση στην ηγεσία του SPD για πραγματοποίηση γενικής απεργίας, προκειμένου να εμποδιστεί η είσοδος των ναζί στην κυβέρνηση. Αυτή τη φορά οι σοσιαλδημοκράτες, ενώ είχαν καταγγείλει την κυβέρνηση φον Πάπεν ως κυβέρνηση «Ναζι-Βαρόνων», δε θα δίσταζαν να ψηφίσουν το πρόγραμμα εξωτερικής πολιτικής του Χίτλερ στις προγραμματικές του δηλώσεις στο Ράιχσταγκ!

Στις 7 Φλεβάρη, ο Τέλμαν, με απόλυτη ψυχραιμία και ακρίβεια, χωρίς βερμπαλισμούς, αλλά και χωρίς ίχνος απαισιοδοξίας, περιγράφει στην παράνομη συνάντηση της Κεντρικής Επιτροπής του KPD την κατάσταση και θέτει τα καθήκοντα της στιγμής για το κόμμα. Η επαναστατική κρίση ωριμάζει ταχύτατα, αλλά δεν έχει φτάσει ακόμη στο σημείο της επαναστατικής εφόδου των μαζών. Τα χρονικά περιθώρια, όμως, είναι πολύ στενά. Οι απεργίες που ξεκίνησαν από το Μάη του 1932 δεν είναι αρκετές. Το απεργιακό κύμα δεν έχει εξαντλήσει τη δυναμική του. Η συνδικαλιστική γραφειοκρατία μπορεί ακόμη και συγκρατεί μη αμελητέο τμήμα της εργατικής τάξης. Τα στοιχεία του εμφυλίου έχουν ήδη εμφανιστεί. Συναντώνται πρώτα απ' όλα στις καθημερινές οδομαχίες με τους φασίστες σε όλη τη Γερμανία. Οι κομμουνιστές πρέπει πάση θυσία να πυροδοτούν μικρά ή μεγάλα γεγονότα μαζικών συγκρούσεων (απεργίες, πορείες, οδομαχίες), διατηρώντας τη φωτιά των ταξικών συγκρούσεων διαρκώς αναμμένη, παρασύροντας όσο το δυνατόν γρηγορότερα και άλλα τμήματα εργατικών μαζών στον αγώνα, μέχρι την υλοποίηση του κύριου στόχου που δεν πρέπει να είναι άλλος από την ανατροπή της κυβέρνησης Χίτλερ. Ο στόχος αυτός δεν ταυτίζεται κατ' ανάγκη με την επιβολή της δικτατορίας του προλεταριάτου. Η πτώση του Χίτλερ μπορεί να οδηγήσει σε κυβέρνηση γύρω από το Κέντρο^[38].

Τελικά, οι ναζί θα καταφέρουν να κάνουν την κίνηση «ματ». Ο εμπρησμός του Ράιχσταγκ

από τους ναζί, στις 27 Φλεβάρη του 1933, και η απόδοση της ευθύνης στους κομμουνιστές, έδωσε τη δυνατότητα στους σοσιαλδημοκράτες ηγέτες να προβοκάρουν άγρια το ενιαίο μέτωπο με τους κομμουνιστές. «Με ποιον θα συνεργαστείτε, με αυτούς που πυρπολούν το Ράιχσταγκ;», ρωτούσαν τη βάση τους. Το γεγονός αυτό προκάλεσε τεράστιο «μούδιασμα» στους σοσιαλδημοκράτες εργατές, αλλά και στους κομμουνιστές που βρίσκονταν πλέον υπό απηνή διωγμό.

Ο ίδιος ο Γκέρινγκ, στη δίκη της Νυρεμβέργης, δεν παραδέχτηκε τη συμμετοχή των ναζί στον εμπρησμό^[59]. Δεν μπορούσε, όμως, να μην παραδεχτεί ότι πολύ πριν τον εμπρησμό του Ράιχσταγκ οι ναζί είχαν έτοιμες λίστες με χιλιάδες κομμουνιστές που θα διώκονταν άμεσα. Επιπλέον, προέβαλε το γελοίο ισχυρισμό, ότι ο εμπρησμός του Ράιχσταγκ έδωσε τη δυνατότητα σε πολλούς απ' όσους βρίσκονταν στις λίστες... να διαφύγουν! Οι ναζί, βέβαια, δεν παραδέχτηκαν τότε ότι είχαν έτοιμες λίστες διώξεων κομμουνιστών το 1933. Υποτίθεται ότι όλα έγιναν μετά τον εμπρησμό του Ράιχσταγκ.

Η σύλληψη του Τέλμαν, στις 3 Μάρτη ήταν το τελειωτικό χτύπημα. Οι ναζί είχαν καταφέρει να εντοπίσουν το κρησφύγετο του ηγέτη της γερμανικής εργατικής τάξης. Η απώλεια ήταν τεράστια. Στα επόμενα χρόνια της ζωής του ο Τέλμαν θα βρεθεί σε αυστηρή απομόνωση σε κελί μελλοθανάτων, αρχικά στο Βερολίνο, υπομένοντας αλύγιστα τα καθημερινά βασανιστήρια της Γκεστάπο. Τον Αύγουστο του 1944, όταν πια πλησιάζει το τέλος της ναζιστικής πανούκλας, ο Τέλμαν θα μεταφερθεί και θα δολοφονηθεί στο στρατόπεδο συγκέντρωσης του Μπούχενβανλντ. Οι δήμιόι του θα κάψουν το νεκρό του κορμί στο φούρνο του κρεματορίου, για να σβήσουν τα ίχνη του, όπως ακριβώς έπραξαν το Γενάρη του 1919 οι προκάτοχοί τους με τη Ρόζα Λούξεμπουργκ και τον Καρλ Λίμπκνεχτ, εξαφανίζοντας τα πτώματά τους. Μόνο που οι ιδέες και τα ιδανικά δεν εξαφανίζονται, μένουν εδώ για να θυμίζουν στους ζωντανούς ότι ο μόνος χαμένος αγώνας είναι αυτός που δεν έγινε.

Ο «Τέντι» θυσιάστηκε γι' αυτό που πίστευε πάντα, ακολουθώντας σαν πυξίδα τα λόγια του αγαπημένου του σοβιετικού συγγραφέα:

«Το πιο ακριβό στον άνθρωπο είναι η ζωή. Αυτή του δίνεται μια φορά και πρέπει να τη ζήσει κανείς έτσι που να μη τον βασανίζει ο πόνος για τα χρόνια που έζησε άσκοπα, για να μην τον καίει η ντροπή για το πρόστυχο και το τιποτένιο και να μπορέσει πεθαίνοντας να πει: Ολη μου τη ζωή, όλες μου τις δυνάμεις τις έδωσα στο πιο ωραίο ιδανικό του κόσμου - στον αγώνα για την απελευθέρωση της ανθρωπότητας».

Παραπομπές

- [1] Σοσιαλδημοκρατικής κοπής η θεωρία των «δύο άκρων», Κόντρα, αρ. φύλλου 747, 12.10.2013.
- [2] Ernst Thälmann, 50 years old, Wilhelm Pieck, The Communist Review, Vol. 3, No. 7, July 1936, pp. 12-17. (Ερνστ Τέλμαν, 50 χρόνων, Βίλχελμ Πικ, Ιούλιος 1936).
- [3] 9 November 1918 - die Geburtsstunde der deutschen Revolution, Ernst Thälmann, Reden und Aufsätze zur Geschichte der deutschen Arbeiterbewegung, Dietz Verlag, Bd. 2. (9 Νοέμβρη 1918 - Η γέννηση της γερμανικής Επανάστασης, Ερνστ Τέλμαν, Ομιλίες και Άρθρα για την Ιστορία του γερμανικού Εργατικού Κινήματος, Εκδόσεις Dietz, τ. 2). Οι τέσσερις τόμοι των Ομιλιών και Άρθρων του Τέλμαν βρίσκονται ηλεκτρονικά (στα γερμανικά) στον ιστότοπο: http://www.deutsche-kommunisten.de/Ernst_Thaelmann/index.shtml. Οι δυο πρώτοι εκδόθηκαν από τον εκδοτικό οίκο της DDR Dietz Verlag. Οι δυο τελευταίοι σταμάτησαν να εκδίδονται το 1960, επειδή το πολιτικό περιεχόμενο της σύγκρουσης του KPD του Τέλμαν με τους σοσιαλδημοκράτες ερχόταν σε ευθεία αντίθεση με την πολιτική της «ειρηνικής συνύπαρξης» και της «ειρηνικής μετάβασης» που πρόσβευαν οι ρεβιζιονιστές ηγέτες. Ο Τέλμαν ήταν πλέον γι' αυτούς μόνο το ξέπνοο σύμβολο ενός θολού αντιναζιστικού αγώνα. Οι δυο τελευταίοι τόμοι επανεκδόθηκαν από δυτικογερμανούς ακροαριστερούς (εκδόσεις Rote Fahne).
- [4] Zehn Jahre Kommunistische Partei Deutschlands, Ernst Thälmann, Reden und Aufsätze zur Geschichte der deutschen Arbeiterbewegung, Dietz Verlag, Bd. 2. (Δέκα Χρόνια Κομμουνιστικό Κόμμα Γερμανίας, Ερνστ Τέλμαν, Ομιλία στην ΚΕ του KPD, Νοέμβρης 1928).
- [5] Γράμμα στους γερμανούς συντρόφους, Β.Ι. Λένιν, 14.8.1921.
- [6] ECCI Manifesto on the Dawes Report, Inprekorr, iv, 99, p. 1267. (Διακήρυξη της Εκτελεστικής Γραμματείας της Κομμουνιστικής Διεθνούς για το σχέδιο Ντόουζ, 1.8.1924). Αποσπάσματα εδώ: http://ciml.250x.com/archive/comintern/english/ecci_manifesto_on_the_dawes_report_august_1924.html.
- [7] Von Kapp bis Luther, Zum 5 Jahrestag der Niederschlagung des Kapp-Putsches, Ernst Thälmann, Reden und Aufsätze zur Geschichte der deutschen Arbeiterbewegung, Dietz Verlag, Bd. 1. (Από τον Καπ στον Λούθηρ - Στα πεντάχρονα από το τσάκισμα του πραξικοπήματος του Καπ, Ερνστ Τέλμαν, ό.π. τ. 1).
- [8] Zur Taktik der Kommunistischen Internationale, Aus der Rede auf dem III. Weltkongreß der Kommunistischen Internationale 2. Juli 1921, Ernst Thälmann, Reden und Aufsätze zur Geschichte der deutschen Arbeiterbewegung, Dietz Verlag, Bd. 1. (Για την τακτική της Κομμουνιστικής Διεθνούς, Ερνστ Τέλμαν, ό.π., τ. 1).
- [9] The lessons of March Action, Theses on Tactics Adopted by the Third Comintern Congress, 12 July 1921. (Τα διδάγματα των Δράσεων του Μαρτίου, Θέσεις για την Τακτική, 3ο Συνέδριο της ΚΔ, 12 Ιουλίου 1921). Ολόκληρο εδώ: http://ciml.250x.com/archive/comintern/english/3.congress_theses_tactics_12_july_1921.html.
- [10] Our Path. Against Putschism, Paul Levi. (Ο δρόμος μας. Ενάντια στον πραξικοπηματισμό, Πάουλ Λεβί). <http://www.marxists.org/archive/levi-paul/1921/against-putschism.htm>
- [11] Η Τρίτη Διεθνής μετά τον Λένιν, Τρότσκι (http://marxistbooks.gr/diethnis3_e.htm).
- [12] Speech on Comrade Radek's Report on "Tactics of the Comintern" At the Third Congress, Trotsky, Fourteenth Session, July 2, 1921. (Ομιλία για την Αναφορά του Συντρόφου Ράντεκ για την «Τακτική της Κομιντέρν» στο 3ο Συνέδριο, Τρότσκι, <https://www.marxists.org/archive/trotsky/1924/ffyci-1/ch23.htm>).
- [13] Letter to Comrades Cachin and Frossard, Trotsky. (Γράμμα στους συντρόφους Κασέν και Φροσάρ,

- Τρότσκι, <https://www.marxists.org/archive/trotsky/1924/ffyci-1/ch16.htm>).
- [14] The March Revolutionary Movement in Germany, Trotsky, Personal Notes. (Το επαναστατικό κίνημα του Μαρτίου στη Γερμανία, Τρότσκι, προσωπικές σημειώσεις, <https://www.marxists.org/archive/trotsky/1924/ffyci-1/app09.htm>).
- [15] Λόγος της 5ης του Αυγούστου, Κοινή Ολομέλεια της ΚΕ και της ΚΕΕ του ΚΚ (Μπ.), Ι.Β. Στάλιν, Απαντα, τ. 10.
- [16] Ο Φασισμός, Γκιόργκι Ντιμιτρόφ, Εκδόσεις Πορεία.
- [17] Über Einheitsfronttaktik und Arbeiterregierung (30 Januar 1923), Ernst Thälmann, Reden und Aufsätze zur Geschichte der deutschen Arbeiterbewegung, Dietz Verlag, Bd. 1. [Για την τακτική του Ενιαίου Μετώπου και τη γερμανική Εργατική Κυβέρνηση (30 Ιανουαρίου 1923), Ερνστ Τέλμαν, ό.π. τ. 1).
- [18] ECCI Resolution on the KPD, April 1923, Bericht der Exekutive, December 1922 - May 1923, p. 67. (Απόφαση της Εκτελεστικής Επιτροπής της Κομμουνιστικής Διεθνούς για το ΚΡΔ τον Απρίλη του 1923). Αποσπάσματα εδώ: http://ciml.250x.com/archive/comintern/english/ecci.1923_april_resolution_on_the_kpd.html.
- [19] Die Lehren des Hamburger Aufstandes, Ernst Thälmann, Reden und Aufsätze zur Geschichte der deutschen Arbeiterbewegung, Dietz Verlag, Bd. 1. (Τα Διδάγματα της Εξέγερσης του Αμβούργου, Ερνστ Τέλμαν, ό.π. τ. 1).
- [20] Hitler und seine Grosskapitalistischen Hintermaenner, aus Roter Morgen, 1983. (Ο Χίτλερ και οι καπιταλιστές υποστηρικτές του, άρθρο της Roter Morgen, εφημερίδας του ΚΡΔ/ΜΛ, στις 30.1.1983). Το άρθρο χωρίζεται σε δυο μέρη και είναι αρκετά αναλυτικό και αποκαλυπτικό. Πρώτο μέρος: http://ciml.250x.com/sections/german_section/german_worldrev/rm/1983/januar_30_hitler_machtergreifung_a.pdf. Δεύτερο μέρος: http://ciml.250x.com/sections/german_section/german_worldrev/rm/1983/januar_30_hitler_machtergreifung_b.pdf
- [21] Falsifiers of History, Foreign Languages Publishing House, Moscow 1948. (Πλαστογράφοι της Ιστορίας, ιστορική επισκόπηση του Σοβιετικού Γραφείου Πληροφοριών, Μόσχα 1948).
- [22] Οι προοπτικές του ΚΡΔ και το ζήτημα της μπολσεβικοποίησης, Συνέντευξη με τον Χέρτσονγκ, μέλος του ΚΡΔ, Ι.Β. Στάλιν, Απαντα, τ. 7.
- [23] Στενογραφημένα πρακτικά του 6ου Συνεδρίου της Κομμουνιστικής Διεθνούς. Τεύχος 6ο. Θέσεις, αποφάσεις, ψηφίσματα, εκκλήσεις. Πηγή στα ελληνικά: Ο δεξιός κίνδυνος στο κομμουνιστικό κόμμα της Γερμανίας, Ι.Β. Στάλιν, Απαντα, τ. 11.
- [24] Parteitag der Kommunistischen Partei Deutschlands, Ernst Thälmann, Reden und Aufsätze zur Geschichte der deutschen Arbeiterbewegung, Dietz Verlag, Bd. 2. (12ο Συνέδριο του ΚΡΔ, Βερολίνο - Βέντιγκ, 9-15 Ιούνη 1929, Ερνστ Τέλμαν, ό.π. τ. 2).
- [25] 80 Jahre Blutmai. Aus der Geschichte der Arbeiterbewegung Band 4, Berlin 1966, S.198, ff. (80 χρόνια από τη Ματοβαμμένη Πρωτομαγιά. Από την Ιστορία του Εργατικού Κινήματος, τόμος 4, Βερολίνο 1966).
- [26] Η Επιτροπή Πρωτομαγιάς προειδοποιεί τον Τσεργκίμπελ, Rote Fahne, 27 Απρίλη 1929. Ολόκληρο εδώ: <http://www.trend.infopartisan.net/trd0509/t010509.html>.
- [27] Hitler und das Severing-Regime am Pranger! Rotes Preußen im sozialistischen Rätendeutschland! Die Sportpalast-Rede des Genossen Ernst Thälmann, Ernst Thälmann, Reden und Aufsätze zur Geschichte der deutschen Arbeiterbewegung, Verlag Rote Fahne, Bd. 4. (Ο Χίτλερ και το καθεστώς Σέβερινγκ σε κλοιό! Κόκκινη Πρωσσία σε σοσιαλιστική Σοβιετική Γερμανία! Ομιλία του συντρόφου Ερνστ Τέλμαν στο Σπόρτπαλαστ, Ερνστ Τέλμαν, ό.π. τ. 4).

- [28] Wir stürmen für Sowjetdeutschland! Rede in Hamburg. Ernst Thälmann, Reden und Aufsätze zur Geschichte der deutschen Arbeiterbewegung, Dietz Verlag, Bd. 2. (Αγωνιζόμαστε για Σοβιετική Γερμανία! Ομιλία του Ερνστ Τέλμαν στο Αμβούργο, 8.8.1930, Ερνστ Τέλμαν, ό.π. τ. 2).
- [29] Die Wirtschaftskämpfe, unsere Taktik und die Aufgaben der kommunistischen Parteien (15. Juli 1929), Ernst Thälmann, Reden und Aufsätze zur Geschichte der deutschen Arbeiterbewegung, Dietz Verlag, Bd. 2. (Οι Οικονομικοί Αγώνες, η Τακτική μας και τα Καθήκοντα των Κομμουνιστικών Κομμάτων. Ομιλία του Ερνστ Τέλμαν στη 10η Ολομέλεια της Εκτελεστικής Γραμματείας της Κομμουνιστικής Διεθνούς, 15.7.1929, Ερνστ Τέλμαν, ό.π. τ. 2).
- [30] Die KPD nach den Reichstagswahlen (September 1930). Ernst Thälmann, Reden und Aufsätze zur Geschichte der deutschen Arbeiterbewegung, Verlag Rote Fahne, Bd. 3. (Το KPD μετά τις εκλογές για το Ράιχσταγκ, Ερνστ Τέλμαν, ό.π. τ. 3).
- [31] Wir läuten die Sturmglocken. Reden und Aufsätze zur Geschichte der deutschen Arbeiterbewegung, Verlag Rote Fahne, Bd. 4. (Σημαίνουμε συναγερμό, Ερνστ Τέλμαν, ό.π. τ. 4).
- [32] Schlagt Hitler und Hindenburg! Ernst Thälmann, Reden und Aufsätze zur Geschichte der deutschen Arbeiterbewegung, Verlag Rote Fahne, Bd. 4. (Τσακίστε τον Χίτλερ και τον Χίντενμπουργκ, Ερνστ Τέλμαν, ό.π. τ. 4).
- [33] Auf zur Offensive gegen den Klassenfeind! (24. Juli 1931) Ernst Thälmann, Reden und Aufsätze zur Geschichte der deutschen Arbeiterbewegung, Verlag Rote Fahne, Bd. 3. (Εμπρός στην επίθεση ενάντια στον ταξικό εχθρό, ομιλία του Ερνστ Τέλμαν, 24.7.1931, Ερνστ Τέλμαν, ό.π. τ. 3).
- [34] Die Zeit, 16.8.1991. Οι ιμπεριαλιστές δεν ξεχνούν και δεν συγχωρούν όσα χρόνια κι αν περάσουν. Το 1992 κήθησε στο σκαμνί της Δικαιοσύνης της ενιαίας πια Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας ο Εριχ Μίλκε, ως συμμετοχος στην εκτέλεση των δυο σοσιαλδημοκρατών δημίων. Μετά την εκτέλεση, ο Μίλκε φυγαδεύτηκε στην ΕΣΣΔ. Συμμετείχε στον Ισπανικό Εμφύλιο. Βρέθηκε στο μέτωπο του Β' Παγκόσμιου Πολέμου στον Κόκκινο Στρατό. Στην DDR υπηρέτησε ως επικεφαλής της Στάζι. Τα δυτικά επιτελεία αποδίδουν στον Μίλκε τη στήριξη της DDR στα διάφορα αντάρτικα πόλης και στα εθνικοαπελευθερωτικά κινήματα, όπως το παλαιστινιακό. Για την ιστορία, η εμπλοκή του αποκαλύφθηκε όταν πρώην σοσιαλδημοκράτες βερολινέζοι μπάτσοι τον αναγνώρισαν στη DDR και τον καταδίωξαν, φέρνοντας στο φως της δημοσιότητας το όνομά του.
- [35] Letzter Appell, Ernst Thälmann, Reden und Aufsätze zur Geschichte der deutschen Arbeiterbewegung, Verlag Rote Fahne, Bd. 4. (Τελευταία έκκληση, Ερνστ Τέλμαν, ό.π., τ. 4).
- [36] Κανένα «κατοχυρωμένο» παρελθόν, Prof. Dr. Heinz Karl, Ιστορικός/Βερολίνο (<http://antifadueren.blogspot.de/2012/06/17/keine-erledigte-vergangenheit/>).
- [37] 70 Jahre nach dem Berliner Verkehrsarbeiterstreik im November 1932. (70 χρόνια από την απεργία στα μέσα μαζικής μεταφοράς στο Βερολίνο, Prof. Dr. Horst Bednareck (http://archiv2007.sozialisten.de/politik/publikationen/kpf-mitteilungen/view_html?zid=4531&).
- [38] Aus der Rede Ernst Thälmanns auf der illegalen Tagung des ZK der KPD am 7. Februar 1933 im Sporthaus Ziegenhals bei Niederlehme (Kreis Königs-Wusterhausen), Ernst Thälmann, Reden und Aufsätze zur Geschichte der deutschen Arbeiterbewegung, Verlag Rote Fahne, Bd. 4. (Ομιλία του Ερνστ Τέλμαν στην παράνομη συνάντηση της ΚΕ του KPD, Ερνστ Τέλμαν, ό.π. τ. 4).
- [39] Πρακτικό της δίκης Νυρεμβέργης (<http://avalon.law.yale.edu/imt/03-18-46.asp>).

Χρονολόγιο

Πρώτη περίοδος (1918-1923)

- **3 Μάρτη 1918:** Συνθήκη του Μπρεστ-Λιτόφσκ.
- **4 Νοέμβρη 1918:** Εξέγερση των ναυτών του γερμανικού Πολεμικού Ναυτικού στο Κίελο. Η εξέγερση εξαπλώνεται σε όλη τη Γερμανία. Σχηματίζονται Σοβιέτ.
- **9 Νοέμβρη 1918:** Ο Καρλ Λίμπκνεχτ κηρύσσει τη σοβιετική δημοκρατία της Γερμανίας στο Βερολίνο. Ταυτόχρονα ο σοσιαλδημοκράτης Φίλιπ Σάιντεμαν κηρύσσει την αστική δημοκρατία στη Γερμανία, από το παράθυρο του μεγάρου του Ράιχσταγκ.
- **30 Δεκέμβρη 1918:** Ιδρυση του KPD.
- **4 Γενάρη 1919:** Η κυβέρνηση Εμπερτ απομακρύνει τον αρχηγό της αστυνομίας του Βερολίνου, στέλεχος του USPD. Οι εργάτες του Βερολίνου ξεσηκώνονται και εξεγείρονται ενάντια στην κυβέρνηση Εμπερτ.
- **12 Γενάρη 1919:** Τα Φράικορπς εισβάλλουν στο Βερολίνο για να καταστείλουν την εξέγερση.
- **15 Γενάρη 1919:** Τα Φράικορπς δολοφονούν τον Καρλ Λίμπκνεχτ και τη Ρόζα Λούξεμπουργκ.
- **3 Μάη 1919:** Τα Φράικορπς καταπνίγουν τα σοβιέτ του Μονάχου. Ηττα της επανάστασης.
- **28 Ιούνη 1919:** Υπογραφή της Συνθήκης των Βερσαλλιών.
- **13 Μαρτίου 1920:** Πραξικόπημα του Καπ. Ακολουθεί γενική απεργία σε όλη τη Γερμανία που ρίχνει τους πραξικοπηματίες. Στη περιοχή του Ρουρ οι εργάτες παίρνουν τα όπλα και σχηματίζουν σοβιέτ.
- **2 Απριλίου 1920:** Εισβολή του στρατού στο Ρουρ και σφαγή των εξεγερμένων εργατών.
- **Οκτώβρης 1920:** Στο συνέδριο του USPD στη Χάλε η πλειοψηφία του USPD διασπάται από τους «κεντριστές» και συνενώνεται με το KPD. Το νέο κομμουνιστικό κόμμα απαριθμεί πλέον μισό εκατομμύρια μέλη.
- **1920:** Κύμα καταλήψεων εργοστασίων στην Ιταλία.
- **Μάρτης 1921:** Δράσεις του Μαρτίου.
- **1922:** Πορεία στη Ρώμη. Κατάληψη της εξουσίας από το Μουσολίνι και το φασιστικό κόμμα.
- **1923:** Κρίση του Ρουρ.
- **23 Οκτώβρη 1923:** Εξέγερση του Αμβούργου.
- **9 Νοέμβρη 1923:** Πραξικόπημα της Μπιραρίας.

Δεύτερη περίοδος (1924-1928)

- **1924:** Σύσταση της Επιτροπής Ντόουζ.
- **1924:** Εκλογές του Ράιχσταγκ. Πρώτη δύναμη το SPD.
- **1924:** Ιδρύεται το RFB.
- **1924:** Αποκάλυψη σκανδάλου Μπάρμαρτ. Οι αποκαλύψεις είναι καταγιστικές και «ακουμπούν» τον ίδιο τον Εμπερτ.
- **1925:** Ο Ερνστ Τέλμαν εκλέγεται γενικός γραμματέας του KPD. Οι Μάσλοφ, Ρουθ Φίσερ, αδιόρθωτοι σεκταριστές που αρνούνται να αναγνωρίσουν την αναγκαιότητα του ενιαίου

μετώπου με τους σοσιαλδημοκράτες εργάτες, σχηματίζουν στην αρχή οργανωμένη φράξια και μετά ξεχωριστό πολιτικό φορέα, επιδιώκοντας να διασπάσουν το KPD. Καλύπτονται από τους Τρότσκι, Κάμενεφ, Ζηνόβιεφ, την ενωμένη αντιπολίτευση στην ΕΣΣΔ. Όταν στην περίοδο της επαναστατικής υποχώρησης και της μερικής σταθεροποίησης του καπιταλισμού το κομμουνιστικό κίνημα έπρεπε να δώσει τιτάνια μάχη για την ταξική ανασυγκρότηση του εργατικού κινήματος, ο Τρότσκι υπονόμει το ενιαίο μέτωπο. Τέσσερα χρόνια αργότερα, μετά το ξέσπασμα της διεθνούς καπιταλιστικής κρίσης και της αδήριτης ανάγκης να αποκρουστεί η λυσσαλέα επίθεση του κεφαλαίου με κυρίαρχο πολιτικό φορέα και εκφραστή τους σοσιαλδημοκράτες, ο Τρότσκι καλούσε σε εκλογική συμπόρευση με τους... σοσιαλδημοκράτες!

- **1925:** Προεδρικές εκλογές. Ο Οττο Μπράουν υποψήφιος του SPD στο πρώτο γύρο των προεδρικών εκλογών. Στο δεύτερο γύρο το SPD στηρίζει τον υποψήφιο του Κέντρου Βίλχελμ Μαρξ έναντι του υποψηφίου της δεξιάς και της ακροδεξιάς Χίντενμπουργκ.
- **1926:** Απεργία στο Αμβούργο σε αλληλεγγύη στους άγγλους ανθρακωρύχους.
- **1928:** Εκλογές για το Ράιχσταγκ. Σαρώνει το SPD. Σχηματίζεται κυβέρνηση συνεργασίας με κορμό το SPD και πρωθυπουργό τον Χέρμαν Μίλερ. Το ναζιστικό κόμμα παίρνει μόλις 2.6%.
- **Σεπτέμβρης 1928:** 6ο Συνέδριο της Διεθνούς. Η ΚΔ προειδοποιεί ότι η γενική κρίση οξύνεται. Η «αμυντική» τακτική των κομμουνιστικών κομμάτων έναντι των σοσιαλδημοκρατών πρέπει να αλλάξει.
- **1928:** Ξέσπασμα απεργιών στη βιομηχανική περιοχή του Ρουρ μετά από απειλή των βιομήχανων για λοκ άουτ και μαζικές απολύσεις.

Τρίτη περίοδος (1929-1933)

- **1η Μάη 1929:** 30 εργάτες πέφτουν νεκροί στην πορεία της πρωτομαγιάς του Βερολίνου από τους μπάτσους των σοσιαλδημοκρατών.
- **7 Ιούνη 1929:** Σύσταση επιτροπής σχεδίου Γιανγκ. Επικεφαλής της επιτροπής από την γερμανική πλευρά είναι ο Ρούντολφ Χίλφερντιγκ. Το σχέδιο προβλέπει την συνέχιση καταβολής αποζημιώσεων και οικονομικής επιτήρησης της Γερμανίας μέχρι το 1988.
- **24 Οκτώβρη 1929:** Κραχ στο χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης. Εναρξη της μεγάλης διεθνούς οικονομικής κρίσης του καπιταλισμού.
- **22 Δεκέμβρη 1929:** Πρόταση για διεξαγωγή δημοψήφισματος ενάντια στο σχέδιο Γιάνγκ από το σύνολο της ακροδεξιάς: DNVP, Χαλυβδόκρανους και Ναζί. Η συμμετοχή είναι πολύ χαμηλή. Παρόλα αυτά οι Ναζί καταφέρνουν μέσα από την καμπάνια και την πολιτική πόλωση να βγουν από την ναφθαλίνη, αποκτώντας ένα ευρύτατο ακροατήριο.
- **14 Σεπτέμβρη 1930:** Εκλογές για το Ράιχσταγκ. Το κομμουνιστικό κόμμα ανεβαίνει αισθητά, αποσπώντας ένα εκατομμύριο ψήφους από τους σοσιαλδημοκράτες. Φτάνει στη τρίτη θέση. Όμως, οι μεγάλοι νικητές των εκλογών είναι οι Ναζί που εκτινάσσονται στη δεύτερη θέση μετά τους σοσιαλδημοκράτες, με ποσοστό 18,3%, ληλατώντας τα δεξιά αστικά κόμματα και σαρώνοντας εκλογικά στην ύπαιθρο.
- **1930:** Σχηματισμός κυβέρνησης Μπρίνιγκ. Κυβέρνηση μειοψηφίας που στηρίζεται σε προεδρικά διατάγματα. Οι σοσιαλδημοκράτες στηρίζουν με την ανοχή τους την κυβέρνηση, επινοώντας τη θεωρία του «μικρότερου κακού». Τρέμουν μια νέα εκλογική αναμέτρηση.
- **Αύγουστος 1931:** «Κόκκινο» δημοψήφισμα ενάντια στη κυβέρνηση της Πρωσίας. Το KPD

εκμεταλλεύεται την παταγώδη αποτυχία των ακροδεξιών να συλλέξουν τις απαιτούμενες υπογραφές και βάζει το δικό του «κόκκινο» στίγμα στο δημοψήφισμα ενάντια στη σοσιαλφασιστική κυβέρνηση της Πρωσίας, πολώνοντας το πολιτικό κλίμα, ξεσκεπάζοντας τόσο τους σοσιαλδημοκράτες, όσο και τους φασίστες.

- **Μάρτης - Απρίλης 1932:** Προεδρικές εκλογές. Νικητής στο πρώτο και δεύτερο γύρο ο Χίντενμπουργκ. Αυτή τη φορά οι σοσιαλδημοκράτες στηρίζουν από τον πρώτο γύρο τον μοναρχοφασίστα Χίντενμπουργκ, ανοίγοντας το δρόμο για τη φασιστική δικτατορία. Σε λιγότερο από χρόνο ο Χίντενμπουργκ θα διορίσει το Χίτλερ καγκελάριο.

- **Ιούνιος 1932:** Η κυβέρνηση Μπρίνινγκ καταρρέει. Σχηματίζεται η κυβέρνηση με πρωθυπουργό τον φον Πάπεν. Ο τελευταίος επαναφέρει στην νομιμότητα τα SA. Αρχίζει ένας μήνας αιματηρών οδομαχιών ανάμεσα στους ναζί και τους κομμουνιστές. Αυτή τη φορά στο πλάι τους οι τελευταίοι έχουν την υποστήριξη σημαντικού κομματιού της βάσης των εργατών σοσιαλδημοκρατών που απομακρύνονται από το «μαντρί» του SPD.

- **17 Ιούλη 1932:** Τα SA με την κάλυψη των σοσιαλδημοκρατών μπάτσων εισβάλλουν στην «κόκκινη» συνοικία Αλτόνα του Αμβούργου. Μετά από σκληρές συγκρούσεις με τα φασισταριά, οι μπάτσοι πυροβολούν στο ψαχνό, σκοτώνοντας 16 κατοίκους.

- **20 Ιούλη 1932:** Με πρόσχημα την έλλειψη ασφάλειας στην Πρωσία ο φον Πάπεν καρατομεί τους σοσιαλδημοκράτες από την κυβέρνηση της μεγάλης αυτής γερμανικής περιφέρειας. Το KPD καλεί σε ξεσηκωμό τους σοσιαλδημοκράτες και τα συνδικάτα σε γενική απεργία. Ο Καρλ Σέβεριγκ δηλώνει ότι θα απευθυνθεί στο..συνταγματικό δικαστήριο. Είναι η σταγόνα που ξεχειλίζει το ποτήρι της υπομονής των σοσιαλδημοκρατών εργατών. Πλέον χιλιάδες σοσιαλδημοκράτες εργάτες πλαισιώνουν την Αντιφασιστική Δράση, την ενιαιομετωπική πρωτοβουλία των κομμουνιστών και συγκρούονται καθημερινά με τους φασίστες και τους μπάτσους. Αρκετοί απομακρύνονται από το SPD.

- **31 Ιούλη 1932:** Εκλογές για το Ράιχσταγκ. Οι κομμουνιστές κερδίζουν εκ νέου 700.000 ψήφους. Οι ναζί καταλαμβάνουν την πρώτη θέση. Όμως, πιάνουν ταβάνι, 37%. Είναι το ανώτατο ποσοστό που πέτυχαν ποτέ οι ναζί σε ελεύθερες εκλογές.

- **Νοέμβρης 1932:** Απεργία των εργαζομένων στα μέσα μεταφοράς στο Βερολίνο. Παραλύει η πρωτεύουσα για μια βδομάδα από συγκρούσεις και οδοφράγματα. Αρχίζει το «θερμό φθινόπωρο» των συγκρούσεων με τους φασίστες και τους μπάτσους της Βαϊμάρης.

- **6 Νοέμβρη 1932:** Εκλογές για το Ράιχσταγκ. Οι ναζί χάνουν 2.000.000 ψήφους. Το ποσοστό των ναζί πέφτει στο 33%. Το KPD εισπράττει 600.000 ψήφους από το SPD, φτάνοντας στο 16.9% και τα 6.000.000 ψήφους συνολικά. Το SPD, αντιθέτως, πέφτει στις 7.200.000 ψήφους με ποσοστό 20.4%. Το KPD είναι πρώτη δύναμη στο Βερολίνο.

- **Δεκέμβρης 1932:** Ο Σλάιχερ πείθει τον Χίντενμπουργκ να αντικαταστήσει τον φον Πάπεν στην καγκελαρία. Παζαρεύει τη στήριξη της συνδικαλιστικής γραφειοκρατίας και των SA, παρακάμπτοντας τον Χίτλερ. Μένει τελικά χωρίς συμμάχους. Ο φον Πάπεν συμμαχεί με τον Χίτλερ και μαζί πείθουν τον Χίντενμπουργκ με τη βοήθεια των κολοσσών του χρηματιστικού κεφαλαίου να διορίσει τον Χίτλερ καγκελάριο.

- **30 Γενάρη 1933:** Ο Χίτλερ διορίζεται καγκελάριος.

- **27 Φλεβάρη 1933:** Εμπρησμός του Ράιχσταγκ.

Ευρετήριο οργανώσεων

DNVP - Deutschnationale Volkspartei. Εθνικό Γερμανικό Λαϊκό Κόμμα. Το κατεξοχήν μοναρχοφασιστικό κόμμα της Γερμανίας, που συγκέντρωνε όλη την παλατιανή καμαρίλα και τα μοναρχικά κατακάθια της πρώην γερμανικής αυτοκρατορίας. Ιδρύθηκε πολύ πριν τους Ναζί, το Νοέμβριο του 1918.

DVP - Deutsche Volkspartei. Γερμανικό Λαϊκό Κόμμα. Αστικό νεοφιλελεύθερο κόμμα της Γερμανίας με αρκετά στελέχη του επιχειρηματίες. Η ηγεσία του δε δίστασε να στηρίξει ανοιχτά το πραξικόπημα των Φράικορπς. Παρολαυτά, τα στελέχη του DVP θήτευσαν σε αρκετούς κυβερνητικούς θώκους μέχρι το 1930. Η άνοδος των ναζι σάρωσε τα εκλογικά τους ποσοστά.

Ελεύθερα Συνδικάτα: Τα συνδικάτα που έλεγχαν οι σοσιαλδημοκράτες.

Το Κέντρο: Στη Γερμανία το Καθολικό Κέντρο έπαιζε ιστορικά το ρόλο του ρυθμιστή της πολιτικής ζωής. Οι γερμανοί καθολικοί, διαταξικά, εκφράζονταν απ' αυτό και συγκροτούσαν μια συμπαγή, μη αμελητέα εκλογική ομάδα που στο διάσπαρτο κοινοβουλευτικό τοπίο της Βαϊμάρης μπορούσε να αξιοποιηθεί προκειμένου να ωθήσει τις εξελίξεις προς όφελος των συμφερόντων του μονοπωλιακού κεφαλαίου. Εξαρχής μετά τον πόλεμο, το Κέντρο βοήθησε το SPD να απεμπλακεί από την κυβερνητική συνεργασία του με το ταλαντευόμενο USPD, στο οποίο υπήρχαν δυνάμεις που απαιτούσαν τη συνέχιση της επανάστασης, και να εδραιώσει την κυβέρνησή του, τσακίζοντας την εργατική επανάσταση. Όταν η οικονομική κρίση αγκάλιαζε τη Γερμανία το 1929, το Κέντρο διέλυσε τη συμμαχία του με τους σοσιαλδημοκράτες και προσέφερε στήριξη στη λύση των κυβερνήσεων μειοψηφίας με τα προεδρικά διατάγματα, προκειμένου να παρθούν σκληρά αντεργατικά μέτρα. Ο πρώτος πρωθυπουργός κυβέρνησης μειοψηφίας, ο Μπρίνινγκ, προερχόταν από το Κέντρο. Ο επόμενος πρωθυπουργός, ο Φραντς φον Πάπεν, προερχόταν κι αυτός από το Κέντρο, από την ακροδεξιά του πτέρυγα, μολοντί δεν είχε τη στήριξη της πλειοψηφίας του Κέντρου.

KPD - Kommunistische Partei Deutschlands. Κομμουνιστικό Κόμμα Γερμανίας. Ιδρύθηκε στις 30 Δεκέμβριο του 1918, μετά το πρώτο κύμα της επανάστασης. Οι ιδρυτές του Καρλ Λίμπκνεχτ και Ρόζα Λούξεμπουργκ δολοφονήθηκαν λίγες μέρες μετά την ίδρυσή του.

NSDAP - Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei. Το ναζιστικό κόμμα.

Reichswehr: Ο στρατός του Ράιχ, της αυτοκρατορίας. Αν και η μοναρχία έπεσε, μετά την ήττα της Γερμανίας και την αποδοχή της συνθήκης των Βερσαλλιών, ο αυτοκρατορικός προσδιορισμός (Reich) διατηρήθηκε ως προϊόν προδοτικού συμβιβασμού της ηγεσίας του SPD με το γερμανικό στρατιωτικό επιτελείο.

RFB - Rot Front Kaempferbund. Η Συσπείρωση των Μαχητών του Κόκκινου Μετώπου, οι ομάδες προλεταριακής αυτοάμυνας, που συγκροτήθηκαν το 1924 ως ενιαιομετωπικός στρατιωτικός σχηματισμός της εργατικής τάξης, προκειμένου να αποκρούουν συντονισμένα και αποτελεσματικά τις προβοκάτσιες των μπάτσων και τις επιδρομές των φασιστών. Αριθμούσαν ήδη 150.000 μέλη το 1929, όταν οι σοσιαλδημοκράτες έθεσαν την οργάνωση στην παρανομία.

RGÖ - Revolutionäre Gewerkschafts Opposition. Επαναστατική Συνδικαλιστική Αντιπολίτευση. Η συνδικαλιστική παράταξη του KPD.

SA - Sturm Abteilung. Τα Τάγματα Εφόδου των ναζι. Το 1930, τα μέλη των SA ήταν πολύ λιγότερα από τους μαχητές του Κόκκινου Μετώπου. Στη συνέχεια αυξήθηκαν απότομα, όταν το Κόκκινο Μέτωπο τέθηκε στην παρανομία, και οι κομμουνιστές έπρεπε να δίνουν διμέτωπο αγώνα, ενάντια στους μπάτσους της Βαϊμάρης και τα SA. Η πλειοψηφία των μελών των SA ήταν μικροαστοί και

φοιτητές. Οι εργάτες ήταν μειοψηφία.

Spartacusbund. Σύνδεσμος Σπάρτακος. Ομάδα επαναστατών σοσιαλδημοκρατών με χαλαρή οργανωτική συγκρότηση, που αντιστάθηκαν εξαρχής στην πολιτική συνεργασίας με τη γερμανική αστική τάξη, καταδικάζοντας τον πόλεμο ως ιμπεριαλιστικό. Ψυχή της ομάδας ήταν ο βουλευτής Καρλ Λίμπκνεχτ, ο μοναδικός βουλευτής του SPD που καταψήφισε τις πολεμικές πιστώσεις, και η Ρόζα Λούξεμπουργκ.

SPD - Sozialistische Partei Deutschlands. Το Γερμανικό Σοσιαλδημοκρατικό Κόμμα. Βασικοί ιδρυτές του ήταν ο Αύγουστος Μπέμπελ και ο Βίλχελμ Λίμπκνεχτ, πατέρας του Καρλ. Ήταν το κόμμα στο οποίο οι Μαρξ και Ενγκελς αναγνώριζαν την πραγμάτωση της ανεξάρτητης πολιτικής οργάνωσης της εργατικής τάξης στη Γερμανία της εποχής τους.

Freikorps. Παραστρατιωτική οργάνωση από ακροδεξιούς και μοναρχικούς λούμπεν, καθώς και πρώην αξιωματικούς και υπαξιωματικούς του γερμανικού στρατού. Συγκροτήθηκε από την ίδια τη Reichswehr με τις ευλογίες των σοσιαλδημοκρατών, προκειμένου να καταπνίξει τη σοβιετική επανάσταση στη Γερμανία. Τα Freikorps συγκροτούνταν στο παρελθόν ως τάγματα θανάτου της γερμανικής αυτοκρατορίας στις χώρες της Βαλτικής, τρομοκρατώντας το σλαβικό πληθυσμό.

Stahlhelmer (Χαλυβδόκρανοι). Η παραστρατιωτική οργάνωση του Εθνικού Γερμανικού Λαϊκού Κόμματος (DNVP). Οι Χαλυβδόκρανοι ανέρχονταν σε εκατοντάδες χιλιάδες το 1930 και είχαν μαζική βάση στην ύπαιθρο, συγκεντρώνοντας δυσαρεστημένους αγρότες. Την ίδια εποχή, ιδρύθηκε στην Ελλάδα φασιστική οργάνωση με την ίδια ονομασία, επηρεασμένη από τους γερμανούς Χαλυβδόκρανους.

USPD - Unabhaengige Sozialdemokratische Partei Deutschlands. Ανεξάρτητο Σοσιαλδημοκρατικό Κόμμα Γερμανίας. Δημιουργήθηκε από ομάδα σοσιαλδημοκρατών βουλευτών, με ηγέτη των Χούγκο Χάσε, που αποχώρησαν από το SPD αρνούμενοι να στηρίξουν νέες πολεμικές πιστώσεις (τις παλιές τις είχαν ψηφίσει) στον κρατικό προϋπολογισμό του 1915, ερχόμενοι σε σύγκρουση με την πολιτική της ηγεσίας Εμπερτ στο SPD. Οι Σπαρτακιστές ήταν αρχικά φράξια μέσα στο USPD μέχρι να ιδρύσουν το KPD. Το USPD ήταν ένα μαζικό κόμμα με «κεντριστική» φυσιογνωμία, με τα στελέχη του να ταλαντεύονται ανάμεσα στην προλεταριακή επανάσταση των μπολσεβίκων και την κριτική υποστήριξη του SPD. Διέθετε μια τεράστια εργατική βάση που στα δυο πρώτα χρόνια της επανάστασης μετατοπίστηκε ταχύτατα προς τα αριστερά. Το USPD διασπάστηκε τον Οκτώβριο του 1920, όταν πάνω από το 50% του κόμματος αποφάσισε να ενταχθεί στο KPD. Ως τότε, το KPD παρέμενε μια μικρή οργάνωση κομμουνιστών με περιορισμένη εργατική βάση, αλλά με σημαντικό κύρος, λόγω της αυτοθυσίας των ηγετών του στο Βερολίνο και βεβαίως λόγω της σχέσης του με τη Κομμουνιστική Διεθνή.

Ευρετήριο Βασικών Ονομάτων

Ότο Βελς: Το «καμάρι» των σοσιαλδημοκρατών. Η τύχη τα έφερε έτσι ώστε ο Βελς να είναι ο μοναδικός ηγέτης αντιπολιτευόμενου κοινοβουλευτικού κόμματος που... άσκησε κριτική στα έκτατα μέτρα του Χίτλερ για την κατάργηση... του κοινοβουλευτισμού. Ο λόγος του στο Ράιχσταγκ έχει διασωθεί. Οι ναζί έφραξαν την είσοδο στο κοινοβούλιο σε όλους τους κομμουνιστές βουλευτές. Ο Χίτλερ ήθελε μόνο τον Βελς για αντίπαλο στην τελευταία κοινοβουλευτική σύνοδο της Δημοκρατίας της Βαϊμάρης, γιατί ο εκπρόσωπος της διεφθαρμένης σοσιαλδημοκρατίας ήταν βολικός αντίπαλος για τους ναζί. Ο Βελς ήταν ένας πανέξυπνος και ικανότατος πολιτικός που ήξερε να κινεί τα νήματα σε ένα τεράστιο σύστημα εξουσίας, όπως ήταν η γερμανική σοσιαλδημοκρατία, χωρίς να διεκδικεί για τον εαυτό του την πρωτοκαθεδρία. Ξεκίνησε την καριέρα του ως «λοχαγός» του SPD, επιβλέποντας διμοιρία ολμοβόλων ενάντια στις οχυρώσεις των Σπαρτακιστών, αλλά ένα χρόνο μετά εκτινάχθηκε σε «ταξίαρχο» και τελικά σε «στρατηγό» του SPD, επειδή είχε το θάρρος να μείνει στο Βερολίνο μετά το πραξικόπημα του Καπ και προπαντός τη διορατικότητα να καλέσει την εργατική τάξη σε απεργία διάρκειας μέχρι να πέσουν οι πραξικοπηματίες. Με αυτή του την κίνηση διέσωσε τη σοσιαλδημοκρατία από σίγουρο θάνατο. Όταν κατέρρευε εκλογικά το SPD, το Νοέμβριο του 1932, και οι εργάτες ψήφιζαν μαζικά KPD, ο Βελς άρχισε «επίθεση φιλίας» στο KPD, λέγοντας ότι τα αποτελέσματα είναι ανακουφιστικά γιατί από κοινού οι «μαρξιστικές δυνάμεις» έχουν μεγαλύτερα ποσοστά από τον Χίτλερ! Λίγες μέρες πριν, το SPD ταύτιζε τον Τέλμαν με τον Χίτλερ! Στο τέλος υποστήριζε ότι ο Χίτλερ υιοθετεί το εξωτερικό πρόγραμμα του SPD και καλούσε τους σοσιαλδημοκράτες να ψηφίσουν τις προγραμματικές δηλώσεις του Χίτλερ! Όμως, μπροστά στα αίχρη άλλων συναδέλφων του, το αίσχος αυτό έχει κρυφτεί.

Βίλχελμ Γκρένερ: Αρχηγός της Ράιχσβερ μετά την αποχώρηση του Λούντεντορφ. Εκκλίσσε μυστική συμφωνία με τους σοσιαλδημοκράτες Εμπερτ, Σάιντεμαν, Νόσκε για τη συντριβή των Σπαρτακιστών και των επαναστατών εργατών στη Γερμανία. Επιβραβεύτηκε για τη στάση του από τη γερμανική μπουρζουαζία με κυβερνητικούς θώκους. Παραχώρησε σε ένα χρόνο τη θέση του στον Χανς φον Σεκτ. Διετέλεσε υπουργός Αμυνας στην κυβέρνηση των σοσιαλδημοκρατών το 1930 και κατόπιν στη κυβέρνηση Μπρίνινγκ. Ήταν ο μέντορας του μεγάλου ραδιούργου και ιντριγκαδόρου της γερμανικής πολιτικής της Βαϊμάρης, του στρατηγού Κουρτ φον Σλάιχερ, αν και οι «κακές γλώσσες» λένε ότι ο Γκρένερ ήταν άθυρμα του γερμανού Ρασπούτιν, Σλάιχερ.

Φρίντριχ Εμπερτ: Ηγέτης του SPD στη διάρκεια του Α' Παγκόσμιου Πολέμου και μετά την ήττα της Γερμανίας πρώτος πρόεδρος της Δημοκρατίας της Βαϊμάρης. Ενθερμος οπαδός της Brundesfrieden, της «αδελφικής ειρήνης», ήτοι της ταξικής συνεργασίας γερμανών εργατών, αστών και τοιφλικάδων, που εγκαινιάστηκε με την ψήφιση των πολεμικών πιστώσεων από το SPD. Αδίστακτος αριβίστας και αμοραλιστής, έφτασε στο σημείο να διαπραγματεύεται τη συμμετοχή του στη γερμανική κυβέρνηση με αντάλλαγμα τη διατήρηση της δυναστείας των Χοετζόλερν σε συνταγματικό πλαίσιο, προτού καταρρεύσει το μέτωπο. Σε κάθε επαναστατικό σκίρτημα της εργατικής τάξης απευθυνόταν στη Ράιχσβερ. Στο τέλος της θητείας και της ζωής του βρέθηκε σε δυσμένεια, λόγω του σκανδάλου Μπάρμαρτ.

Πάουλ Λεβί: Σπαρτακιστής εξαρχής και αμείλικτος εχθρός του ιμπεριαλιστικού πολέμου, με καθαρή θέση, όμοια με αυτή των μπολσεβίκων. Έγινε γενικός γραμματέας του KPD, όταν το κόμμα έχασε τη φυσική του ηγεσία με την εξόντωση των Λίμπκνεχτ-Λούζεμπουργκ στην επανάσταση του Γενάρη. Η βασική του συνεισφορά είναι ότι πέρασε στο κόμμα τη συμμετοχή στη γενική απεργία ενάντια στο πραξικόπημα του Καπ, υπερνικώντας τις αριστεριστικές φωνές που καλούσαν σε αποχή λόγω της συνενοχής των σοσιαλδημοκρατών στη δολοφονία του Καρλ και της Ρόζας.

Στη συνέχεια, ο Λεβί υπερτόνισε τη συγκρότηση ενιαίων μετώπων με τους σοσιαλδημοκράτες σε όλη τη Δυτική Ευρώπη, φτάνοντας στο σημείο να ζητά από τους κομμουνιστές της Ιταλίας να παραμείνουν στο σοσιαλδημοκρατικό κόμμα. Μετά τις δράσεις του Μαρτίου εγκατέλειψε το KPD, κρατώντας εχθρική στάση προς το κόμμα και τη Διεθνή. Σε σύντομο χρονικό διάστημα έγινε στέλεχος του SPD.

Καρλ Λίμπκνεχτ: Γιος του συνιδρυτή του SPD, του Βίλχελμ Λίμπκνεχτ. Ο μοναδικός βουλευτής του SPD που καταψήφισε τις πολεμικές πιστώσεις στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Μαζί με τη Ρόζα Λούξεμπουργκ ίδρυσε τους Σπαρτακιστές, αρχικά ως φράξια του USPD και κατόπιν ως ανεξάρτητο κόμμα της εργατικής τάξης, ιδρύοντας το KPD. Πέρασε με το κύρος του τη συμμετοχή των Σπαρτακιστών στην επανάσταση του Βερολίνου το Γενάρη του 1919, γνωρίζοντας ότι οι συσχετισμοί ήταν δυσμενείς. Ηξερε, όμως, ότι μόνο με αυτό τον τρόπο το νεαρό KPD θα ενωνόταν με την πρωτοπορία της γερμανικής εργατικής τάξης και δε θα απομονωνόταν από αυτή.

Εριχ φον Χίντενμπουργκ: Στρατάρχης του γερμανικού επιτελείου στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο μαζί με τον Πάουλ Φον Χίντενμπουργκ. Ακροδεξιός. Προσπάθησε να φορτώσει την ήττα του γερμανικού στρατού στον πόλεμο «στους εβραίους και τους σοσιαλδημοκράτες» που δήθεν υπονόμειαν το γερμανικό έθνος στα μετόπισθεν. Συνόδευσε όλα τα αποτυχημένα πραξικοπήματα της άκρας Δεξιάς στη Γερμανία, από το εγχείρημα του Καπ, μέχρι το «πραξικόπημα της μπιραρίας» του Χίτλερ. Για το λόγο αυτό θεωρήθηκε «καμένο χαρτί» από τη γερμανική μπουρζουαζία και αποστρατεύθηκε σύντομα από την πολιτική σκηνή, σε αντίθεση με τον Χίντενμπουργκ.

Ρόζα Λούξεμπουργκ: Ηγέτιδα της αριστερής πτέρυγας της σοσιαλδημοκρατίας πριν τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Καταδίκασε τον πόλεμο ως ιμπεριαλιστικό και τάχθηκε υπέρ της μετατροπής του σε εμφύλιο (προλεταριακή επανάσταση). Υπέστη διώξεις και φυλακίσεις για τη στάση της. Αν και έκανε σημαντικά λάθη σε σχέση με το εθνικό ζήτημα (δεν αναγνώριζε το ουκρανικό έθνος και το δικαίωμα στην αντιιμπεριαλιστική, πατριωτική πάλη των υπόδουλων λαών) και την προλεταριακή επανάσταση στη Ρωσία (άσκησε δεξιά κριτική στη διάλυση της Συντακτικής Συνέλευσης από τους μπολσεβίκους), διόρθωσε τα λάθη της στην πράξη, συμμετέχοντας στην επανάσταση του Γενάρη του 1919 για την ανατροπή της αστικής κοινοβουλευτικής δημοκρατίας της Γερμανίας και στην επικράτηση των γερμανικών σοβιετ, πληρώνοντας την αφοσίωσή της στην εργατική τάξη με την ίδια της τη ζωή.

Χάιντς Νόιμαν: Θεωρητικός του KPD και διευθυντής της θεωρητικής έκδοσης του κόμματος. Από τα ελάχιστα στελέχη της ΚΕ του KPD της δεκαετίας του 30 με μεσοαστική καταγωγή. Το 1923 πήρε μέρος στην εξέγερση του Αμβούργου. Το 1927 είχε καθοδηγητικό ρόλο στην εξέγερση των σοβιετ της Καντόνας στη Κίνα, συμμετέχοντας στην αποστολή της Διεθνούς. Ένα από τα σημαντικότερα λάθη του ήταν η υποτίμηση της δυναμικής των ναζι μετά τις εκλογές του 1930, δηλώνοντας δημόσια μετά τις εκλογές του Σεπτεμβρη ότι «οι ναζι έπιασαν ταβάνι». Είναι ο εμπνευστής του συνθήματος «τσακίστε τους φασίστες όπου τους συναντάτε», το 1932. Το σύνθημα αυτό αποκτούσε αρνητικό πρόσημο την περίοδο που οι κομμουνιστές άρχισαν να αποκτούν ευρεία επιρροή ακόμη και ανάμεσα στους εργάτες που είχαν προσωρινά μετακινηθεί στο ναζισμό. Η βίαιη ρήξη του με το KPD επήλθε το Μάιο του 1932. Την περίοδο που άρχισαν ξανά οι απεργίες και οι σοσιαλδημοκράτες εργάτες απομακρύνονταν από το SPD, ο Νόιμαν υπονόμει με όλα τα μέσα που διέθετε στο κόμμα το σχηματισμό του Ενιαίου Κόκκινου Μετώπου και της Αντιφασιστικής Δράσης, ρίχνοντας το σύνθημα «να διαλυθεί η σοσιαλδημοκρατική νεολαία». Επιχείρησε να διασπάσει την Κομμουνιστική Νεολαία από το κόμμα και εκεί παρενέβη το κόμμα ανοιχτά πλέον, με επικεφαλής τον Τέλμαν, διαγράφοντάς τον. Ο Νόιμαν έφτασε να κατηγορεί τον Τέλμαν ότι

σέρνει το κόμμα πίσω από τους σοσιαλδημοκράτες! Από το Σεπτέμβριο του 1930 βρίσκεται σε διαρκή σύγκρουση με τον Τέλμαν. Ο Τέλμαν αναγκάζεται συνεχώς δημόσια να διορθώνει τις θέσεις των συνεργατών του Νόιμαν στη θεωρητική έκδοση του κόμματος. Ο Νόιμαν εξέφραζε μια μη αμελητέα άσβεστο μήσο στο KPD, που από την μια υποτιμούσε το φασιστικό κίνδυνο και από την άλλη έτρεφε άβυσσο μίσος προς τους σοσιαλδημοκράτες, λόγω της άγριας καταστολής που υφίσταντο οι κομμουνιστές. Δευτερευόντως, η τάση αυτή εκφραζόταν και από τον Ρέμελε, κορυφαίο εργατικό στέλεχος του KPD μετά τον Τέλμαν. Αργότερα, αποκαλύφθηκε ότι ο Νόιμαν είχε ανοιχτό φραξιονιστικό δίαυλο με τον Ρέμελε για την ανατροπή του Τέλμαν. Σε επιστολή του προς τον Ρέμελε, του ζητούσε «να γίνει Λίμπκνεχτ και όχι Χάσε», εννοώντας ότι έπρεπε να φτάσει τη ρήξη μέχρι τη διάσπαση, όπως έκανε ο Λίμπκνεχτ με το USPD.

Γκούσταβ Νόσκε: Το πρωτοπαλικάρο του Εμπερτ. Από το ξέσπασμα της επανάστασης στο Κίελο ξαμολήθηκε να πείσει τους εξεγερμένους ναύτες να αποσυρθούν ειρηνικά. Αδίστακτο μαντρόσκυλο της αστικής εξουσίας, επέβλεψε την κατάπιξη της εξέγερσης των Σπαρτακιστών. Συμμετείχε στη συνωμοσία Εμπερτ-Γκρένερ. Δεν δίστασε να δηλώσει δημόσια ότι «κάποιος πρέπει να γίνει το λαγωνικό, δεν αποποιούμαι την ευθύνη». Όταν πραγματοποιήθηκε το πραξικόπημα του Καπ, έβαλε την ουρά στα σκέλια και έφυγε άρον-άρον από το Βερολίνο, βάζοντας έτσι τέρμα και στην καριέρα του στο SPD.

Φραντς φον Πάπεν: Ακροδεξιός, φιλομοναρχικός του καθολικού Κέντρου, από τα ιδρυτικά μέλη της αντιδραστικής λέσχης Herrenklub. Το Herrenklub ήταν μια ένωση μεγαλοκαπιταλιστών, βιομήχανων, ραντιέρηδων και τραπεζιτών, που ιδρύθηκε το 1924 και είχε ως διακηρυγμένο στόχο την παρεμπόδιση της εξάπλωσης του μαρξισμού στην Γερμανία. Η πρώτη δήλωση του Πάπεν μετά το διορισμό του στη καγκελαρία ήταν ότι το Κέντρο θα επιτελέσει ξανά τον ιστορικό του ρόλο ενσωματώνοντας τους «εξτρεμιστές» (τους ναζί) στο πολιτικό σύστημα, όπως το έπραξε και με τους σοσιαλδημοκράτες στο παρελθόν. Η πρώτη πράξη του ήταν να βγάλει από την παρανομία τα SA, προκαλώντας έκρηξη της βίας στους δρόμους της Βαϊμάρης. Τελικά ήταν αυτός που έδωσε τη χαρακτηριστική βολή στη Δημοκρατία της Βαϊμάρης, πείθοντας τον Χίντενμπουργκ να καθαίρει τον Κουρτ φον Σλάιχερ και να διορίσει τον Χίτλερ καγκελάριο της Γερμανίας.

Φίλιπ Σάιντεμαν: Ο «εξ απορρήτων» του Εμπερτ. Στήριξε όλες τις παρασκηνακές κινήσεις του Εμπερτ, εκτός από μια. Τη μέρα που ο Λίμπκνεχτ κήρυττε τη σοβιετική δημοκρατία στο Βερολίνο, αναγκάστηκε να ακυρώσει όλες τις παρασκηνακές προσπάθειες του Εμπερτ να διατηρήσει τη δυναστεία των Χοετζόλερν σε συνταγματικό πλαίσιο με αντάλλαγμα την προεδρία, διακηρύσσοντας κι αυτός με τη σειρά του την κοινοβουλευτική δημοκρατία από το Ράιχσταγκ. Διορίστηκε καγκελάριος, αλλά κατόπιν παραιτήθηκε, γιατί δεν ήθελε να φέρει το άγος της υπογραφής της συνθήκης των Βερσαλλιών.

Καρλ Σέβερινγκ: Μεταλλεργάτης που έγινε υπουργός καταστολής. Κάποτε υπερασπιζόταν τη λαϊκή αντιβία, μπροστά στους αγώνες της τάξης του. Μετά τον πόλεμο, στήριξε με όλα τα μέσα στην κατάπιξη της εργατικής αντίστασης στο όνομα της διατήρησης της «τάξης» και της «νομιμότητας». Τελικά, έμεινε να υπερασπίζεται τη «νομιμότητα» με «νόμιμα μέσα» ακόμη και όταν ο φον Πάπεν επέβαλε πραξικοπηματικά την απομάκρυνση των σοσιαλδημοκρατών από την κυβέρνηση της Πρωσίας. Τότε ο Σέβερινγκ αποτάθηκε στο... συνταγματικό δικαστήριο! Το τέλος του ήταν αιμωτικό, αν και μετά το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο βαπτίστηκε στην κολυμβήθρα του Σιλβάμ, ένεκα του ψυχρού πολέμου. Μετά την επικράτηση του Χίτλερ στη Γερμανία και το διασυρμό των βασικών ηγετών του (με εξαίρεση τον Βελς), που προσκύνησαν τον Χίτλερ, η νέα ηγεσία του SPD συνεργάστηκε με το KPD στη Σιλεσία, προκειμένου η περιοχή να μην ενωθεί με τη

χιτλερική πια Γερμανία. Ο Σέβερινγκ βρέθηκε στην περιοχή προκειμένου να χτυπήσει τη συμμαχία του KPD και του SPD, στηρίζοντας τη πολιτική του Χίτλερ.

Χανς φον Σεκτ: Αρχηγός του γερμανικού επιτελείου από το 1920 έως το 1928. Συνέδραμε στην κατάπιξη κάθε επαναστατικού κινήματος στη Γερμανία. Εθεσε τις βάσεις για τον επανεξοπλισμό της Γερμανίας και τη μελλοντική ανατροπή της συνθήκης των Βερσαλλιών. Δε δίστασε για το σκοπό αυτό να κλείσει μυστική συμφωνία στρατιωτικής συνεργασίας ακόμη και με τους μπολσεβίκους, ερήμην του γερμανικού πολιτικού προσωπικού, όταν ο Κόκκινος Στρατός εκτόπιζε τον πολωνικό στρατό από τα σοβιετικά εδάφη και κατευθυνόταν στην πρωτεύουσα της Πολωνίας. Αναγκάστηκε να εγκαταλείψει τη Ράιχσβερ μετά από συνωμοσία σε βάρος του, για την οποία υπεύθυνος ήταν ο Κουρτ φον Σλάιχερ. Μετοίκησε στην Κίνα ως στρατιωτικός σύμβουλος του Τσάγκ Καϊ Σεκ, βοηθώντας το στρατό του Κουομιτάγκ ενάντια στον κινεζικό Κόκκινο Στρατό.

Κουρτ φον Σλάιχερ: Ταγματάρχης της Ράιχσβερ το 1918, στρατηγός το 1930. Εμπνευστής της μυστικής συμφωνίας Εμπερτ-Γκρένερ, καθώς και της αναβίωσης των Φράικορπς ως παραστρατιωτικού σώματος αδίστακτων ακροδεξιών λούμπεν που κατέπνιξαν τη γερμανική επανάσταση στο Βερολίνο το Γενάρη του 1919. Υπήρξε ο κατεξοχήν συνδετικός κρίκος του στρατού και του πολιτικού προσωπικού της Γερμανίας σχεδόν σε όλη τη διάρκεια της Βαϊμάρης. Στα χρόνια της προεδρίας του Χίντενμπουργκ θεωρείται ο βασικός εμπνευστής του δικτατορικού σχήματος των κυβερνήσεων μειοψηφίας Μπρίνινγκ, Φραντς φον Πάπεν, καθώς και της δικής του, με προεδρικά διατάγματα του Χίντενμπουργκ, αγνοώντας το Ράιχσταγκ. Με τη βοήθεια των γερμανικών ΜΜΕ φιλοτεχνούσε το προφίλ του «κοινωνικού στρατηγού», επιχειρώντας να εκμαιεύσει στο παρασκήνιο την συνδικαλιστική γραφειοκρατία των Λάιπαρτ καθώς και της ηγεσίας των SA, εκμεταλλευόμενος τις ισχυρές έριδες ανάμεσα στα SA και τη ναζιστική ηγεσία του NSDAP, προσπαθώντας να εξοβελίσει τον Χίτλερ από την πορεία του προς την εξουσία. Κατόπιν εντολής του Χίτλερ, ο Σλάιχερ δολοφονήθηκε τη νύχτα των μεγάλων μαχαιριών μαζί με τον Στράσερ.

Πάουλ φον Χίντενμπουργκ: Στρατάρχης του γερμανικού επιτελείου στον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο. Διατηρούσε την απόλυτη εξουσία στη Γερμανία κατά τη διάρκεια του πολέμου μαζί με τον έτερο στρατάρχη, Εριχ Λούντεντορφ. Ήταν μοναρχικός και ακροδεξιός. Θήτευσε πρόεδρος της Δημοκρατίας της Βαϊμάρης από το 1925 έως το τέλος της. Εχουν μείνει στην ιστορία οι εξής ατάκες του: «Μόνο δυο αναγνώσματα έχω κάνει στη ζωή μου: τη Βίβλο και το Στρατιωτικό Κανονισμό» - «Απολαμβάνω τον πόλεμο σαν λουτροθεραπεία». Ο ίδιος διόρισε τον Χίτλερ καγκελάριο στις 30 Γενάρη του 1933, κατόπιν εντολής της πλειοψηφίας των εκπροσώπων του γερμανικού χρηματιστικού κεφαλαίου.

KONTRA

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΑΘΗΝΑ: Αγαθουπόλεως 65, ΤΚ 112 52, τηλ. 2108675243, fax 2108663100

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ: Μπακατσέλου 1 & Εγνατία, τηλ-fax 2310221898

<http://www.eksegersi.gr>, e-mail: kontra@eksegersi.gr